

Les Bibliothèques Virtuelles Humanistes

Extrait de la convention établie avec les établissements partenaires :

- ces établissements autorisent la numérisation des ouvrages dont ils sont dépositaires (fonds d'Etat ou autres) sous réserve du respect des conditions de conservation et de manipulation des documents anciens ou fragiles. Ils en conservent la propriété et le copyright, et les images résultant de la numérisation seront dûment référencées.
- le travail effectué par les laboratoires étant considéré comme une « œuvre » (numérisation, traitement des images, description des ouvrages, constitution de la base de données, gestion technique et administrative du serveur), il relève aussi du droit de la propriété intellectuelle et toute utilisation ou reproduction est soumise à autorisation.
- toute utilisation commerciale restera soumise à autorisation particulière demandée par l'éditeur aux établissements détenteurs des droits (que ce soit pour un ouvrage édité sur papier ou une autre base de données).
- les bases de données sont déposées auprès des services juridiques compétents.

Copyright - © Bibliothèques Virtuelles Humanistes

CB
Musé
Julia

ADEPS ELE

GANTIARVN LAV.

renij Vallæ, ex eius de lingua
Latina libris per Recum
Accurum Studiobis
sine collectus, &
demonstratis
enarratis.

APPENDICIS GYRAPHIUM
LUGDUNI,
1596.

BONVS ACCVRSIUS

PISANVS MAGNIFICO

Equitii Aurato, ac prouia Ducali secre-

tario sapientiss. Cicero Si-

monetae S.

X C E R P S I , magnifice Eques au-
rate, ac uirorum Sapientissime et opci-
one, ex libris eleganterum viri deci-
sime, ac discretissime eruditii Laurentij
vallie, que subi usq; sunt pulchriora,
ac magis accommodata ad communem scribendi, se di-
cerdi uisum. Quae idcirco ad te dedi, quod ea puerem li-
bero tuo perutilis fore. Nam si seras existimasse, ne-
quisquam hoc maneris sibi possem, tunc autem laborema
menta idcirco tibi viri pro dilectione Ciceroe Simonet
dedicari, et tua autoritate atque tua beneficio terra hac
uilitas in ceteris perire potest. Non enim parum traxi ut
ex hoc meo studio ad ceteros emulabimur, quam ad om-
nium dicendi materiam, se non ex huiusmodi, ut ita dixe-
rim, gloriadis exempla sint professura. Inter ea uero tem-
porum, ut intelligas nunc ubi contingere posse gra-
tias, quam emitibus in rebus morem gerere
tu et liberalissime uolueris: ubi ali-
quid rogo, si quid uides a me
tibi prestari posse tucum-
dus. Vale mi clarissi-
me Meccenas, o

Cicero. 151

LAVRENTII

VALLENSIS VIRI CLA

RIZZINI ELEGANTIAE,

ad brevem quoddam ac perutio-

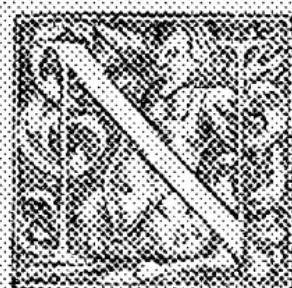
ne reditum com-

pendium.

XVIVXED PARRAGINIS

PRIMA PARS.

Nomina inofus.

O M I N A in ofus, que defi-
nit a verbi partim actioni, po-
tius iusticiam, partim virtusq; si-
gnificant. Studiofus, iustidiosus,
Praevidiosus, inuicibus, contumeliosus,
curiosus, semper attue: ut
Tibur: in condicis fieri scilicet.
Odoius, inuidiosus, ab inuidre, semper posse. Cuore in
Catone inuicere. In iumento corpore adolefci omnis ex-
fusio. Quid. Venus oculo vixi. Formidolosus, opere his,
laboriosus, siroq; modo. Iustidiosus, ab iniuria, id est, ma-
litiencia, a dise semper. Velutim sui homo, qui accipit voluntudo
uel patrem res uoluntuosa, que preber. Religiosus he-
sis, qui deos culti locum religiosus, qui cultur: non re. Religiosus.
Iugio, duo significant, tum votum sanctificiam, et deos-
rum maiestatem, unde dicunt deorum religio: tum illam
quoniam homines in deos habent priorem et reverentiam, a

qua bonares religiosi vocantur. Prætoria glorioſus, fa-
mulus, et imperiosus, scemnūl et ipſa a cetero diſfe-
runt. Nam lucet lexamus gloriolum uictoriam, id est, ple-
num glorie, ut apud inueniēmus:

Famulos equorum cum dictatore magistris.

Et imperiosos populos, id est, latum imperium posiden-
tes tamen dicimus ita gloriolum hominum, affectatorem
glorie, ut uirtutem, cuius idem uini: et misteriosum, nimis
appetitum mulierum: et gloriolum militum, id est, nimis
imperiosus, nimis affectatorem glorie. Imperiosus, qui senior est
in imperio exercendo. Quod famulos, et famulos, quanquam à nomine ueniant significant tamē actionem:
est enim bona auidior quam eius ex luxu et sumptu. Ab
industria autē non habemus industria, sed industria.
Hec à uirtute uirtuosum, more Grecorum: sed loco
Famulos, ipsum dicimus bonum et studiosum. Famulos capitur
pro insidiis et turpi. Morosus, non à mora, sed à more
uenit: et dicimus morosus à nimia diligentia et severitate
tertii euangelii à nimia cura.

Diminutiva in alijs.

Nostrina que habent uocem diminutivorum, si non
reſe forsan tur, non sunt diminutiva: ut unbracu-
lum, tabernaculum, id est, grandis locus cubiculum, id est,
locus ubi cubile est.

Diminutiva in alter.

Diminutiva in alter, mutationem potius significant,
quam diminutionem, ut fili: fier, quasi filius: philo-
ſopher, quasi philosopher, seu adumbratus philoſo-
pher, sive imitator philosopherum.

Compa

Comparatio.

Comparatus, ut et Quintilianus, aliquando ponit comparatio-
nem proposito posuisse sententia pro fratre: minor, cui pro pos-
to pro fratre. Inter comparationem et superlativum hanc est similitudine
differentiae, quia comparatio sententia ad usum superlativa. Comparatio
inter numero ad plura. Inq. Salernus illi accipiuntur alii, et superlati-
vum, quasi ut apud Quintilianum in terminis inservientium: non diffinatur.
Ita non autem utrum sic melius, sed qui sit optimus,
queritur. Et Cicero ad Horenium libro quarto, cum
querere audierit orator, utrum potius, cui quid pompe-
ianum dicamus. Item comparationes sententia est inter duas
superlativitas est inter plura, quo modo apud Graecos: ve
luti si in duas partes ciuitatis sit decessus, si bello Cæsaris
et Pompeij, sed de duas: maior pars. Quoniam sequitur
ut Pompelium, maior Cæsareum: non autem maxima, cui
minus. Si in tres aut plures partes dicas est, discordum
est, Maxima pars Cæsareum, non autem maior.

Quicunque superlativo, Omnis politius,
ac aliquando superlativo tangi.

Superlativus significat sibi quisque: et positivus, ex
omniis vel concilio exemplorum, ut optime quisque, et omnes
et cuncti sapientes. Excepitur illa que carent superla-
tivis, ut secundum, tertium, quartum, quintum, et deinceps:
nam primum et ultimum superlativum sunt quando numerum
significant. Exceptio: Primo quoque, sic Cicero ad Her-
renium: Quidam quatuor loco signum capi possunt, et ad
te quodcum anno de moribus nostra iudicaretur: quod a me
eruditus dicere solet, anno quinto anno. Idem est indicare

Singularis. de singularis & unis, id quisque ut unusquisque, et singularis quibus. Et nota quod singulari non habet singularium. Idem intelligitur si superlatum in uno case ponatur, quam illud quisque : ut adentrum quisque corporis in longe distat a sapientia. Exceptum a supradictis illis que eorum superlativo, que habent in uero uite us, ut puer, iherusalem. Sallustius: Sirenum quibus aut occiderat in prelio, aut graniter usinaverus accesserat, sed ego malesem dicere forem tamquam.

Quotus cum quisque.

Q uotus interrogare possum ut geritur singulariter cum quisque. Et tunc significat quod, ut quotus quisque. Et nota quod quisque raro habet genitium pluralem dimiticat cum ad clausum iurandum, id est nomen genitum singulari pro plurali. Idem est enim optima eiusque antebrae, quod manum hominum animus.

Vnusquisque non patitur nisi
per latitudinem.

V Nusquisque quamvis sit compositione de quisque, non patitur superlatuum : item cum his dicti nominibus, ut ex his, scilicet duplicari superlativus, sive sit nomen, sive aliterbius, Cicero : Ut quisque animi in dignitate excellerit, ita maxime uili princeps omnium uel fortis esse.

Tantum & tanto similiaque quibus
iunguntur gradibus.

Et o magis id est, tanto magis quis magis, id est, quanto magis : tanto ex quanto postulant comparationes, et singularis : ut Cicero : Quanto ex minor, tanto te geras.

te genas fabriſſus. Non autem bene dicuntur, quantum ex maiori, quantum ex e. Iuxi singularis, quia non bene dicere vult. Quanto magis malis prement, hic ad maledicendum animatur: idemnam est alterum magis, sic! Tanto magis animatur. Tantum ex quantum posſunt posſit. Tantum, scilicet, ex intum frequenter impellitur, tantum firmiter quicunque. Robur dicitur. Tanto ex quanto aliquando etiam usque. Tantum, tur similiter cum arte ex post, ut tanto esse nenti, quam quanto post usque. Non indicatum est de aliquante, ex similibus. Item ille prepositiones sive adverbis ante et post, ex iuxta nomen sive, cum suo adverbio dicitur, ex locis, quod eiusdem significacionis est, requiri malo ex postulo unde dicendum est multo ante. Excedit enim alioquin tu alias fuit. Excedit. Veram alter cuencire multo intelligit, ut Cicero: Multa fuisse essent.

Per se. Quemcumque gradibus.

Secundum ipsius erationem, per ex quoniam compone pueri pro inde recipiuntur sed alterum possum, aliam tamen superlativum uita habeat: ut proprieate, perhelle, pueri diligenter, quod apud hunc, quem pueri, quem diligenter sine; ex tunc quo usq[ue] uerba contentum est: nesci quoniam pro quantitate, nunc quoniam cum superlativo, semper cum possumus: ex tunc requiri duo uerbant Cicero: Quod numeri sunt qui erant, re hoc potes intelligere. Exceptio diu uerba, scilicet possum, ex quo, ex si quis sunt his similia, ut uilem est scribit quem neptime potest. Et apud Terentium: Si te rediges quoniam quas uerba, quod non bene dicentes dico uerba. Non enim nesci dicentes: Scio quoniam optime potest, sed p[ro]p[ter]e quoniam bene potest. Ex Sallustio.

* * * * *

his colligitur ubi ponitur quam pro quantum, ibi possit tantum cum relativo.

Quam trifariam ordinatur.

Item quam tripliciter ordinatur. Uno modo pro vel de se, sicut quando componitur. Et tunc iunguntur superlativo. Alia modo per quantum, et semper iunguntur positivo. Tertius modo comparativo: ut hic cum optimus sit, quam nobilissimus.

*Superlativo iunctio cum quam geniti-
uum, aut ablatuum ei affue-
runt non tribui.*

Item nota, quod superlativo iunctio cum quam pro valde, non attributur genitivus aut ablativus sibi aucto et suetus. Nam et quam, quando rapientur pro totum et quam, quantum, frequentius iunguntur cum superlativo, quam cum positivo. Sallustius: Quam quisque perfisse fecit, tam maxime intus est. Quando ponuntur separationes, habent significationem vehementer, ut Cicero: In tan-
tum causa, id est, in cum nulde bona quam lucundissima,
id est, nulde. Notandum est, quod ex illo per, quod est
positum, et quam, quod est superlativum, fit una dictio
Perquam, aggregata, scilicet per quam. Vix autem dandum est:
nempe positum: ut per quam doctus, per quam crudius,
per quam pulcher: et potest contingi verbis, ut per-
quam uelim.

*Inter, Per, & Quam, interponi ali-
quam distinctionem.*

Aliquando inter, per, et quam, interponitur aliqua
autem more poetico, ut Terentius: Per pul quam
per nos

panos repenses resolutus pal per quam pueros.

Longe, Alter, Alius, Secundus,

Primitus.

Longe, quando significat nalle, accommodatur con-
siderationem, et superlativum, et his distinctionis, sicut,
alter, secundus, et primitus; si longe minor, longe opus-
tus, longe diuus, longe alter, longe secundus, longe pre-
mimus; et cum his dubius, praeceps, et princeps; us,
longe praeceps, longe princeps.

Facile, pro non dubie.

Facile pro non dubit, unquam cum superlativo. Sic
est facile exercitium in eo fieri significatio, quo facit
quia. Cum superlativo emerguntur multa et longe: ut multo.
res multas vel longe est multe, id est, multe multo. Longe.

Valde, semper ordinatur cum posse-
timo vel uerbo.

Valde, semper ordinatur cum possum uel uerbo: ut
nalle diuer nalle parcer nalle hundat. Autores sa-
lent tali oratione uti proprii matrem suam ducantur, sicut
habet petrus hominem, pro eo quod est, nullus est hominem pra-
ter. Nihil est illa uerbi, pro eo quod est, nullus illa
uerbi uerbi. Narrari rem gestam quidam breuius potest, breue
dicitur, si haec sentimus, quidam narrare est recte non nisi longe
quaest potest, sed aliquanto longius. Sim uero quidam
non potest em narrare breuius indecideret non sic dis-
cordem est. Ceterum rem gestam quidam breuius potest.

Quedam uerba in ore excedunt.

Non cessat in ore excedere, que a superi descendunt,
comprobant et quendam cum persona significant.

al orator, qui exerceat orationem: prater ista tria, quae à extororum natura recessunt, persuasor, auctor, et uersuasor. Etor. Nam persuasor ex auctor non in illa suat, sed in effectu. Est enim persuasor non qui noli inducere alias in sententiam suam, sed qui induxit. Et sic de auctor: ut Vector. Lentulus fuit auctor huius consilii. Vector autem, proprieate se habet. Nam quam debet significare cum qui uicit, significat etiam cum qui uicitur, ut vector equi, uellor nauis.

Nomina in us, & in iō.

Nomina in us, et in iō, à supinis uenientia, eisdem sere habent significationem, ut abusus, abusio, sed inter alia diversarum secundum magnorum uariorum auctoritatem, qualia sunt accessio, accessione, gestio, gestio. Nam Accessus, accessionis est, adiutio atque adpropinquatio. Accessio autem, item, adiutio, sive adiunctio, et incrementum. Item gestio ipsa qualis si mouendi corpus: gestio uera actio: ut in generatione vegetij, id est, actione. In iō de finientia, non solum adiumentum, sed rem et corpus significant: ut aratio, ager ad arandum idoneus: possessiones, res possessorum. Conuenio, conuentio, homines qui in unum locum conueniunt: consefatio, se puto, homines in uno loco confidentes. Macrobius tamen præter Ciceronis et aliorum usum in commentarijs naturalium dicit: Aut enim accessione, aut in iō uanu accessione reflexio. Et iterum Solis inhibetur accessione.

Composita à somnis.

Composita quecum à somno quædam secundo, que à dani terrie declinationis sunt: ut salutis, in uigilium: signo uero eius a bestium omades: et seruos somnos

fumos partim, alios armis fomentis fugant funduntur.
Insonum autem ex exercitu acrumen sepe legitur.

Tabula & Nœz.

TAdam est rex per omnes eos qui declinatur. Et si igitur tabula idem quod sanies, vel caro patrefascit. Rex autem mortis violentia.

Verba in loco definitio.

Verba in loco, quamvis secundum Priscianum significent inchoationes, tenet secundum aliquos, ex hinc, capiuntur pro verbis terminatis in finibus, ut calefacio, id est calidus frigescere, id est frigido frigescere, id est frigido deforvit in Apocalypsi: Cuius sorde, sorde frat adhuc. Ponuntur item aliquando pro suis priuationis, ut conficisco, pro rictu: concupisco, pro concupis, contumelias, pro contremo. Verba in loco, etiam habent significacionem, quidem habent verba composita, hoc ut caleficio, id est calidus, et non significant inchoationem, quid propter Vergilium:

- Maria incipiens agitata tumescere.

Et iterum:

Placitus ubi prima caput cum albescere pente,
Non enim posuisset iadicium, nec caput.

Verba in loco de definitio-

Verba in loco, quamvis secundum Priscianum significent inchoationem, quid est, venient afflictum, tam secundum alios, et bene, corporis aduersum significant, ut uice, id est uela ad uidentem. Et illud
de pro

de oratore: Cui nos sumus non licet fundos nostros obiret
aut res ruficula utrū fructus causa vel delectationis iniuria
rebus superponitur quandoque; hæc verba pro suis primis,
ut successo, eo ad faciendum, vel facio : lacesco, eo ad pro-
curandum, vel proroco : non in malum modo dicimus,
sed ex tua bonum. In bonum quidem ut, nisi litteris amar-
tissimus sum lacesitus. In malum autem ut, sum abs te la-
cesitus iniuria.

Verba in rivo meditativa non
recte uocata.

Verba in rivo, quamvis secundum plures meditationa-
nem significent, tamen secundum aliquos signifi-
cant desiderium, ut Quintil. Pater filios ejus id est eae
re capte. Ideo effarentes familiros vocamus.

In infinitum nuncquam conseruitur
cum nomine substantiæ,
sed gerundum.

In infinitum nuncquam conseruitur cum nomine sub-
stantiæ, sed gerundum. Unde latine dicuntur: Habeto
a patre mandatum cōueniendi te. Est mali mandatum à
patre conueniendi te, non latine dicitur mandatum nanc-
que in superiori est nomen, a quo regitur gerundum in
posteriore verbum, quod poscit infinitum, ut est mali
mandatum à patre conuenire te.

Quod nomina adiectiva requi-
runt infinitum.

Nomina adiectiva requirunt infinitum, sive actio-
num, sive passuum: ut, Dignus es habere opes,
et dignus honorum. Substantia autem requiriunt ge-
randum

rundum est. Tempus est gerendi; commoditas allo-
quendi. Sed participii, et hoc etiam nominis, deductio
peritiae, promptie, consuetudinis, curiosus, crudelis,
venidicatus libi utique erit. Tamen nescire, et nunc
garde que ille dicitur. Non est nobis opus responderem
us, sed responderemus sit suppositum respondere, opus ne
ro oppositum.

Fare, &c. eius compositione.

Fare, uocem quidem habet infinitum, ut esse signifi-
cationem utro participi, quo d' est futurum unde cum
infinitivo esse dicitur fore fore, idem si quod che-
sem effe esset ideo non patitur secum participium futu-
rum accipi quam posuisse etiam latine dicitur. Scio
te amatorum vel amandum fore, sed amandum vel amau-
torum esse. Cum non se amorem fecerint, Spero
te amorem fore, amorem fore, regem fore, hoc est futu-
rum esse regem, &c. Quod autem dicitur de participio
futuri cum aliis quam possum, idem de participio praes-
sens ex preferenti intelligatur non aliis quam possidi,
sed ab ratione. Non cum fare futurum significet, aut
cum modo cum presenti potest convenire. Qui amans
est, non dicens futurus amator. Et qui amatus est, non
societur amator. Iisque dicimus, Scio te esse amorem,
vel esse amatum. Sed si transit in uia mortalis, recte dicitur
Sic te amatorum fore. In compositione, scilicet affixe
ex defecto, nemo perceperit fore serva naturam mortalis,
non participem proprie te accepit illius fore, non ab illis.
Cetero : spero auxilium nocturnam notam postscripti for-
tissimam dixit a posteriori.

parti

Participia quae in voce passiva signifi-
ficant actionem.

Quidam participia in uoce passiva significant actionem, ut circumspelus, consideratus, cautus, disertus, falsus, contentus, scitus, discretus, argutus. Nam circumspelus, non qui circumspicitur, quem soleat mutuocore conspicuum; sed qui circumspicit, et est prudens, et sic de aliis, sed qui considerat, cavit, differit, falius, contentus, scit, dilexit, arguit. Secundum autem etiam in bonorum et magnificorum, magnificentissimos, instruimus, ornatissimos, apparetissimos ludos, id est factos com-
munitacius hoc magnificum et honorificum. Tacitus homo, id est ca-
rissimus proficisci et luxus, sicut apud Gallistum. Alius
in appetitis, hui proficisci: quasi proficisci. Nam diuini omnes
scitus puer, et forma viaria, statura et fragilis habetur. Scitus puer,
passim capiuntur, quasi scire et docere facilius: aliquando
adire, quasi sciens et argutus. Vocamus opus magnificum,
id est magnifice factum. Et hominem magnificum,
id est magnifice facientem.

Participium praesentis pro
praeterito.

Participium praesentis temporis, laco praeteriti pos-
natur. Cicero: Quam è Cilicia decedens, n' hodiernu
venissem. Nos enī quis discendens applicat, sed postea
quam discēdit hoc est non proficisciens, applicat: ut idem
Cicero de officiis libro tertio: Si exēpli causa, vir bonus
ab Alexandria proficetus, magnum frumenti numeram
Rhodū adsereret. Nec tamē quis in omnibus verbis per-
missam esse, quod in decedo vel discedo permittitur, pra-
terit.

ter : neint̄ si dicitur : Quam anticas salutis qui in Alex-
andris erant , Rhodium uenisse : quem sit dicendum ,
salutis anticas . Nam si qui recedit , tandem recedere di-
citur , deinceps perireat quod tendit : quod non item fit
in Iacobido : Quom̄ ē Edicta decedens , Rhodium uen-
nisse . Illud participium presentis , ponitur loco praec-
teriti . Nam decedo , non habet participium prae-
teriti .

Repetundarum & de repetundis.

Reputundarum , & de pecunia repetundis , non ha-
bet dies casus , quo nomine significantur res crea-
ptæ à magistris provinciæ , ueluti pecunie uisorum
prefectorum , uisuumq; annone , solumq;. Non enim
dicitur noster esse legatos ad eis repetundas , significan-
tas ad repetendos eis que populo , aut principi ab alia
popula , aut primere et ipsa sunt , ut pecunia captiuos , fa-
nes agrorum , & familia.

Genuindis tercæ contingendis posse
sunt mutare e in u.

Genuindis tertie coniunctionis possunt mutare e in
Iu , ut reputundarum pro repetundarum : & acci-
ssimis pluralis tertia declinationis e in i , ut omnes pro
omnibus .

Oriundus.

Oriundus non habet vim participij : cuius uenit
hic modus est , ut ego sum oriundus Romæ , à Pla-
centia oriundus : iū est , ex Placentia originem pare-
rum dico .

Sido .

Sider, & eius complicita.

INside facit infidem, & non infidem quo plorique filii luntur, prantes preteritum esse ab infidele. Si enim infidere ex sidere intrasum ire, & quasi in interiora descendere: ex desidere, deorsum ire: ut hec ualuptas nati infedit; ex penitus animo meo hic infedit affectus: ex aures quando in teatro sunt, sedere dicuntur: quando vero ab alio in illud deferrunt, dicuntur sidere.

Ille & Ille, quoniam inter se distinxerant.

Iste p'satio progeniore, illi longiore intelligitur: quare si ad huminem longe possum scribam, debet scribere sic: Si quis vobis in ista urbe es, mihi notum facias: ex non bene dicitur in illa: nam ut de me loqueris dicas, hoc caput, hoc manus, hoc ciuitas: in ad secundam personam, id est caput, ista manus, ista ciuitas. Unde flami sacerdos istie, isti, istac, id est, id est, et cetera. Vnde flami sacerdos istie, isti, istac, id est, id est, a te. Ille quoque non unquam per dignitatem, aut per eminentiam ponitur, indicans aliquid quod aetates noſſe debeant: ut, Alexander ille Magnus, Arachites ille Tarentinus. Iste tamen capitur aliquoties pro his, sed non tamen si de nobis ipsis loquimur. Quin illius: Inuenit iste, de quo summa in rebus humanis manus finguntur.

Is.

Is, non habet personam prauam, sine breuitate, sine nemoralium, sic: Paucis uerbis, & ea detrita ex ferdida p'sacio nuntiis, nec ipsi fuit, sed aliunde corrogatus,

Hic

MIX. LXI.

Hic est usus hanc differentiationem, ut hic propositio propinquior, si vero longior intelligatur multum rem in locis utrumque locum habet; ut, Qui proficit virtutem dicitur, et fons fortis est, vel hic, vel per compositionem ut. Quocumque maliter adulterat, eadem beneficia est; et fore per hec duo pronomina licet sic loqui, nec per alia modo oratione. Ne tantum tamen quod in simplici potest ad ea copularum, in compositione minime: sit. Quocumque in sedem migrat epum rex, in eam ex: spes ipse componitur; si cum compositione, in eam dicitur ab eo sine copula.

Idem pro etiam cum accusativo, inter-
duam cum acusativo.

Idem pronomen compositum sic usurpare solemus, ut penit significet etiam ut Cicer. Et hisic coniuncta est beneficentia, quam eadem vel benignitatem vel liberalitatem appellari hec est, quam etiam, cum accusati-vo, intensius cum nominativo ut. Prudens, quae eadem sapientia est, nescio an idem licet in alijs casibus.

Cum propositio.

Cum propositio recte ponitur quando usque ad eos constituit, Ambida cum hemis, sed cum scribitur, Dorsum cum uxore. Cum diligenter erunt significante infra-mentum, tollendi propositio est. Percussi te pugno, Vt de domini bisex oculis. Terizi per viadem manu. In his uer- re locu, Acceptus est cum honore, Magna cum benevolen- tia scriptur, Cum uera affabilitate allocutus est, Cum dura truculentia me effexit oblatui uen instrumentum
6 signi

significat, sed coniunctionem. Si quidem non accepissent
nisi honores instrumento honoris, sed corporis. Non in-
trauit et sed ieiunante honore, sed corpore. Nec sic scri-
bitur cum benevolentia, ut scribitur manu. Nec loquuntur
affabilitate, sed operatrici lingua. Nec ita officimus tra-
cedentia ut oculus, sed in horum officimus truculentia co-
natur. Nec statim sedentia, aut iacentia truculentia vilo-
tus, que nihil facit ad studium, sed durem, iacentiam.

Verius.

Versus, posponitur semper, contra naturam pro po-
sitionis, ut italicum versus, & garam versus. Non
Aduersus. nunguic dicitur aduersus, sicut versus ex aduersum, si-
Aduersum. citi versum: quaquamversum, id est, in unamquaque par-
tem, vel quoconque.

Vfque.

Vague aliquando ordinatur sic, ut ad occidentem
usque, usque semper posponitur cefui.

Tenus.

Tenus in plurali semper cum genitivo ordinatur, ut
cervorum tenus. In singulari cum ablativo, ut nec-
botenus, habenten : Et eum significatio est usque, ut Ace-
thiopiam tenus, id est, usque ad Aethiopianum. Vmbilico
tenus, id est, usque ad umbilicum. Aliquando etiam pro
non ultra, ut yessi consulatum rictulotenus, id est, non ul-
tra quam titulo.

Verendum cui personae generi, & nume-
ro respondere debeat.

Verbum debet sequi ultimum superficem persona
generi, & numero : si, Ego illam de suo regno,
ille me

ille me de nostra republica percossitus est. Conuerte:
ille me de nostra republica, ego illum de suo regno per-
cessatus sum. In hanc amen formidam non eadit, quo-
nes per cōparationem aut similitudinem loquuntur, que
lo est. Melius ego istud quam uos fecissim. Hoc ille iu-
presentur ut ego scriber: non autem ut ego fecissim.
Verbum enim principale debet effiri: habuicelligi au-
tem quod non est principale.

Idem efficiunt dux, quod tres
negationes.

Idem efficiunt dux, quod tres negationes, si iniurias
illarum locorum mutet, hoc modo: Nunquam rati ob-
scilli, nec profundi angustam. Nesci nec in pace nec in
bello uiuere.

Infinitivus vel interiectus uel
polyspoticus.

Avidi te et caeroris affuisse in pratio, et audiui te
affuisse in pratio, ut ceteri. In primo omnia que
ponuntur à parte anti, debent esse in accusativa, quia re-
guntur ab infinitivo. Illa que ponuntur à parte post, in
uocativa, et reguntur à verbo personali.

Interiectus huius uocis,
ne dicam.

Homo sapiens est, ne dicam literatus, non recte dia-
ctor, sed ne dicam litteratum ut Cicero pro Dece-
tore, Crudenii Castor, ne dicta seculare et impium, qui
Ante in discrimine copius adduxerit. Si hoc sit substitutus
precedente scimus an sequente sic. Literatus est, ne dicta

b x 39

*Sapiens bona. In prima oratione intelligitur, cum est
in secunda est.*

Cui Romulo cognomen erat, &
cui Romulus.

Cui Romulo cognomen erat, Vergilius, oratoresque
et Cicero, Qumilianus, exterius frequentissime,
ac frequentius quam cum nominativo: sed cum nominatiuo
quocunque nonnauq; omni. Qumiliane. Cui Spurius
fuit cognomen.

O uel prolatu uel curissa.

Ocum nominativo, accusativo, et vocativo tungi-
tur. De nominativo. O magna uis ueritatis, que cō-
tra omnium ingenia, calliditatem, solertiam, contraria, fa-
ctas hominū infidias semper se ipsa defendit. Autem et in
nominativo ut Verg. secundo Geor. O qui me satis gel-
dis in nullibus Heru. De vocativo. O nox illa, que pene
eternas huic urbi tenebras attulisti. De accusativo ut
O uaria uoluerimq; futuram. Aliquando ab illo super-
federatus, atque in re leuiore, nec ita magni caloris: ut,
indignum fuisse, et hominem nequam.

Plenus & Refertus.

Plenus et refertus, frequentius cum genitivo, quam
cum illatio ponuntur ut Cicero pro Plancio, Au-
dieram refertum esse Graecia seculis uisiorū hominum.

Vox & domus.

Domus habet duos genitivos, unum secundae decli-
nationis, alterum quartae, uidelicet domi, et domi-
nus. Sed prior significat locum ubi quis manet, posterior
corpus ipsum atque aedificium, quod ex parietibus con-
stat et

Sed et te locutus sum domini non domini. Cicerio, Vix occisus est, parentibus deo natus est. Non partem deo dedit.

Composita à quis vel qui.

Inster quicquid & quodcumque hoc interest: Nam quicquid substantiam est, ideo attribuitur sibi & adiectum: ut, quicquid testimoni, quicquid melius, quicquid durum. *Ceterumque auctor adiectum est, nescio attributio sibi substantiam est, quodcumque celum, quodcumque sextum. Et idem intelligitur de quoddam ex quoddam: ut, quidam nigrum, quidam obscurum, id est, quodam res nra, obscura. Quodam templum, quodam venus.*

Cœpit eum peccare, & non cœpit ille peccare.

Cœpit enim peccare, posset te pigere. Dicitur ne te cœdere, sapienter dicimus, quoniam cœpit ille peccare &c. Cetera de perendo consulatu, cuius autoritatis neminem posset peccare.

Interdicta.

Interdicto tibi aqua & igni, non autem aquaria & ignaria in passimo aqua & ignis interdictus est, non autem interdictus es aqua & igni.

Dilectionis relatione, Qui qua, quod, cum antecedenti.

Celestis virtutem, qui est summa omnium bondorum, possumus quoniam que est summa. Salustius, si lucis in carcere quod Tullianum appellatur. Cicerio, Quidam fudens gravibus Romulus ut ex illi ascendit: his ne que illi appellat

pellant bona non dixit quos. Idem, omnes tenueratque humiles, que maxima in populo multitudo est non dixit, que sunt maxima multitudo.

Mille & Millia.

Mille hominum dicuntur, et nullus homo nullus mille homines, et non nulli homines: et hoc ideo, quoniam nullus est adiectivum, nullus vero substantivum. Dico tamen substantia non coherent sine copula.

Nomina & aduersaria numeralia.

Nominia numeralia, sive adiectiva sive substantiva sunt, inter se iungi recusant: quia non duo substantiae nec duo adiectiva sola esse possunt: unde male dicuntur, duo centum, vel tris mille. Sed bene dicuntur, bis mille, tria centi, ter centum, ter mille. Et supra mille, id est nullus, quodcumque substantivum est, et nequit iungi cum adiectivo. Vnde male dicitur, duo milia homines, tria milia homines: sed recte dicitur duo milia hominum, tria milia hominum. Illud sicutem quod reperitur apud Ecclesiasticos, scilicet decem milia talenta, duodecim milia sagasti, permittatur illis: nobis autem sic dicendum esset, duodecim milia talentorum, signatorum. Praterea nondum est, quod centum sub hunc vocem non componitur, ut aliqui induxit putant, dicentes ducentum, tricentum. Nam ista sunt sua propria nomina, ducenti, ducento, ducentatrecenti, trecenti, trecento.

Ponitur, postea.

Rerum potiri sunt, sive regnum, id est cōfiscati sunt dominatum, imperium, sive orbis, sive urbis: ut Athenienses, Lacedemoni, Assyrii, Macedones, Romani, rerum po-

rum potius fuit. In ceteris autem non sicutus fore cum
ablatum ut potius imperio.

Null.

Nisi, in principio sententiae indicatorem desiderat,
aliam subiunctivam, ut Cicero pro Milone: Nisi
forte parvus deponentibus Publium Scipionem Africorum
fuisse. Alio modo sic Vapidulus, nisi caues. In illo super-
iore, nisi est proprie seruum principale, hic non est.

Quicquid est ad quem electum.

Quod per fidem denuo inueni: inquit Quintus. Et
itterum: Quod nunc tuorum fragmentis quo classem
composita gravitatis est, quoniam ad efficiendum semper nes-
sum cum accessario, et sine uerbo, sed intelligitur uer-
bo, quem ad efficiendum uia esse diuitias. Et idem de under-
ut, unde hunc illi animus suppone, putas esse.

Omnis subiectus.

Dono te hoc re, id est exorno, et dono tibi hanc rem
dicimus. Illud tuum primum, proprium est preium et
ex laboribus, et ex officijs: et interduum benevolentie:
secundum uero, benevolentia semper et liberalitas.

Magna autoritate uir.

Magna autoritate uir, et magna cisterciatilis illi,
raro sine adiunctione.

Synecdoche.

Synecdochen summiopere suorum oratores. Non enim
dicunt, Duxi caput; sed, Ualent tibi illi, et mihi da
let caput. Quamvis historici aliquando utinam synec-
doche, ut Sallustius, at ex altera parte. Causa Antonius
pedibus ager in praelio adesse negavit.

b. 4 in eis

In ære, & non, in ære.

IN es incidi aliquid, & non in ære; Et econtra in marmore, & non in marmor. Incidi autem id est inscribi, insculpi literis, sive quid aliud.

Agedum,

Agedum, adverbium hortulanum est, ut Cicero pro Syllo, Agedum confite nunc eum illis uiam, P. Syllo uobis populoq; Romano notificatum. Et non tantum plu-
rade, sed et singulare desiderat.

Indit in hoc loco, & huic loco.

In isti in hoc loco, & huic loco, sed scilicet primus modum apud scriptrores frequentius inuenitur, ut Cicero. Et quanquam omnis uirtus ad se nos allicit, faciliusq; ut omnes diligamus in quibus ipsa inesse videatur: honestia & liberalitas ille maxime efficiuntur.

Diversum uerborum & regimen

& significatio.

Comparo.

Comparo hanc rem cum illa, & illa: confero te isti,

Coniunga.

Et cum ipso. Coniungo me hunc, & cum hoc. Acces-

Accedit.

dit huic rei, & ad hanc rem: respondet tibi, & ad te ce-

Comenduo.

lo te hanc rem, & de huic re. Comendendo tibi honestum,

id est, committit: commendatio apud te honestum, id est lau-

do. Tu es natus ad laudem, uel laudi. Adscribo tibi hoc,

Adscribo.

id est attribuo & impuro. Timeo te, tanquam inimicum:

Timeo.

& timeo tibi, tanquam amico. Incepit multi cupiditas, id

Incepit.

est subiugere. Incepit me ille, id est offendere me peccatum &

accusare.

Non modo, cum duabus ne-

gationibus.

Non

Non modo potenter, sed nec impotens hanc impensa-
sum recusare et, male dicitur: quia accedit una negatio
ne: quia apparet ex Ciceronis exemplo, qui dicit: Non
modo quasi viuus Cesar leges talibus horum tempore, non
poterem, sed ne illas quidem quas post mortem Cesaris
praeletas esse fixas uidet.

Euenca.

Euenca euentorum euentus, non plus habet.

Venio petiturus, pro uenio periculum.

Aud Q. Quintilianum feci, uenio petiturus, crassis
armis, pro uenio periculum & orationem. Et alibi ponis
te uicinus, ora uicentius, ut apud T. Livium, Itantia
b. d. milites illoquinus inquit: Si tales animos in pectio
nibus habebitis, quales hic ostendit, uicinus. Ad eo com-
petitur habet de uictoria, ut non si uicinus, sed uicior
effe uideatur.

Rerum iustissimes pro resistere de ciuitatibus.

Refusasses, repugnasses, pro resistere & repugnare
rebujes, prediceres, pro predictore debetis. Ex-
equuerant, pro exequassim ponit Q. Quintilius, ne
duo uectra similiter desincerit uariantur. Si persequeris-
sem, duas exequuerant, pro exequassim.

Sia pro li.

Sin pro si, nunguan nisi in secundis parte colloquatur,
sive uocali, sive consonante sequente. Terentius: Si
hoc celestur, in meritis patet, in preistro sicut. In secun-
dis parte, ubi sive diuorum est opposita. Terentius: si tua
lum relinquo, quae uite timor: sin opitalor, huic usus.
Nonnunquam tamen ponitur sive, uerantibus secundis

b 3 loci

locum uicem obtinet, ut in salutibus. Imperat ut pretio (sic enim multa conficerat) insidiosores machinaria pareret, et maxime perculeret: sin id parum procedat, quodvis uicem sumendum interficiat: id est, si patet occidente: sin nero, &c. Multi capiunt finalem pri: si non, quodvis fulsum est, medium statum.

Ordo numerorum.

Siendum est numeram numerum ante centum, presponi post uero centum, postponi: ut, Plato uno ex octoagesimo anno scribens, mortuus est. Iosates quarto ex octoagesimo anno cum librum qui Paraphratus inscribitur, scripsisse dicitur, uixitque quinquennium postea. Cuicunque magister Leoninus Gorgias centum ex septem implenu annos. Intelligendum est dum intercedat copula. Nonne ea sublata, ut quisque numerus maximus esse in priori loco præpenitur: ut, maiores quinque annis. Et etiam intelligendum est ultra nicepsimum numerum. Non decem ex septem, decem ex novem, decem ex octo, solum illam quam dixi, non tenent.

Venit ad me, Venito, ueni u, uenes. Scribere ad me, scribito, scribas, scriberet, his omnibus indifferenter uideatur. Sed cum negatione tantum hanc, Ne ueniu, et ne uenerit. Ne scribi, et ne scripleris.

An. Aut. Ne. V. v. & eorum
composita.

An. aut. ne, coniunctiones sunt. Interrogamus enim aperte an, quando de dubiis pluribus ut ambiguum,
et in quibus contrarietate quadam est: sed nungiam per-

sentiat.

autem Ciceru, An vero Romulus ille aut pastores, aut co-
menii congregasse, aut Sabini cum cunctis coniunctis-
se, aut priuatum vim repressisse eloquentia uidetur?
Non est hic multiplex interrogatio, quasi de horum fin-
ulis interrogetur sed duplex, sic: Nunquid Romulus
hac omnia fecit eloquentia? Hec sua pars est interrogati-
onis supple, an non fecit? Et hoc erit altera pars. Item,
Es tu Stoicus, aut Epicureus, aut Peripateticus, aut Aca-
demicus? Et bene dia potest, Et male. Nam cum cano-
stet te esse philosophum ex aliqua horum sectarum, sed
enim sit ignorans: male interrogem per aut, cum singula
huc partes singulas habeat interrogations. Ideo per aut
interrogandom est, sic: Es Stoicus, aut Peripateticus, aut
Epicureus, aut Academicus: nec supplendum est an non,
quia immixtusque an, ceteris conterit respondet, Et
multiplex est interrogatio. Utique etiam an sine interrogati-
one interdum, ubi aliquid contrariatur est, ut dubio
an uisit, an mortuum sit. Quid precepit est de an huc
quoque sit precepit de ne, que plerunque sola posuit,
Et in prima parte ui, Bene ne an male sepe hoc mado:
I gnoro bene faciam, nec ne id est, an sic, an non. Quidam
superuacue anteposuerunt an, sic: Ignoro an bene faciam
nec non. Interrogatione uero sic quaque loqui licet, ut pro
Flacco Cicero: Virum uabis pratorum Flacco licuisse,
nec ne: sicut multi errant in aut, non videntes in quo diffi-
cile est ab an uia sit in uelut est apud Quiniliandum, Ubi-
rendumque arbitrantur iustum ne sit sacrilegium appella-
ri quod obiectatur, vel portare, vel conseruare: si non ita
est, ac si intelligendum sit sacrilegium, an non.

Vr cass

V e cum ius complicitis.

VE magis ad acti, quam ad in accessit ut. Dicimus tri
bus ue mensibus . Raro reperitur geminatum nisi
adiuncta ne, st. Cicero de oratore ita tangetur, si ne se
affere concurvant, ne ue usilius diducantur. Ve raro ex
minatur, nisi adiuncta si: ut sine hoc, sine illud. Aut ade
iuncta ne, pro ut non.

V ade in villam, & ad villam,
& familia.

V Ado in villam, et ad villam, in campū, et ad cam
pum. Confero me in villam, & ad villam. Cum illo
tamen verbo confero, differentiam habet. Dicimus nam
que, Confero me in villam, et ad villam. In personis co
men, solum cum adiut. Contuli me ad Catonem. Contili
me ad patrem. Quod scilicet est propter distinctione
terius significacionis, non significat donationem, ut, Con
tuli multa beneficia in Catonem. Non ranta in patrem
contuli, quanta ille in me.

Nedum, &c. Non solum, Non modo,
& Non tantum.

N Edum, et non solum, crux item significacionis sui,
licet habeant formam collationis contraria. Non
rum semper est in parte posteriore, alterum in priore.
Quod ut ita esse apparet, adferamus exemplum. Da
rem tibi sanguinem, nedum pecuniam: hoc affirmare.
Non darem tibi pecuniam, nedum sanguinem: hoc nega
re. In quo apparet semper in secunda parte collocan
dem esse nedum: sed in affirmatione, id quod plus atq; va
lentius, ponendum est in prima parte. Plus emia et
urbem.

ubertatis est dare sanguinem, quam pecuniam. In negatione contra Quint. Cossius: Nam non sanguis quidem, sed amissio sanguinis habetur. Non solum auctor, in prima parte ponitur: si. Non solum dare sibi pecuniam, sed nec etiam sanguinem. Item, non solum datur tibi sanguinem, sed nec etiam pecuniam. Sed non rursum quam reperiatur in secundi parte pari cili modo. Cicer. in offic. Ad quod eis addibenda alio quodam, non solum mentis agitatio. Idem est de non modo, & de non ratione: ut Cicero, Hinc igitur viro bono, quem Fimbria estior, non modo Socrates nauerat. Nesciū aliquādo ordinatus, quem sicut utriusque sententiae verbum dāmūcui, Funde rem pro te sanguinem, sed non tibi pecuniam crederem.

Et. Que. Et Atq; consummaciones.

Et sicut multifariam in usu accipi, cuius conditionis est q; & id ab eo cōpēsīs negatiūrunt, nec p̄tq;. Capitulū enim ex aliquando pro nam, ut Vergilius: Assidus, & fīns fuit. id est nam fīna fuit. Cicero: Non solum nobis nati sumus: ortuq; nosū partem sibi patris vendicat, partem amici: que pro nam. Dupliciter enim interdum ha consummatores, sed in rebus diversis nenuis: ut de admirantur & cives & bessates. Pocula frequentius quoniam eratores geminanti gae, ut Vergilius. Eundemq; dūmīd; id est, & horūnam & decern. Et quoq; minus sententiarum conuenit, ut Quintilianus: Si sunt o quidērū sunt partes due quā hoc profilio palliatur. Hūus natura sunt ac, & atque: ut Cicero, Ac si volumus hanc rei quā vocatur eloquentia. Idem: Atque cæteri imperatores, qui de illo trumpharūt, &c. Inter-

dūm

dam quoque affectum conuenit, vel indignationis, vel miserationis, ut id pro Milone: Et sunt qui de via Appia loquuntur, recant de curia Iheron in Ptolomaeis: Et ad eum legates de pace missus, qui pacis nuncios repudiebat? Sepe etiam ponitur ut non caput, nec affectum significet, ut Cicero in Cetone in ore, Defendi legem vocem magna voce, boni, q. latribus: Et uictis annos meos id est, Defendi iuuenili voce ac uiribus illam legem, et sum ita senex: Et potest fieri per quecum. Quare quam te Marce filii anima iam audientem Cratippum, id est Athenis, abundare oportet preceptis institutis philosophicis, et hoc Athenis uel, et id Atkeris uel, et quod Athenis.

Et, Atq; Nec,

Item misericordia est, atque, nonnunq; ab hoc, nunc ab illo incipiens ut, et pacem respuis, nec belum gerri potes. Nec, et neq; nonnunquam accipiuntur pro na, sequitur enim, aut uero: ut neq; erit, necq; uero, id est neq; accipitur pro Et, qm q; pro etiam. Et, nonnunquam capiatur pro etiam, non tamen apud Ciceronem, sed apud posteriores. Virgilus. Natus es ipse dea. Nec, quaq; capiunt pro nec eti, ut Quintilianus. Persolui gratia non potest nec male pati. Cice dixisset. Ne m. de quidem puri.

Nam pro auerari.

Nam, pro autem nonnunq; imponitur in principiis sententiarum, ut in Sallustium Ciceru: Nam quod in uxorem ex filium me am tam petuliter inuidius es: id est. Quod autem uel, ut ad hoc respondet. Ita, Quod autem scribis quid de exitu bellis sentiam, magis confi-
liger

hunc petere possum, quān ipso alijs dñe.

In quo differant Nam, & Nanque.

Nam, ex manz, in hoc differunt, quippe cum nōn
seleat ex primū ex secundū ex tertium locum
fortunam non soli, sed semper est prima dictiorū: Et
dīquando scripturā p̄a autem ad distinctionem fenten-
tiarū, si Cicero in Nelliſtren: Nam quid in uxore &
filiam meas iam petulanter incedas es: idem ualeat ac si
dixisset: Quid autem in uxorem, &c. uel, quod uero in
uxorem ex filiam meam, &c. ueluti ſepe incipere sole-
uit, ut idem, Quid autem scribit.

Venustū dñeū nōm in quam uer-
bum in oratione.

Dicit nōm quā in oratione uerba non sine gra-
tia, plūtū p̄oſerior: Pſcaristū uenariſtan antea
partim in ſimil omnis & ſupple facit, & Quidam ſimil, ſi
conſpiuum eſt p̄ me & exigui, ego fui pater durus.
Subintelligunt, conſideror quid fui pater durus.

Littera, literæ, Epistola.

VNAS ab te litteræ accepi, uel binas, uel ternas, uel
quaternas. Unam epistolam uero, aut duas, aut tres:
nec binas, ternas epistolæ. Vbi q̄uoque hic obſeruandum
est, ne ne ſic dicamus: Accepi binas litteras, querunt alie-
ri respondui, diueri modo responderem, ſed alterius. Nam
quoniam modo dicunt alteri, ſubintelligunt litteræ. Et hoc
nomen in ſingulari non ſignificat epistolam, niſi ſpud
poëtis, ſed elementa literationis: ut, a, b, c. Dicimus quo-
que accepi litteras, uelut, quoniam recipi. Quidam te-
men auiores ſuntur recepti, Cicero autem ſed ſeipſe
accepi

acepsi. Poët.e tamen in singulari utuntur ut Ovidius,
Quam legis, à rapto Isysei de littera uenit.
In hoc tamen conueniunt, ut dicamus, deinde singulis ad
unicuique, vel utriusque, sive singulari literas, sive singulis
epistolas. Quare autem non dicamus, Acepsi duae vel
tres litteras, ratio est. Nam omnes coenit, numero sin-
gulari semper iunguntur cum illis nominibus binis, ter-
nis &c. ut supra etiam pacet.

Auxilium dei, & similia.

Auxilium dei, frugis, dicimus. Operem de non dicimus.
Ascid fero.

Edu. Quanquam, Quamvis, &c. Icer.

Et si, quanquam, quamvis, licet, eiusdem significatio
Enis sunt duo rationes primi in principiis dantes ad re-
rationum, epistolarum, librorum semper adserentes fibi
indicatiuorum Cicero, & si negocij familiaribus impes-
siti, vir satu otium studio se preduire possemus, ut n
officijs. Quanquam te Moree fili, &c. abundare oportet
Alio dico magis peculani subiunctum. Non nunquam
tamen habet indicatiuum, sed recte diguando quisque
eis, tametsi eodem modo quem de nisi ostendamus, et
lo dependent, ut pinnis. Hec enim nisi quantum max-
imum patitur, datum est amplius si potuisse: recte si qua
horum dari potest maius, quam gloria. Iam, & etenim
casib[us] non posse ponere licet, & quamvis.

Olim, Nuper, Pridem &c.

Olim, nuper, pridem, adūtū, i[m]molū, i[m]mōrādēa,
Iandūdū, tempus præteriū significat ut, eliu-
scū neper ueni. Inter ea hac differētia est, Nam alii
longer

longius repetit: quam pridem, et pridem quam nuper. Pridem, et nuper quam dum adhuc quid dum certus tempus. Dum, significat, quoniam extra illas solas enim significat paulo ante: ut, dum ueni, id est, cum semihora uel hora una. Et nuper aliter accipitur ut Crat. apud Ciceronem in primo libro de oratore. Verba autem de hac re tam dulam loquor: quam paulo ante loqui cespisset. Tam olor, tam pri tam olor, dum, et tam dulam differunt ab aliis simplicibus nam in tam dulam, his cœmatio declaratur: in illis uero non ut dum ueni, tam dulam, tam dulam expello. Tam nuper, non inuenitur, et superio tam nuper, ribus diebus significat, uel tempus ab hinc. Est autem nuper, per non longo tempore à manc interdum non longa tempore à tunc, ut Corinthus: Qui nuper ab alexandro miseri erant. Et sapientis pridem, dum, ponit: cum negatione. Et cum quia, et cum itent non pridem, non dum, non ut pridem, non ita dulam. Quia sepe ponitur pro falso. Quidam illius: sunt clari qui q; hodie eiusdem operis auerter, qui alii non ualuntur.

Tantum abest.

Tantum abest, aut unū ut habeat posse, aut duplex. Tamen in officiis: tantum abest ad officio, ut nihil officio magis posset esse extrarum, et hoc per unum sit. Per duo sic, Idem pro lege Marilia. Tantum abest et illi quoniam humanas gratias quæsiue ualuer, et multis esse ratione similitudines primi uocibus, partim apertis subrebus das uabi esse intelligunt. Hoc duo loquendi genera idem significant: etiam potest alterum in alterum concerti, sicut tantum abest ut officium sit, ut officio nihil magis posset sit esse contrarium. Et possunt exponi per non solum, aut

e non

non tantum ut, nō tantum officium non est, verum etiam nihil magis officium posuit esse contrarium.

Cum & Tum.

Cum tibi paucus, tum Antiphon me excruciat, inquit, reterentur: per quod declaratur quidam maius saeumentum esse in iuri, quam in eum. Nam quoties paria sunt, cum adducuntur: ut, tum tibi paucus, tum Antiphon in qua se permitti possunt. Quare hec praeceptum sic, quoque reperiuntur cum subinstituo coniunctio significare quāmvis, et sequi tenet: si Cicero, tuus ne constanter facere videatur, qui cum praecepi mihi posse dicamus: tenet et alijs de rediū differere solent. Cum autem coniungitur cum indicativo, et cum uno verbo solo, sequi debet tum, ist Terenti. Cum nō paucus, tum Antiphon me excruciat. De uno verbo, Cicero ad Curionem: Qui cum suis virtutibus, cum uero te filio, omnibus fortunam supererasset. Et nota quod cum semper uult indicativum: sed si fore est alijs modus (quod tamē perraro fit) potius erit unum verbum quin duo, ut idem Cicero: Sed cum reliquis in rebus, tum si sermone quotidiano incūndinem non minquam patet. Tum et cum indicativum fore postulant, et proprie exponuntur, cum propter inuiditatem, tum propter amorem: id est, multum propter inuiditatem, et plus propter amorem. Ponitur etiam tum sine cum, duplicitum, triplicatum, et multiplicatum in rebus similiter. Tum interdum accipitur pro aliquando, ut cum hoc, tum illud dicas: id est, aliquando hoc, aliquando illud, nisi modo hoc, modo illud.

Opuscula

Quidam.

Quidam, tribus modo accipi solet. Uno ad dictio-
quendam res: ut unus quidem sic, aliis vero sic.
Ego quidem sum Romæ, tu vero Athene. Altero autem,
quando sequitur exceptio: ex tunis semper quidem invi-
gitur cum ille ut de officiis Cice. Ab optimis quidem illis
viris, sed non satis eruditis. Et de amicitia. Qui autem
summum bonū ponunt in amicitia, præclare ibi quidem,
sed hoc ipsa virtus amicitiam exigit et continet. Ter-
tio modo, quo plenus etiam est sermo vulgaris, nullo dis-
tem, aut vero, aut sed, aut tamen sequente, sicut et ipsa
nonnunquam sine quidem ponuntur.

Quidam, quibus scilicet eis comitibus.

Quities quidem distinguunt res, posse uti duobus
comitibus, scilicet vero, et autem: ut, unus quic-
dem sic, aliis vero sic: quando vero sequitur exceptio,
præter has duas dictiones superius dictas, pluribus co-
mitibus uti potest, scilicet verum, verum tamen, sed, excep-
tum, tamen, atamen: si, tu quidem fidelis es, sed lenius
tamen et pice.

Vera, Autem, & Porro.

Vero, autem, et porro, licet eiusdem significacionis
 sint, tamen non eodem modo collaudantur: nam por-
ro potest esse in fronte sententia: autem et vero non
posunt: ut (bene enim dicitur) apud Quintilianum. Por-
ro qui confessionem defensat, non absolutionem sceleris Pe-
nitentia: quod non bene dicunt per secula, nec per aevum: ut
qui vero confessum defendit: semper præcedente aliqua
dictione. Porro, vero pro illis dubitis ponitur, quoniam
c. a. iacobs

idem significari. Vero etiam collocatur frequenter ut
nisi quā referant, sed tamen distinguant sententiam à sen-
tentia. Cicero: Tribus his temporibus quācum patens,
patens enim quantum uoles. habent ratione aliquando
apud autores noscēti quid differentiae in utendo. Nam ve-
ro recte collocatur post has dictiones, scilicet neq; iam,
age sanc*t*iam, enim: ut neq; uero, sanc*t*iam uero, iam uero,
enim uero, at uero: autem, non recte collocatur in legan-
ter enim discretio, neq; autem, tum autem, &c.

Anuenit & Porro.

A viam rufum collocatur recte post non: ut, non en-
trem faciam, bene dicitur: non faciam autem, male.
sed si postponas negationem, habebit locum, sic: Tula-
rus, assentatur vero non. Parò, significat longe, cer-
te, posita, ultra.

Siquidem.

Siquidem una dictio idem est quo & nata: ut Cicero,
Confiteor eas, nisi liberatores Pop. R.o. conseruas-
resq; Rep. fuerint, plus quam sacerdos, plus etiam quam
parricida esse: siquidem est atrocus patre parentem,
quoniam suum occidere. Si quidem quando non est una di-
ctio, facile est interoscere, ut Cicero pro Flacco: O mor-
rem preclarum, disciplinamq; quam a maioribus accepta-
mus, si quidem teneremus, &c.

Nudius tertius & Nudius quartus,

& Postridie.

Nudius tertius, et nudius quartus: nec ultra progressu-
tur: cur enim non habemus nudius secundus qui
vocabulum suum habemus, quod est beri. De die autem

qui processu festinum, scilicet huius diei usque ad
hunc id est ab hunc tertium, scilicet non die tertio: ex de
die sequenti etas dicimus, et de die ab hunc tertio, pre
teritio. Pridie, id est, una die ante diem. Postridie, id est,
sexta die post, sive in preterito, sive in futurum, pridie
quam intrare in eam ferent lux fulgit. Unde quoniam intres
Athenas, aquam non bibas id est, die precedenti illo
dieno quo mare Athenas, intraveris. Ita, postridie quam
marinem patrem obiit, epulum feci. Et, Postridie quam uxori
rem duxero, nautizandum mihi est, ut est, postero die ab
illo quo pater mortem obiit, aut ego uxori duxero. Vel
cum ceteris, ut pridie illius dies, postridie illius dies quo
huius gesta sunt: et cum accusatio, ut pridie calidus. Quia
propter non bene dicitur, pridie et postridie huius dies,
quoniam uocabula sive habemus, sive huius ex eis. Ex pri
die si pridianus, sed ex postridie non si postridianus, pridianus.
sed pro eo ultimis cratinus, per quod significatur non Cratinus.
modo dies sequens hodiernum, sed etiam quemlibet aliud.
Virgilii Georgicorum primi:

Nasqueat et cratana fuit Hora.

Quippe, Vt poterit, Profectio, Vt rite, Nempe,
Sane, Certe, uel certe, & Nimirum.

Quique, ut potest, profectio, et utique, semper, et sa
e, sorte uel certe, et nimirum, quasi similia
sunt significacione: Sane tamen affirmatio sumitur, ut ita
sunt, sive vero cura pro ualde, ut Cicero: Nonne sane no
bius, id est, ualde mobilis. Certe quod tamen affirmitur, ut no
tum est tamen pro falso accipiatur. Quippe, ut potest, frequen
tius causae sunt, et praudentius pro nam, et aliquando

pro relativio: ut, Ea nos, quippe qui nihil contenere solemus, non permisimus: vel, Ea nos, utpote qui nihil contenere solemus, non permiscebamus. Similiter possumus sapienter cum ista dictione cum aliquando non, ut Cicerio: Quippe cum uiderem homines his circumfuerentibus abundare. Namnunquam ponamus sine cum, et si ne relativio: ut Cyniliu[m]. Si dicendum est ignoratum, cum men que communis omnium mortuum, quippe sub una parente natura, cognitio est. De utpote Sallustius: Autem nunc aberat a bello, utpote exierat et incensus. Profecto, anque, certi, numerum, tempore, fane, sine dubio affirmavit. Sed profecto et tempore tam in responso ne quoniam sine loquent adhiberi. Certe autem siccis responsiōne scilicet, ut Cicero: Quis haec remittat? profecto qui interfuit. Idoneum apud quoniam dico hoc enimque quoniam cum, et c. Sine, quando iungitur cum adiectivo, capitur pro uide: ut fane nobilis, id est, ualde. Interdum cum superlativo, ut Suetonius in vita C. et Q. Bellum sine difficultatem. Aliquando capitur pro saltu. Certe iunctam cura scio, et similitus uerbi, sicut maius e. in o, ut certa scio sicut dicimus nisi scio, pro manifeste.

Idem & Is.

IN hoc pronominis idem, ainsatis quiddam diffundit ab n. Ibi potest addi copula, hic non potest: quod item affermare non ausimut, Quoniamque in sedem integrat apem rex, in eam et apes ipse conueniuntur. Si dicimus in eandem, taliam copulatiuam, sic: in eadem apes ipse conuentur. Nam idem habet in se uetus una copulatiua.

Pratti

Proclus. Continuitas.

Protinus, continuo, statim, significare subito: & quando iunguntur regnum (quod pluribus ignorantibus est) significant non ideat. Quintilianus. Neque id scire a legenti persuaderi sit, omnia que omnes antea dixerant, utique esse perficta. Neque id statim, id est, non ideo: & sic in ceteris. In continuo & primis, eandem uani ceteris interrogatio, ut Idem. Continuo ne si illi sicut cogitari, nobis quoque stulte dicendum est? id est, nam idem;

Facio & capio conjecturam, & similia.

Eheid conjecturam, & capio conjecturam, consequor
conclera, colligo conjectura, conjectura dicar,
conjectura, simili, pro eadem accipiantur.

Non me falit, & similia.

Non me filii, non me pescerit, non me fugit, non
me capi, idem significavit quod non ignoror.

Sperandi uerba.

Capio spem de te, & capio spem, ducor in spem, non
ducor in spem: idem quod spero aut sperare incipio.
Responso in te spem, plus quam sperare est, nec tantum
spem habere, sed etiam colligere, & in se reposita con-
quistare.

In mentem uenit, & similia.

In mysteriis nubi uerit, occurrerit, nubi succurrerit, subit
nubi, pro eadem accipimus.

Tandem, & Denunci, & Denique.

Tandem, oratione causa ponitur, & habet regens
quidam ac accelerans fore, & ponitur cum inter-

e * ruga

rogationem si Cicero, Quia tandem sive sibi tam audacter obijicitur pro Roscio, Quam ab eo quereretur quid tandem accusatorus esset. Alio modo tandem, id est, puer littere denique, si Vergilius:
 Iam tandem iusta fugientes prendimus oras.
 Eiusdem significacione est denique ut idem:
 Tum demum opata genua super arbore fidunt.
 Et idem intelligatur de denique. Sed plerunque cum suis
 muddi enumeratis, tunc subiungimus denique, significanter
 hoc ultimum esse omniumque idem ait Cicero, Quam sibi
 non multitudinem militum, non idoneos imperatores, non
 pecuniam prædicta esse sibi uiderent, non denique, ullum rem
 que pertineat ad bellum administrandum.

Habeo.

HAbes sententiam meam Brute de ratione dicendam.
 Hac h. ibui quæ dicerem. Hac sunt quæ putavi di-
 cenda hoc tempore. Verba sunt Ciceros post materiaam
 aliquam a se tralatam.

Quoies, Quando, Nihilominus.

Quoties, quando, nihilominus, pro preterea aliquan-
 do pro alter, sepe ab autoribus frequentatum est.
 Alter, &c. Alius.

Alter alterum impellat, ac duobus dicitur. Alius
 alium impellebat, de multis. In plurimi numero ma-
 gis cum partim conuenit quam cura urbis: ut, si tu
 in pugna milites, si, si alium impellentes. Idem de duobus:
 ut, Prodigiorū gladiatores alter alterum intuentes.
 Alter, ad unum de duobus refertur, sive ad unum duobus
 tam partim, et aliquando capitur pro secundo ex plus
 ribus:

erit ut unus dicer tertius queritur. Si autem loquimus
de dubiis rebus tertius, cum demonstratione antenarratur
loquimus per alterum, sed per pronomen aut, Nam illi praec-
ponantur. Et nota diligentissime quod aliud aliquando dicatur
de dubiis, id est quando plures res unum attribuiuntur,
ut Sallustius loquendo de Cesare & Catone, inquit, ut
nos, etas, do quicunque, proprie patris sunt, magnitudo qui-
que ex gloria: sed dia dum (scilicet gloria) fuit. Aliud
est, Cesare & alia sibi id est, Catoni. Aliquando alter ac
pluribus dicatur, ut unus ex alter, tertius ex alter. Sed
nihil non est permisum sic loqui ut Plinii libra under-
cimo, inquit: De qua e diverso conuenient alteri dicentes
ingenit. Necio an sit accipiensum sic, unum aut, faciat
alter alteri.

Nec & Partim geminata quid
leporis habeant.

Velut
Angora
Bella
Regina

Tu nec faceres, nec ego permitterem, non est Latinum,
cum utrumque nec ad illud Tu referendum sit,
hoc modo: Tu nec faceres, nec facere posses. Sed si nega-
tio anteponatur, bene dicere cur, sic. Nec tu faceres, nec
ego permitterem. Tisla est si quis dicat, Potes cognoscere
partim ex aliorum sermonis, partim te edocere in
tabelloris. Atqui non sic Cicero, sed interposuit utramque
partim, sic: Partim potes cognoscere ex aliorum sermo-
nis, partim te edocere in ipse tabelloris. Quod si nobis in-
spere a partim licet, si id est ratione referenda obviante
incipit, sic: Potes cognoscere partim ex aliorum sermo-
nis, partim ex ipso tabellorio.

Cum & Tum geminata.

Ter, puto et cū superioribus lucis intellexisse, non
ex his intelligere potest: dicendum est, ex his intellige-
re posse. Præterea canendum est ut contingatur utrum
que diversas regendi naturam habent, scilicet: tu mibi ne
necessariū unquam nec adiunxi. Mibi nec profecti, ne
ego defendi te, nece adiunxi.

Dicitur.

Dis nibil est aliud quia longum tempus est, at nō
longum, id est, per longum tempus. Non autem au-
tores, sed diuinum, aut nuper. Aliquando tamen a se ipso
loco removuntur, dicitur est, id est, longum tempus est. A de-
venienti dicitur, diuinus, et diuinus. Distinzione vero
significativa sicutum quod dia dicitur diuini, similia et aliud
ceterum est, ne verbis quæ momentaneam actionem non
ficiant, hoc uerius applies, quod est, tam uia publica uia
opus, tamen diuini uxorem sed dicere debet, tam pridem
licet recte dicatur, iudicium est opus publicatum.

Composita / Per, Pro, &c. Re.

Per præpositum nonnūquam in medium accipitur, ut
peristis, perfidus, qui infirmandum fidemq; uia-
lal, pernix, qui nimis est tenax. Perfuga, qui ad huius
transit. Perditus, qui ut omnis sectus est traditus. Per-
tus, qui iracundia furorēq; est incutitus. Persecutor, qui
uersatur in male, & à bono ueretur est. Perpetius, labo-
riose peccans. Sæpi accipitur quæsi per inclinat, ut per-
cidium, id per cuius medium fulgor emanat. Perpicuum,
per cuius medium, licet opertum sit, oculos aperiuntur
& per cuius medium videmus, ut crystallus, astrum, aqua
& similia. Perfluer, per medium aliquies fluere, ut si
ligna

lageris unde materiae maleq; compendiatur, perfluit, id est, per rati medium humor cum tunc effundit. Perpluere, per medium dicens pluere ut huc domin perpluit, hoc recte perpluit. Et notandum est quod quam pra in eadem significacione reperiatur, ratione quedam accaduta cum pra in genito, non cum per se praeponens, praecellus, praeclara, praeclarus, praelongus. Ut differat pra et per, quia quid inter prae urbem et urbem angel. Non praelongus homo, praelatus inter prægatatio, que exornat longitudine est. Aliquoties iuncta est per, cum verbo, nimirum pene differit et significacione sui finis plurimus, praecludo, id est clauso, præcello, præmoxer, præcunio. Cuius natura et etiam est huc præpositio ne: ut, resilio, redendo, recango, supergo, refudio, reprobante, renuncio.

Numerata.

VT antea oratores frequentissime in prosa hic nomi-
nibus, singuli, bini, terni, et ceteri in plurali num-
ero, et in sua propriis et legemini significacione. Binius binus.
enim sive bini significat singulus binius, vel singulis duos.
Tertius sive terni, singulus tris. Quartenus, singulus qua-
terni sive quartuor: et sic de aliis: et hic est proprius Quartenus,
ut in singulari autem numero (et quidem improprio)
magis poeta vultur, et in alium significacione. Septenus
enim quorges, non singulus septem, sed tantum septem. Et
etiam in plurali poeta hoc significacione abutuntur: ut,
per duodenis regit mundi foli aureus astrum.
Duodena aliter, id est, per duodecim astram.
Vt autem etiam oratores frequentissime necessariatis causa si-
ngulari

gulari supradictorum non sint, quando loquuntur per
nominis carentia singulariter illa ex sibi singulis sunt
liberi, codicilli, pugillares, nuptiae, armis, castra. Aut si nu-
c corni suntq; uel diversi generis, ut nundinum et mala-
na, delicia et delicie, uel diversae significacionis, ut ha-
edas, et haedas, uel diversi etiam significati, ut equum
et epule. Necessarium est autem in iubus nominibus di-
cere binos codicillos, et ternos, et quaternos, non duos
tres, quatuor, ratione dictante. Nam si de diversis codi-
cillis loquerer, dicendum nulli sit, duos codicilos scripti
pater unum ad me, alterum ad uxorem illud unum et al-
terum non haberent ad quos referretur, cum conciliatio
in singulari non reperiatur. Utendum est ergo pri-

Min Codiz.

Quod si unus, ergo et binos, et sic intelligatur in fine
guli. Nonnunquam oratores utunur etiam hui nomini-
bus in singulari, sed per quoniam raro, ut Plin. libro utriusque
maiestato. Prodigijsa sunt que circa hoc tradit Them-
phrasius, auter ali qui grauis, septuaginta coetus duri
libidinem contactu herbae, cuius nomen spectatq; non po-
sunt: septuaginta eauit, id est, septuaginta coitibus per for-
gulae noctes. Quare ut magis rei sperci sit, recessione
hoc nomina. Dicuntur igitur in plurimi, singuli, bini, ter-
ni, quaterni, quini, sexi, septeni, octeni, noveni, deni, du-
deni, duodenii, traideni, quattuordeni, quinideni, sextideni,
septideni, deniquaterni, deniquini, denisem, deniseptem, de-
niodem, deninoveni. Et sicuti, nomen singuli, uenientib[us],
uicenueni, et ita decimeti: triceni autem multe g[ra]m, tu et
qua irragent: quinq[ue]ageni, hexageni, septuagenti, octogeni-
ti, non ultuagenti (ologram enim dicitur, non odu-
gina)

ginta) non geni, centum : quae quidem non syncopatur, sicut sequentia, sicut nullum, tricent, pro tricent, quadragecent, quingent, sexcent, septingent, octingent, noningent, vel nongeni, nullum. Quare multi errant in scribenda tricent pro triceni, ignorando triceni pro tricentum esse syncopatum. Et nota quod à prædictis numeris uenient hoc nomen, scilicet binarius, ternarius, Numerus quaternarius, usque ad milie : que quidem nomina uide in articulo numerorum aliorum rerum que nō nominantur, non multiplicacionem huius ipsorum ut homo centenarius, non quod sit centum homines, sed quod habeat centum annos. Rursus non dicimus centenarium librum, sed centupla : nec centenarium annum, sed centupla. Redicendum dicitur: centenarum sonorum : nam numerus omnia complebitur. Hec nosq[ue] decimus, undecimus, duodecimus, & sic ordinatur centesimus, millesimus, &c. Duplex expliciter expomuntur. Uno modo sic centesimus, millesimus positio nascitur, id est, qui ultimus est ex centum. Et ex milie. Alter meridum in modo sic tricentus, quadragesimus id est, qui continet finem triginta, vel quadragestant, Hoc arvum annulū confestim fructum, id est, frustum centenarij numeri : & hac ratione appellata est quadragesima, quod quadragesinta. Quadragesimes coniunct.

Art. Iudiciorum.

LYdia fecunda declinationis, & non recta, in legge iūa. Quia artem ludicram, id est, iacobson.

Exemptio in arius, vel in arium.

Nominis termini in arius, plurunque significant locos ubi aliqua res reponitur: si Tabularium, locus

locus ubi tabula ex instrumentis ex litera reponuntur
sacrarium, ubi res sacrae. Armarium, ubi reponuntur li-
ibri, ceteraque huiusmodi. Armariorum, ubi arma, am-
mentarium, vasculum quo dicitur armamentum. Cal-
marium, ubi calami. Penarium, ubi penus, hoc est, rada
ad uictum pertinentia. Pomarium, ubi poma. Aer-
arium, repositorum eris, id est, numerorum, similium
rerum pretiosarum atque opum. Fennarium, theca pena-
rum, ubi penae reponuntur. Viuarium, ubi continentur
vel aures, vel apes, vel pisces, vel feræ, que duxerit ad
uictum spectant. Sed haec que sequuntur, alter capius-
tur. Nam denaria significat ipsa dona. Seminarium, se-
men ipsum. Fluminarium, plantam ipsam. Carnarium, car-
nem ipsum. Et sic earendum est in usu horum nominum.
librarium, qui liberus transcribit, vel apiebat.

Euenitus, lussus, Permissus.

Eventus, iussus, permisus, in singulari masculini ges-
tus sunt, et quarta declinationis. In plurimi uero-
tri, et secundi declinationis. Tullius, si euēti quatinus
que exquiruantur aibit.

Adiectiva in bundus.

Nomina in bundus, ut Cesellus iurisconsultus
Aulus Gellius sentiunt, idem significant quod pa-
tientia presentis temporis, cum quadam uerbeniente ut
uerbundus, id est, mors : moribundus, id est, mortens.
Vnde potest filiam esse quoddam in se habeant similiudi-
nem, ut uerbundus, id est, similis uiranti. Petet etiam
Aulus

Aulus Gellius accommodatam magis producere excusam, quæ apud Salomonem in Iugurthino: ipse quasi sibi ratione per saluosa loca ex manu exercitum ducere. Si huiusmodi nomina in huncus significarent similes in aliis, quid ita adducere quæsi, quæd similitudinem imaginem significare.

Ablatuum in aliis nominum

excusum in 2.

Hec nomina prius declinationis tantummodo faciunt datum et ablatuum in aliis, deo, filio, puto, equa, mula, liberta. Cetera autem faciunt praedictos casus in is. Cicero ad axorem ex filiam scribens, duabus annis suis dixit: Et certius de matre ex uxore Darij, domini dicit, et non denunabat.

Adiectilia in tuis, filiis,
& xilis.

Nomina in tuis, in filiis, et xilis, plerunque similes significacionem suorum participiorum retinent, et quibus nascuntur, et in qua resoluuntur. Ut scilicet, quod statim est. Pensiles res, que suspensa est. Flexilia ramis, qui flexis est. Et si descendunt a neutriss, resoluuntur in participia presentis temporis: ut, anima uolatilis, quasi uolans, alititia, qua aluntur. Aliquando autem hoc praedita omnia resoluuntur in participia presentis temporis, qualia sunt neutræ, ut anima uolatilis, quasi uolans: et quidam uolatilia, uolantes uocant, quia uolant ut ali tuis animalia, qua aluntur. Scilicet lescinæ, quasi sedentes, quod licet a principio non ueniat, tamen eiusdem naturæ est, quam in significatione consentia.

Differe

Discrepantia gerundiorum
à participijs.

Differunt gerundia à participijs, quod ipsa significat rei administrationem sine tempore: illa vero temporis sine rei administratione: ut tenet me occupatio turn dicendi, gerundum est, nec tempus significat futurum, sed rei administrationem, hoc est, in ure dicendo. Participium est futuri significativum sine administratio ne rei. Multa inserviuntur que à verbis non uenient, et non participis similia sunt significacione: ut participis in nomine transiuntur, & sibi similia ut putari ad te sen bident. Existimauit hanc rem trahendam. Censuit ibi illud significandum, id est, signum scribi, tractari, significari: que oratio idem ualeat quod scripsi, tractavi, signifi cavi: sed non sine deliberatione tamen, & incansuio. Antiqui autem oratores dicebant, oratum te uelut, regatos uos uelut, pro eo quod est, ore & rogo.

Micus.

Minus pro non semper fecerit accipitur, frequenter ut cum iuramentum cum fin, aut cum que, pro ut, fin minus id est, si non. Quod minus, ut non sicut. Quod scimus, etiam pro ut non.

Demum,

Demum ipsum cum ut ea id, uel cum ita, accipi solet pro solum Cicero in Salsitium: Et denun magna uoluptas est. Ita demum satis facias. Et quandoque capitur pro omnino, ut Plinius de Hirundine dicens: Et demum sola audum non nisi solatu depassatur.

Fons & Poem.

Prae-

Potius vini, & aquæ: potio vero à medico datur
agrotini: nonnunquam tamen viam pro altero
accipitur.

Tria pronomina, Mei, Tui, Sui.

Omnis genitivus aut ultius capitur, aut passivus, aut
possessivus. Ad hunc et prouidentia dei, qui deus pro-
videt. Passivus, ut terror domini, regnum dei. Unde notandum
est, ut in his genitivis uenitis decipiatur: quod hi tres
genitivi singulares trisum pronominum mei tui sui semper
apud auerres accipiuntur passivus: atque uero tres scilicet
mis, tis, sis, semper possessivus: quia quam iam exoleuerint:
ut, ancre tui facio, id est, quo te amo. Territos: Hoc
unum scio, hanc meritare esse ut minor essem sibi. Ex quo
parei non latine dici mei filius, ut Tristianus ait, nec si-
gnum mei, ut notarii faciunt: sed tunc recurrendum est
ad possessivum, ut natus filius, signum meum. Tull. ad Ata-
ticum: Meum enim filius pccationem corrigit non potest.
Et in Psalmo: Audi vocem mei clementius ad te. Et in
Evangelio: Tuum iesuus animam pertransiit gladius
similiter in plurali hi duo genitivi, suorum nostri ex rea-
sori, semper passivus est, habete curam nostri, sicut nos ha-
bemus uestrum. Non autem nemo nostri, nec nemo uestrum.
Et notandum quod in his genitivis non nominum quem
pronominum est intellectum ambigui, ut amor dei, chari-
ties patris, suspicio uxoris: dubium est de viris loquaris,
an de amore quem deus in nos, an de illo quem nos in se
habemus, & sic de aliis. In pronominibus autem sicut sunt
dubitationem hæc que sequuntur, quia indifferenter po-

d. nî

ni possum, causa mea, & causa mei, forma mea & mei,
 imago mea & mei, potestas mea & mei. Item non tam
 quod in genitio mei, tui, sui, nos firi & ueniri, sive per se
 firi in possessione inclusi, nunquam sustinuerit confusione
 substantiae unde male dicitur, & causa mei boni accusa-
 fice fictio: & solus aucto*mī* peccatum corrigi non pa-
 test: sed semper abicienda sunt substantiae. In quo
 autem recte cum parturipis, gerundis, & frequentissim
 cum his tribus adieciis, ueris, foliis, ipsis: ut in exem-
 pli prodeatur: sed fui auctor iungitur cum cuiusque inde-
 lete nolle que sit sua causa, sententia. Multo tamen
 iungitur, ex recte quidem, cum his adieciis, duas tre-
 gaver, omnis plus, & figura adiutare luit: ut, Venerab-
 dorum vel trium vel uniuersitatis vel pectorum operam des-
 sidero: pro ueritatem. Notandum est quid me, tua
 fui, & cum his seruū interest & refert, non à parti
 ante, sed à parte post ordinantur non aliter quoniam quis
 dicimus, hoc interest illius: quasi, hoc est officium illius:
 ita hoc interest mei. Si licet dicere, pro quo dictum
 mea. Quare illa verbū personalia esse quis dubitate quoniam
 omnis sum plena exemplorum: sed sufficiat unum Ciceroni:
 pro Piscio: si quid mea minus interest, id te form
 magis delectat. Ex quo argumento aperiſſime probatur
 illius genuinus superior numeratos semper ponit passus.
 Unde illud colligitur, ad hanc interrogacionem, Cuius
 hominis est hoc opus? responderi debere, meum, tamen
 sum non mei, mihi, sui. Vergilius:
 Cuius pecus (na Melibæi)

Nostras, Vestrás, Cuias.

Nostas

Nobis, sed etiam cuius, non tantum patrum usitato-
numq; innunt, sed etiam partes, ex quib; sectantur:
ut, Cuicunque philosophi nos esti: Stoici ne, an Academici,
an Peripatetici, an nolentes, an Epicurei?

Cum quibus prepositionibus
iungatur gerundium.

Medita gerundum iungitur frequenter cum his
prepositionibus, ad, ab, propter, inter, in: vero
cum inteat, Ego ueni ad te, vel propice te redimendum.
Inter nauigandum, pro in nauigando. Vergilius:
Et inter agendum

Ocussare capro, cornu fixit ille, caseto.

Et ad capiendum basiem, & in capiendum hostem, ad
te dominandum. Ultimo gerundio adduntur haec preposi-
tiones infrequenter, sed certe rarius de, e, ex, a, ab, ex
tamen in, ut, in nauigando. Quintilianus: Quia prædicta
re de apie dicendo experimus. Tullius: Tu quid cogites
de transverso in Epuram scire fare uelum. Ex defenden-
do, quam ex accusando uerior gloria comparatur. Ca-
cero, siue amor, siue omnia: uirumque enim dilectionem
etiam amando. Plinius posterior: Quam a scribendo uacu-
ret. Quintilianus: Sei ratio recte scribendi uimla cum
eloquendo est. Potest item domi absolute sine preposi-
tione ut, hos accusando, illos occidendo, totum ciui-
tem labefactandi. Hoc gerundum solvendo, non solum solvendo
semper ordinari sine propositione, ex significat sat, esse
facere pro eo quod obligatum sum, siue pecunia, siue re-
muneratione, sed semper uile post se datum ut Quin-
tilianus: Paupori solvendo non sumus. Notandum quod
d ~ quodis

quodlibet gerundum elegatum potest transfigiri in passivum transiens in ipsi nominis. Exemplum primum est. ego sum ubi causa fruendi principata, prouincia sum imperio, gerendum est, et nascitur sic: Ego sum tamen causa fruendi principatus, et fruende prouincia fruendi imperii. In plurimi similiter molestis educandorum filiorum, locandarum filiarum, calendarum prediperire. Exemplum secundum. Eo ad salutandum fratrem furorum, et fiduciam mutare in plurimi. Eo ad salutandos fratres, ad saluandos sorores, ad seducandas sacerdos. Exemplum tertium. Tu delictarii inferendo criminis, seu criminibus inferendis item. Da operam rebus agendis: aiunt agendum est gerundum de iuri casus, et numeri pluralis. Item haec verba que sequuntur, scilicet, Ecco, Matio, Cero, hisbas pro debito, facio, facio, facio, Matio, Recognosco, Remendo, Consolans, Punio (ut aiunt) confirmant cum gerundis sine prepositione. Sulpitius: Locarent se pulvri, et faciendum. Suetonius: Vi respicentes, et ferentes doq; mandabat Cicero: Literas sibi te misit, matentemq; exsultat. Plinii posterior Petri ut libellos recognoscendos cuendendosq; curam Suetonius: Vi consolandos et magis imperator quam parvulos habuerit, id est, absuerit.

Quid inter primum superimum & gerundum interficit.

Tunc amandum est animos hoc interest, quod latitudine semper ordinatur cum verbo significante motum et gerundum non semper. Illustrissime: Legatis ad invicem in qualcum de iuriis misit.

Inimicuus modus acimi.

In huiusmodis alia sic ordinetur. Video te docu-
sum meum; nunc presentis temporis est. Video te
accusatorem; me esse meum factum temporis est.

Inimicuus palliū.

In finium pefici sic erit cum eleganter. Video me
abs te accusatum mihi in quocunque verbo. Video me
abs te accusatum est, in omnibus verbis, praeter illa que
respicunt sicurum tunc, metu, uerbor, pessu, espie,
quoz maius dicunt. Cupio culpam meam celandem esse. Cupio,
sed etiam mihi lese datur.

Vidi. Et Audiri quando sunt nomi-
na, & quando supina.

Differenti est inter ipsa et aliis, et similia quae
sunt nominis, et quando supina. Nam quando
sunt nominis, regunt eas, et reguntur etiam a verbo
et per principium. Carea tato nihilo exteriorum, antea prius
tus audius uerbi. Quanto autem non possunt regere
eas, sunt supinatim. Nam uisa est, ut videatur: effubis
dilectu, ut decatur; incredibile memorari, ut memuretur;

Participia in ans. & ens, quinum
substantiuantur.

Participia quia substantiuantur, neutri generis
sunt, ut accidens, contingens, antecedens, conse-
quens, decens, prefens, continens apud dictores pre fi-
nimento ratione sed orient, occidente, prospicere, pro-
flamare, confluent, masculini generis sunt. Continens pro
terra qua non est insula cui de Sicilia ad continentem Continent.

d 3 parva

*animus. parum intercedens est) & animans, feminini gen-
ra sunt. Plinii major libri sexti: Alynnum à proxima
coniente abrj. Ciceru: Requiat acq. apparet ad qua-
se applicet sui generis animantes. Nonnunquam con-
hoc nomen in neutro genere reperiatur, sed magis in plu-
Consonans. rali. Istud participium consonans, illi quando captur fab-
flantus pro littera non vocali. Pregnans, nescio unde se
participium.*

Circiter.

Creiter ad tempus, numerum, et locum pertinet.
Cut, Circiter calendis Ianuariis. Circiter duo milia
militum. Circiter decem miliaria. Celsus Hemora: Lap-
idem fulle quadratū circiter in media arcu iuncum con-
dela quoquonersum.

Hei, & Heu.

Hei, et heu idem sunt: sed hei cum dative, heu cum
accusativo impetrantur, hei mihi, heu me.
En, & Ecce.

En, cum nominativo & accusativo. Ecce apud ar-
tores raro cum accusativo, sed semper cum nomi-
nativo.

Ecum, & Ellum.

Ecum, et ellum, cum accusativo, & resolutum
per adverbios: ut, ecum Parthenonem: id est, ex
hic Partheno. Ellum Parthenonem: id est, ecce illic Par-
theno.

Me cum infinitivo, vel accusativo.

Vergil. Me ne incepio desistere uitam.

Nec posse Italia Tenuorum amicore regnit.

Cicero

Cicero: Mc'ne iusserum in tractu te calamitatis mea cal-
pa incidisse? In his est similitus orationibus intelligitur,
nec ne ita est, me non posse Italia auertere regem? Terci
erroris: Plautus: minor: Hunc in Romanum ita
Graecu loquuntur est, vere ne ita est?

Iste est natus iusensis ad diandum sibi
tale negotium, non Latini dici.

Male dicitur iste est natus iusensis ad diandum sibi
tale negotium. Sed recte dicitur: iste est natus iu-
senis, sui minor, quam ut sibi detur tale negotium. Vel,
est minor, quam cui tale negotium detur.

In diem, & in dies, in horam,
& in horas.

In dies, & in dies, differunt. Nam in diem, est quasi
presentis diei habere rationem, nihilq; cogitare de
cruxinio: ut Sallustius, & suorum in diem mercari. Sed ple-
runque cum hoc verbo viuo continguntur: ut, in diem
muit. In dies, idem est quod quotidie, sed proprie cum
quodam incremento: ideoq; plerumq; cingitur cum con-
parsum: ut, Cum in dies malum a filio premeret: aut
cum verbo significante incrementum: ut, Iunior, Crescen-
tz in dies multitudine. Quia quadam exempla hact etiam
dicere per quotidie, & per singulos dies, quem illera si-
gnificentur Cicero ad Atticum, Quid sit, vel potius in
dies singulos, breviores litteras ad te macto. Evidenter dif-
ferunt enim habent, in horam, & in horas, quam in diem,
& in dies: nisi quod non continguntur ad incrementum.
Cicero in Philippis: Nec qui in horam unius, non mo-
do de fortuna ex bona iniuria, sed ne de uitiditate quide-
a 4 sua

sua cogitauerunt. Vergilius:
Gallo, cuius amor tantum nihil crescit in horas.
Propedium.

Propedium est, quasi prope eñi dico quando hoc
fieri.

In primis.

In primis potens si de misere loquaris, intelligitur
inter prius si de persona, inter primas si de natura,
inter prima.

Facio, & Ago.

Facio te certiores, non certum dicimus: dimitaxi in
profusus semper per hoc verbum facio. Similiter in se-
quentibus orationibus dicimus: facio tibi gradum, facio
ludos, etiam diuinam sacrificium, solennitatem, et cetera, non
nunquam ego dicimus. Item feci iustitiam, domum
naupliorum: nonquam paphus sum dicimus. Feci tibi co-
piam rerum materialium, feci tibi potestatem vendicandi
meos, nonquam deo auxilium copiam. Feci lucrum,
non autem acquisitioni lucrum. Feci urinam, siccum, non
autem emisi. Feci fugam, quod ego fugi alterum, non quod
alicer me fugerit.

Frango.

Fragi nasicum, brachium, clavaster dicitur. Sed inde
ganter, nasis vel brachium est nabi fractum. Tercius
nunquam fragi nasicum apud Andream.

Accipio.

Accepit molestanam, idem contumeliam nulus sit
aurum, deinde us ignoramus, non autem paphus suis.
Accipi etiam voluptatem, q. sudum, lenitatem.

Cosse

Conuenit hoc mihi.

Conuenit hoc mihi, aut conuenit hoc uobis, id est, decens ex conuenienti est. Conuenit hoc inter nos, id est, constat ex controversia eare. Conuenit mihi hoc tecum, id est, sine controversia est inter nos quod ego dixi. Conuenit ubi mecum, id est, sine controversia est inter nos quod tu dicens.

Videas uidere licet, & reliqua
pro eodem accipi.

Videas uidere licet, licet vernare, cornere est, pro eodem accipiuntur. Cicero: Licet eis ipsi vernare orationem.

Venire adiuue aut passim
tempore.

Venio in opinionem, non adiuue quam passim dicimus. Venio in sufficiem, in oblationem, in uituperationem, semper passim accipi solent.

Loco patris, in locum patris,
& similia.

Habeo te in patrem, tu es mihi in filium, accipio te
in fratrem: ut, ex illa hora acceptu discipulis matrem
dorsum in suum: sic loqui placuit ecclesiasticis no-
stris, mare Græcorum, unde hec sompnus sum. Nobis autem
sic loqui licet. Habet te patru: loca, vel pro patre.
Tu es mihi loco filii, vel pro filio. Accipio te loco fratre,
vel pro fratre. Si uero de patre ex filio loquamur,
sic recte dicendum ejus: ego ero illi pater. Ipse erit noster
filius. Non autem, ego ero illi in patrem, ex ipso erit noster
filius.

i s Verba

Varia ad fiduciam pertinentia.

Epicius enim terminat voluptate Zeno cunctis
aut honestus. Biero uniuersa determinat definiens
indoleatia corporis. Ceteras singula mentur uerba
bona. Aristippus nihil nisi ad commendum suum nunc
Pyrrhon nihil relinquit quod non reuocet ad sciam
ille sumnum bonum in gula constituit ego bonum ipse
pono in dilectione dei. Tot igitur uerbis uanae eluctio
rem declaramus.

Nihil ad Catonem.

Sicut autem his orationibus uerbi: Caesar et Super
 fuerat uiri persicantissimi, sed nihil ad Catonem
 est, nihil ad comparationem Catonis: quid est cum sic
 intelligitur perinectum hoc, Quid ad te? subiunctum
 pertinet.

Communio gerundi ex nominis.

Inter agendum, inter actionem, in agendo: iste re
 mandam, inter eueniam, in euenia, super eueniam: omni
 consulendum sive consilandum, inter consilia sive con
 sultationes, in confiendo sive consultando.

Facio, &c. Afficio.

Facio tibi iniuriam, facio tibi contumeliam. Afficio
 te iniuria, afficio te contumelia. Facio tibi maleficio
 non ita libenter dixerim, ut afficio te maleficia.

Memoria, memoriter, cum
 alijs uerbis.

Memoria teneo, non memoriter. Narrabo ad per
 mentio memoriter, non memoria. Complicior ne
 scia memoria, & memoriter. Repeto memoria, & mu
 moriter.

proximer. Est enim memoriter, quod liberatores nostri impoperi dicunt, condicimus, et memetemus.

Impono, Impositores.

Impono tibi hoc verba, notum est quid significet, id est, affiso te hoc uere. Impono tibi, idem est quod decipio te. A qua uero uenit hoc nomen impositar imperioris: dicuntur enim impositores, qui a iis uerbis magna pollicentibus, incantationibusq; seducunt, et decipiunt.

Spectat.

Ad me spectat, id est, ad me pertinet. Ad mortales spectat, id est, ad mortalem fidei. Cicero libro tertio offervit. Ad exterorum, si ad perniciem patrie res spectabit, patria salutem anteparet saluti patris. Quidam: Et quod ad perniciem spectat carent.

Commixto.

Notandum quod hoc uerbum commixto, negatione sequente, vel quoniam hinc simili dictione, semper in oratione accipitur in malam partem, ut Cicero: Non commixto ut ascendunt sit. Non putaram. Idem: Considerare debes nihil nisi ex omnitemum quoniam obrem eorum quos laudas, te non simulatum precebas.

Eadem persona tanquam alia.

Miccupatio in negotijs studere non poterant vel, me occupato in negotijs, liberi a mihi studendi non erat: ratione lerne sic loquimur, frustra enim permaneat illi abscissim sed hoc modo circuantur. Occupatus in negotijs, studere non poterant vel, mihi in negotijs excepti, liberi a studendi non erant.

Interret

Interceda.

Intercedit nubi tecum amicitia, officios, et necessaria
tua, iustitia, iustitia, iustitia, necessaria inter nos et
medio quodcumque concidit. Cato intercessus hoc est, in
statuum tuorum aut ut opprimitur.

Huc non enim cum illo comparandus.

Hec non est cum illo comparandus, inclusus de nomine
sed nomine dicitur, quem ediversos est, Vergilius
cum Horatio, non Homerus cum Vergilio.

Amare inuidem, inimico, pati-
ter, & interficere.

Amamus nos inuidem, inimicos nos inimici, amant
parcer. Quam uero adibimus prepositionem in-
ter, collimus accusatum, qui recitat s uerbo, ne tem-
peret si replicaretur: sic, Amamus inter nos: non amemus
amantis nos inter nos: amatis inter uas, amant interfic-
Cicerus de amicitia: Neque solum inter se diligent et amant, sed etiam uorebuntur.

Quidam sit accipendum superioribus
diebus ueni in Cumamum.

Superioribus diebus ueni in Cumamum: Et uenit
Svenus diebus pontificis factus est. Et in futuro: Et
in diebus etiam tabellarios auferuntur: hec Cice. Et iterum
Triario, aut ad summum quaeritudo peristerum. Non illud
accipendum per superiores dies. Et per paucos dies per
triarium et queriduum. Aliquando in huiusmodi gen-
te formonis orationis post, sic: intrare decem dies quoniam
nisi, complicit omne negotium: In paucis diebus quoniam elo-
quunt appulit, uxorem duxit: id est, postquam appulit
pro

prodigium uenit.

Vbi deceam Niſi & Quām.

Quid est animal, niſi corpus cum anima concreta? recte ex latine dicitur. Quid est animal, quām corpus cum anima concreta non recte. Adde aliud, uel aliter, uel secundū. Et utraq; modo inebit dicere. Quid aliud est animal, quam corpus uel, niſi corpus? Cicero: Quid est aliud gigantum more bellare cum diis, niſi natura re pugnare? Idem sit per comparativum: Qui est melius quam gauſere, uel, niſi gaudere?

Præterquam, l' anum & Sedunt.

Praeterquam, uide uim propè obtinet, quā siſi mius exēria uelat facili præternatim: illud tuic anum admonētes, ubi eſi præter, ibi uicū habere præter. quām ut, niſi uerū auerū præter i. uide, uel prætere quām laudis, uel niſi laudis nulli places præterquam mihi uel, præter me, uel niſi uerū. Quæ dictiones exceptuas sunt, nec oratione unquā universaliſſe permittit. Quod enim facit ratione et ſolum, ſolenni modo et tantummodo, dictiones exclusiva. Præter, ſemper accusatiue iungitur: niſi, et præterquam, et quām, caſus ſimiles referunt.

Mibi, & Ibi.

Hic nabi gaudiuſ. Ecce tibi Franciscus Mariani uosſter. Tu nabi ſemper dormis. Ille nabi aſidue ſe dicit ille daerum nabi, et tibi, nec ad me, nec ad te, nec ad quenquam refertur, ſea ſi uulpo uimor.

Auſculto, & Auditio.

Auſculto te, id eſt, audio te. Auſculto tibi, id eſt, obediens tibi: ſic de auſculto, audito tibi, id eſt, obediens tibi.

tibi. Sed hoc raro inuenitur, quia apud scriptores propositationis tale genus non inveni me legisse: inde est quod
ab errore, non ex compositione ab auctor, postulat latitudine.

Incumbo hinc rei, &c. Et in

hanc rem.

Incombo remis, sedemmodo dicimus, et sunt transla-
tione: cum alijs aut dictionibus tripliciter variante,
et per translationem ut, incombo studijs: id est inambit
ad studia, et in studia. Nam ut quoniam remiges inveni-
tus, significatur diligentia et conatus; ita cum serice
tus quid mente agitur, incumbere dicimus: quemadmo-
dum econtrario supini dicuntur, qui negligenter agen-
t. Asini et palstrij nati-
dior usus.

Oparet legere seu legi libros: expectat evoluere seu
Euclii autores: utile est cognoscere seu enprobi-
ploruma. Hoc modo per pessimum magis arte granulatu-
re, sed per ultimum magis autoritas probat.

Omnis in hoc verbo videatur.

Non videatur tibi quod bene faciam, et mihi non re-
decatur quod bene loquaris: rufuscans hic sermo
est, et aggressus. Pruditi enim sic loquuntur: Non uides
tibi bene facere, et tu non uideris mihi bene loqui,

Tractio.

Trajectio exercitum, id est, transporta exercitus
trans mare, vel trans flumen. Trajectio mare vel fu-
men, id est, transfo. Aliquando utrumque coniunctum, et
littere: Traiecit copias liberon.

Dicitur illuc.

Domini

Dicit tibi litteras, et quam tabellariis: de ad te litteras,
scilicet ad te preferemus. Aliquando tres duo con-
iunguntur: si Cicero. Deinde illi ad te litteras. Et ego qui me
tu litteras, id est: cui littere dicimus: si perficit, reddere dicio-
tur: sicut ille sed quem dantur, accipere.

Vel ero tibi, &c ad te.

Responso tibi, id est, narror ipsius ad te, id est, consulem
hunc hinc. Verg. i. 3. Ach. id. Nihil nos populi ad
precures, primamq; parentem. Monstra diuinum responde, ex
qua sit sententia, posca. Si in profis, semper cum ablativa.
De omnibus his referam ad heralatum, id est, ad consilium
senatorum fieri. Aliquando parvunt pro reporto: ut
Quintilianus. Ad partem armam non retulit, id est, reportari.

Decet, lurrar, &c Conducere.

Debet, inquit, conducere, pro utili est: et habent sua
perfundit, ut, & iugiter derent nos, ubi illi inueniant
te studia secreta conducunt.

Compositamentis.

Compos sum natus, compos animi, compos rationis
cum, compos sanitatis, si mem est quod habeo mentem,
animum, rationem, sanitatem. At compos uotis, compos
uictorie, compos uictati, quod base operi mea atque lae-
bore obtinui, obireoq;.

Vt et utrum accuiat.

Vter uirum accusat: et sine dicitur. Sed quando
competenter cum quis aut se ordinatur cum hoc a
biione alerat: Cicero. Vt ergo suo studio selectatus, con-
tempsi alterum. Quintilianus: Quam enim utriq; dico-
ri obiectat, padam est uirumque frasse.

Neuter

Neuter neutri, & Quis cui.

De scuter, omnianus: si fuit, ut cum e qualibet
du lingua utrangu; tucri cœperimus, neutra dic-
officeret. Quare male dicatur neuter neutri belum ines-
tit sed bene, neuter alteri. Illud autem Terentij in Thae-
tione, ut ergo unigae est cordi, hoc fit more patet
item ut dicimus, uter utri, inter duo, in quin enim, non
pluram Cicerio, Quid cui præponendum sit.

Salve tu primus omnium patrie
parentis appellatus.

Salue tu primus omnium patrie parentis appellatus
adiuua me tu vir optimus. Et in Psal. Domine deus
nous nobiscum in his & sanctis orationibus intelligit nos
Litium qui ex uertute es: ut, qui ex vir optimus: in
milia totum poniter in vocativo: ut, adiuua me tu vir
optimus.

Tanti & Quanti cum suis compositi,
namq; Pluris & Minoris.

Tanti ex quanti, & ab eo compositi multidentem
quilibet, & quantitatem, & hec comparata
pluris & minoris, solum querunt in genitivo casei usque
genitivi uerbi, emo, uenio, moror, compuro, estimo, am-
licor, addico, disdrabo, minor pro estimo, consti-
tuo, loco, sanctor, pacifcor, pango quando fuit pa-
gi, possulo, condemno, & si qua sunt alia finalis significati
carionis, ut Teren. in Eunucha. Quid ex istis ut te
dumus captum quam queas marina: & si neque in pas-
tula, et quoniam queas Cicer. nichil te multidem a distillati
quantii sacerdotem immutabis:

Quanticumque sumus contenti.

Cicero: dies plures uenda quoniam fortasse etiam mino-
ris. Aliis autem eximia, quaeunque sint, in ablative cum
preciosis verbis semper associantur, ut Vergilius:
Vendidit hic auro patriam, dominumq; potestem.
Eximiusq; auro corpus ueniebat Achilles.

M; de enim diceretur vendidit hic patrem suri. Et non
tandem est quod quando predicta quatuor nomina pre-
nuntur in genitivo, semper eorum substantia abducen-
tur unde male diceretur. Quanti pretij emisi? Cunctes
autem huc nos una substantia merentur, formam non
naturaliter ex legem verborum custodiunt, excepto tuncta-
dem, quae ablative caret ut Iuvenalis:

Quanto metris pretio?

ut colligatur multoties in interrogazione reffensionem
fiari per dissonum cofundit, quanti emisi? respondetur,
maximo pretio: eadem tanti ex quante. Et duo positiur,
magni ex parui sola in genitivum iunguntur, cum illis ge-
nimi verba interfit ex referti, magni refert, ex parui magni.
refert. Et non meda id natura habent, cum hui duobus pari,
verbis, uerum etiam cum malis alijs: ut, magni astimo,
parui facio, parui pendo, quanti facio, cum facio: sed cum
huiusmodi verbi non unquam illa nostra iunguntur,
ut plurimi existim.

Meo nomine.

Meo nomine, tuo nomine, hoc nomine, pro mea,
tua hac causa, hoc est respectu, capiuntur.

V elut, Sic ut, Quasi, Languiam.

& laudia.

e velut

Velut veluti, quasi, tanquam, cetero, propriis imaginibus insunt: sicut et sicut, similitudinem exemplum. Tu trasceris cinquum leo, quasi canis, velut usque metaphora est. Tu trasceris sicut, vel sicut, leo: comparatio est. Ibi enim dico te leonem, hic autem te leonem. vi. nilem. ut et mihi, communis sunt et ad metaphoram, et vii. ad similitudinem, ideoque his rebus utimur in utroque. viii. prater et accipitur pro quippe, sequente relative qualiter. Nec ignoro igitur quos transero, neque utique dubio ne qui dixerim esse in omnibus utilitatis quid. vii. eorum multorum ponitur pro quam vel quantum, sequentes et vel non. Cicero de oratore: Nisi ut breuiusme disipari, ita a me dictum est.

Quod, & Quod.

Nec ratiō dubia est, quid responsum pro quid: Et quid pro ut. His dictiōibus quid est quia, causa operariens demonstratur. Iste autem quid est ut, competit ut se finali. Exemplum, Non esligo te quod odio habeo, sed quod te meliori officiari. In primo membro causa operariens, in secundo causa finalis. Mutemus ictus ut causa sic: Non esligo te quod uoluptate ex contumelia tua me traham, sed quod meliorem reddam. Vbi est quid, illa potest ponit quia: et ubi quid, plūc ut quare in his dictiōibus uenidis cauendum est quām diligentissime.

Duntaxat.

Duntaxat, licet idem penī significat quod solum, et mon fere alter in oratione disponitur: nec recipere facit post sc., nisi rare, illa, sed etiam, ut solerunt modo facient. Cicero de oratore: ut logique

mir, ut tradamus illuc ei et quæ nos uisus docuit. Quin
tilianus in undecimo: Ergo quum iudex in primis due-
re de causa iussit, leuiter consigendum, dicitur etat in in-
dictio. T. I. ius tamen libro qua irage simo festo sic hac
dictio semel ius est. Nec autem uobis dicitur fide-
litas ac bonum præstari, sed omnibus interfut bellis que
geperisse. Sed hoc, ut dixi, perrorum est.

Quandoquidem. Quando, &c.

Quatenus.

Quandoquidem, ex quando idem significat, ex si-
gnificant quantiam. Quintilianus: Quæda igitur
arator est un bonus, is autem cura virtutè intelligi non
potest. Eiusdem significati est quatuor. Plautus in Iac:
Et quatenus negaberis nobis diu uiuere, relinqui amas al-
iquid quo nos uixisse testemus. Sed Cicero dixit quatuor
pro inquitum, sicut carius pro intumsum in I. Co:
lia: videndum est quatenus amicis tribuendum est.

Igitur, Ergo, Quare, &c.

Quamobrem.

Icitur, atque ergo, erroribus adhibentur conclusio-
nibus: quare, quamobrem, maioribus.

Adeo. V sequado, V scapo.

Adeo, usquead eo, usqueon, significant intantum, non
annunquam sequere ut. Quintilianus: Nusquam adeò
pro nobis scilicet lex est, ut quod praefiat, extorqueret.
Non annunquam ponitur sine ut: ex tunem multi exponunt
pro usclde ut Terentius, tunenem adeò nobilim, id est,
nolle. Vergilius:

V sequado turbatur agri.

Quin, & Quinetiam.

Quid capitur pro quinetia, sive atq; etiam. Quid pro ut non, & tunc desiderat serbum subiectum non principale. vergilius:
sic ubi se quis more faciunt cissendis tunis,
Quia adeas satem &c.

Quid pro eis non semper interrogative, & per indicium. Cicero pro Rabino; Quin competit uolumen indicem sive sententiam prauitatis?

Secundum, propositio.

Secundum, capitur his modis, pro iuxta, pro post, pro quo quid est pro, & pro in: quicunq; omnium legendo exemplum inuenientur. Secundum te litem de secundum me iudica, id est, pro me. Secundum quietem, id est, an quiete somni. Secundum platonem. Secundum socratem, sicut hic notissimus est.

lxx, & latiniam.

Iam aliquando capitur pro nomine, aliquando pro persona, quasi modus quidam inter sententias. Vergilius:
Iam mari immensi prolixi, & genus omne natalium.
Iam variis pelagi uolucres.

Idem efficiet tantum cum uero. Iam vero urbis constitutis. Tantum de futuro palam est quid significet enim tanta onus aderit. Et de presenti, licet ad futurum redatur.

Tantumq; manu tenet: & premat basiu.

Quasi nuncius tenebit per miserationem, & indumentum, & per exhortationem capitur multaties.

Tantipex.

Tantifex

Tantisper fere postulat post se anima pro donec, sive
quandiu. Nam & donec, dicitur modis accipiuntur.
Dabo operam scilicetibus, donec marter, id est, usq. ad Donec;
mortem: & dabo operam voluntaribus tunc vivo, id est,
quandiu vivo. Enidem natura est domini ideoque in priore
sensu omni fabulae humanae posteriorē indicatum, mo-
re donec est. Cicero: Et cuncti qui in carcere declinari
erit talius per domum ecclavis in quem coniectus deferretur, Domum
comparatur. Sunt tamen qui pro tantummodo acci-
pient. Sunt etiam qui pro interea. Cetera quoque sic &
per compescit, ad temporis breuitati referuntur, primum
per paulisper, aliquantisper.

Fere, & Temere,

Fere, multoties accipiunt pro penitentia: sed significatio
est, paucum absunt quoniam ut fere in manus bellorum inci-
di: id est, paucum absunt quoniam in manus hostium incidere.
Pro fere accipiunt tenere apud unnes post Ciceronem
natos, ut apud & similiter in illud ingeniorum velut pra-
tor geniti non temere ex grana peruenit ad frumentum.

Cetera, Quoties, Interim, Precedit
dubio, & Omitit.

Citra, pro sine, ut ibi: Plusq. si separare, usq. sine
duplicina, quam contra usum doctrina ualeat. Cognitus,
pro quando. Interim, pro aliquando. Proculdubio, sine
dubio. & biter, interea.

Hoc magis, & magis. & Quo magis.

Hoc magis, ex eo magis, id est qui quanto magis.
Item qui meo, idem quod quanto magis.
Iudicem, & item,

Itidem, et item significavit illud quod similiter.
Itaq; dux dicitur.

Ita, et itaq;, quiddam similes habent. Itaq; dux dicitur.

Cur abiecum fuit ardo.

Supina ueroarum prius e coniunctionis initium ad
in duas non sicuti uerba in uno, vel duo, sed in
atram, uelitam uerba: cubitum cubitum, non cubitum in
etiam fricatio, non frictio, &c. Preter seco, quod sicut pr
quentum secuo, quam secuo.

Nunquam, Nequaquam, &

Nisitam.

Nunquam, pro nequaquam, et ipsum nequaquam
et nispiam, simplicem negationem indicant, plene
uno verbo carente sunt ut, nequaquam ueniam. Necum
non simplicem: ueroq; duplex uerbum postulat: Vnde
necabi nubil obatus fias, id est, ne aliubi.

Perinde, Proinde, & Subinde.

Perinde, significat ea: et frequentissime usitata pol
lo se ac fuit, et perinde ac si triares esset. Et aliqui
de postulat quia, precedente negatione: ut Suetonius
de vita Domitiani, Nulla tamen re perinde matu, quam
responso Aschiticarioris mathematici. Proinde, idem est
quod ideo Subinde, reprimit per deinde, et praedicto
dem, sive frequenter cum quedam ostendenda.

Perinde, &c. Male.

Beae, et maleceptane, et peccante, multaties acc
pluntur pro ualde.

Intit.

Intra,& infra.

Intra, et infra, diffinuntur. Nam intra ad numerum et latitudinem referuntur: ut, intra viginti dies, et intra menses duos autem infra viginti dies, vel infra muros dicimus. Intra, ad dignitatem et lucrum ut, infra dignitatem meam est. Et infra rectum, id est, subiectum rectum. Denique intra, habet relationem extra: infra vero, habet supra relationem. Super quaeque relationem habet subiectum.

Vero, Cicero.

Vultro, citroque, in falso et dulce. Cicero in sexto de Republica: Multaque verbis ultro citroque, habitus, illi nobis consumptus est aies.

Vicissim, iudicem, Mureo.

Vicissim, mutuo, et invicem, pro eadem accipi solent ut Cicero. Si ut mutuo diligas id est, sic ut vobis in amore respondeatis vel, faciat uicissim vel invicem diligat. Capiuntur aliquando, ex profecuram uicissim apud Ciceronem, ex fine apud maximos auctores, in quo significatio pro secunda loco, fine e diverso, vel e contrario. Plinii posterior: Nubes res uirilium, inueni res fictas scribe.

Iecurum,

Iternum, referuntur ad primam uicem, non tantum ad posteriorem. Nam uerum uoces de id est, iterata uice. Sed aliquantes ex eius pro i contrario, sicut rarus.

Antebac, & Postbac.

Antebac, ex postbac, id est, ante bac, ex post hoc repente Deinceps.

Dincipit, pro dicitur seu deinde, et pro graduatu dicitur.

LAVRENTIA.

NAE FARRAGINIS PER

Bonum Accursum Difinum collecte sex
casdi p. m. d. alphabeticam ex
dinem redita.

A

Advocatus, Patronus.

Duocatus est qui alterum causam agit,
aut qui proxatis fit defensore. Procurator
autem, qui agit causam accusati in con-
traibutis. In aliis autem rebus, ut mortuis
depositis, locato, condito, similiibus,
cum actor quam defensor sicut appellari patrone.

Abducere, exhibere, credere.

Abducere, est expellere filium i bonis intento patre.
Exhibere vero, post mortem. Sed statim et illi
gratum, quod cuncti in se exhibentem evadunt.

Ambito, Ambitus.

Ambito est quodam pr. rei modum expeditio
Anoris aut laudis. Ambitus est in acta. Nam qui legi-
gitur pecuniam, aut populo maneretur ludicri timide-
tur, aut exercit ustribus que legitima non sunt, ad publicas
casus luxures tendit, ambitorum contrariatur: cui sensus est
Simonia. quam hodie simoniam vocamus, a Simone mago, cui
quod simonia vobis est in rebus sacris. Ambitus ex am-
bitu ab ambitorum, id est, circunatu, exorbitu, ex al-
ositia. Ambitus nonnunquam pro officio ambitorum
sive pro fratre quadriga fuerit ex quasi capiendo nomen
sacerdotis.

recordare. ab hoc etiam ambiguius.

Arbor, frutex.

Arboris & fruticis dicitur, ut fructus ab herba. Et
arboris frutes qui ad infam magnitudinem arboris
non asperga. Et frutes similis est medicis herba, sed non
de mortuis neque arborum ut herba, sed perenne est. Inter
frutices quaeque est fructibus illis arborum ex plantulae
fructu natus fruticis fruticis, quasi fruticem rausa ex fruticor.
arbores. Nam quod sepe lignaria fructuari pilum trans-
lante est a fruticibus.

Actus, Baccæ, Portæ, &c. Nuxæ.

Acios inter ex baccas hoc vocant, quod acti ina-
mata fructus munitores arborum fruticorum ut desinunt
nascuntur, baccæ vero differtur & rarior. Inter actos
enim numerantur nra grana, hederae, scanduci, thalli
ex radice pinnati, nido etiam monum, Et quicquid hinc simile est. Inter baccas vero, fructus lauri, oliae, corni, lori-
ti, m. m. i. l. m. f. i. f. m. l. m. m. c. m. p. m. dicuntur,
quibus tantum nesciamus. Cerasum sine cerasum, &
prunum, et megalura, pruna non enim vocantur, nec
baccæ. Glans in numerum quartos non natus sylvestris
enim, Et pugio peccatum est. Lestane in usus referuntur
sunt pinae, aquilans, & angustulus, angustus, & si quis
sunt hæ similitudines portæ diuinæ, secundum.

Actus, Autor.

Actor ex auter in differenti, quia actor dicitur chro-
mator, qui agit eas, & ex qui gestem uitam & con-
tempno agit, auter idem est quod pector, & aude pector, ce-
terosq; operem conditoris, autores vocantur: ex deinceps

e 7 qui

qui fecit aliquid opus, qui egit bellum, egit pacem : et quocunq; autem rem, autrem dicimus. Autem praeceps significat hominem in quo est ut, potest, sive digna, virtute quorum sua interponit auctoritate potest facere rem auctoritatem. Olen dices militum vocabantur aucto-

Autoro. res. Vnde auctoro, auctor, id est, obligo ex subiectum auctoramen facio. Ex quo fit auctoramentum, quod est quasi superium diuinum quedam ex pretium curationis militum pugnae actionis. Vnde Cicero : Quorum ipse mercede auctoramen scrutariis est. Seneca libro primo epistolarum Nullum sine auctoramento malum est causitia precium promitti, luxuria uarias uoluptates, ambitio purpuras & plausum, ex hoc potentiam, ex quicquid patuisse potest. Ex quo puer auctor nihil habere coniuncte con-

Auctio.

argeo, nec cum auxilio : quod probatur. Nam auctio et

Auctionari. venditur quedam in publico. Et hinc auctionari, pulchra sub hasta uendere ea qua ad suppeditationem spectant. Diversi auctio auction uel auctio ab his est, qui a diversum originem sortita sunt. Auction enim, est incrementum ab auctio descendens, ut & haustus ab haustio.

Aucto. & Volucris.

Avis, est que uia parit, pennulis, est predicta. Volucris est quocunque uolat, ut avis, apes, culex, est preceps unum uesperationem, qui ueroque certi, quis tuorq; peses habet.

Aceruus, Seruus, Serages, Darcina.

Aceruus, est quarumlibet rerum congener. Seruus autem, cingimis lignorum. Serages uero, eadem seruus interficiuntur, uno in loco, ac proprie iacentium militum de-

Sara

sumus, mensibus. Et ratione que ad cultum et ornatum est ad ceterum usum destinat. Res enim nostra domini, et diuinis copiis, capaces, cum sarcina vocamus.

Amer, Charitas, & Peruria.

Auctor, per nos ad omnia pertinet. Charitus, species ad homines omnes, cuiusdam etiam pro pessima frumentorum et animalium ac spuma. Pessimam vero sunt, sive, paupeli pecuniaeque, utrumque extremumque, huiusmodi rerum.

Adfectus.

Affidus et affectio idem sunt. Est autem affectus, pars illius animae qualitatis que in regione rationis est. Quicquid enim in anima propter partem illam memoria, ratio non est, affectus est: et rursum quicquid non affectus rationis ab hoc sit affectus, non.

Aimis.

Anus una modo acquisit pro spatio unius anni. Alter modo significat anniversarum, quod singulus anno uenit.

Appetit & Expectio.

Appeto cum affectu qualicunque. Expectio cum ratione bonorum, planeque bona. Quare non bene dicatur: Non enim est quod omnes appetunt.

Adiungo.

Asurgunt faciunt flent, aut ut dantur sunt: affectus agunt egrum ne sedent, aut ut cubito invenientur: unoque modo in alterius honoris, aut officij, aut heros, leuitate causa hoc agentes. Ideoque fieri coniungitur datum, ut adiumentum usiguratum omnes assurgimus.

* **A**udio & Exaudi.

Adiungo.

Audio ex exando indifferenter pro duplice significatione ponatur. Una pro ea quod est a sensu accipio. Altera, pro eo quod est a sensu concedo. Exando enim frequenter accipitur pro eo quod est credo, accendo parvo precipuum: audio insuper pro fato, quod est de quod concedo, ut superius diximus: id est, sic sape legimus: audio, et facio, quasi posteriorum debeat primus.

Accipere, diligere, & Adumbrare.

Amo et diligo in hoc differunt, quod plus quadam est in amo, quam in diligo, ut Cicero: Sic igitur poterit, et me aut amabo, aut, quod contentus sum, diligo. Adamo, idem est quo in materia amo.

Agere, habere, & habere gratias.

Agere gratias, est verbo: quod quadam barbare dicunt, regnator. Habere gratias, est in animo, quoniam in memore habeo gratificandi acceptum beneficium. Recepere gratias, sive reddere gratias, est factio: ut si a te pecunia aut patrocinio levatus sum, ut si a me aliquando misero sublesseris. Ceterum frequentius est recipere gratias, quam habeo gratiam. Item frequentius habeo gratias, quam ago gratiam. Vix enim dictum ago gratiam, sed ago gratias: et raro referto gratias, sed gratiam dicimus. Item ago gratias: sed hoc (ex parte apud poetas).

Assentari, adulari, & blandiri.

Assentari, adulari, et blandiri, ita differunt, quod assentari est insidioso et piso querere in ludor. Adulari vero, inferire et capere suorum quosque modo, vel uocis vel gestu. Blandiri proprie ad taciturna pertinet. Et per abusum ad alios assensus transjungere non est quisque.

etiam ad omnia ut Quintilianus, blandior iudicet pau-
lisper calansatibus mens. Blandior nonnungsam capitur
pro adulori. Frater et blandior & ad iuri etiati in mala
animalia cadent, ut patet in eae. Affectioni uero nos.

Aduerter & Auerter.

Adversus tibi, et auerter te dicimus. De primo nra
Ab aliis abit est. Secundum uero idem significat quod
præterito ab aliquo re quam detestatur, ualorem auer-
ter: si in Testeronomo, Gentes quas dominus auer-
ter, id est detestatur, secesserunt. Et à quibus pre uicio
sultum auerter.

Affectione.

Affectione, est inter ipsa argumenta probationesq;
aduocare uia nostra motum, quod declarat Quin-
tilianus qui inquit: Auersus ex affectione probatio est,
Ego hoc feci, tu nabi hoc desisti, et ē facinus indigneus.

Aduoueo & Amoueo: Aduero,

Aduersus, Auerter.

Aduoueo minorem, id est apparo minorem. Amoueo,
id est, riuoueo. Aduerter oculos mentemque, id est,
converto. Aduersus, id est oppositus obiecto postulare.
Auerter, erga osiedens, ut Tullius: Et aduersus et auer-
ter impudicia est.

Aluumus,

Alumnus significat cū qui ab alio abitur. Id secundū
Nomū Marcellū etenim significat cū qui alii alii.
Aringier.

Aringier est qui in precio gerit tela domini sui, ut
Ascutum, arcum, lanxam, et huiusmodi.

Anff

Auspicium.

Auspiciū est vel à posita aūium, vel ab inspeclione
quād consilii antequam tret in expeditionem, capi-
bat. Hinc dicimus aūspicīz, id est, dictū ex principiū.
Aūspicor, que i solo dace capiuntur. Et hinc aūspicari, non meo
aūspicē, aūspicīū capere, sed etiam incipere. Et aūspex, qui pra-
erat nuptijs celebranda pro uxore.

Accipio.

Accepio, pro capio aliquem conviviam in domis
ameam honoris et amicitie gratia.

Accularē.

Accusare, est vel apud iudices, vel apud sūmū quoniam
aut, etiam apud illicem ipsum quem accusas, significare
ac ostendere aliquem peccasse, trahere vero, repro-
bendere menses discius, et plenius, cum querela quid
ab illo iniuria sit afflictus, et ita caducar apud Vergiliū
Terentium, Casarem, itaq; exteros autores: unde appa-
ret accusare non esse menses de minore, incusor non
minoris de maiore, ut Servius placet.

Accere, Abigere, Abigeti, &c.

Abasceres.

Accro, idem est quod uero, prohibeo: cuius contra-
rium est abigo, quod significat a loco fugare, et
expellere, ut abige muscas, abige espræ ab horis. Abi-
gere etiam significat tollere fortis ex latrociniis: unde
abascleres vocanter peccatorum animalium facti, la-
trunculæ: et hic abireti abireti pro codem.

Ager, Aruum, Fundus, Fundum, Funda-
mentum, Prædiū, & Possedita.

Agit

Acor, iurorium iurorum est cui semper datur. Tunc ad hoc est possessio iustitia, ut prava, vix, pascutoria, successoria, & sic de alijs iudicis. Primum enim est possessio ex iustitia & urbana: unde potest quid fundus est species prediq. Possessio etiam tabernac & hospitii significat. Tudem neutri generis alius est quam fundus. Est enim fundum in ea parte rei, proprie aliquis liquoris intra se continens, ut ad continentum sibi ut dolium, si natus, ut alveus, vel lacus, vel flum, vel stagnum, vel maris. Fundamentum, ut omnibus parat. Aliud est quam fundum, ad quod pertinet fundare. Sed fundare & fundare mentem facere, in hoc different, quod fundare est validis facultatibus fundameti facere, & quodammodo rei principium.

Apud. Sc. Pener.

A dulce, & penes me, in hoc different: quod alterum personam & locum significat, ut apud Platonem, apud suram alterum personam dominium & potestificium: ut pecunia est penes me, id est in potestate mea, sine dubio. Allegories penes transuersus ad res ut, res vel auctoritas, periculum seu commodum peccati est.

Acceptatio, & Hypotheca.

Acceptatio, & hypotheca in hoc different, quod acceptatio est omnia da liberatio: & contingit luci pecuniae non sit soluta: hypotheca non alter quam si pecunia solvatur.

Accedere.

Accedere, est adire atque appropinquare: si, accedit ad igne, unde accessus: cuius corporum est recessus.

Accedere

Accedere dico modo est adiungere, vel augmentare vel calamitatis meas pondus accipit, vel ad calamitatem meam unde accessum; cui contrarium est remissio.

E

Bellum & Prælrium.

Bellum est cum ipsa pugna, non totum tempus quo in militia sumus, quam illiterati guerram vocant.
Prælrium est ipsum exercitus, quod cum armis pro interdumque nudis verbis.

Bene mecum agitur.

Bene mecum agitur, id est, in bona conditione sum. Item, præclare tecum agitur. Melius cum omibus ageretur, si parvo contenti essent: Et ita de alijs modis. Et contra, male mecum agitur, id est, in mala conditione sum.

Bonum & Bonitas.

Bonum generale nomine est honesta pariter atque utilia complectionis, et bonum enim humanum corporis, bonum fortunæ. Bonitas item est quoam benignitas a proprio bono viri, id est, iustus, et ex equis officijs suorum. A secundo, boni pater, bonus deus, id est beneplacitus et deus. Aliquando unum pro altero sumuntur. Est autem et alia bona, non ex virtute ut iusta, sed recta tura, que vocatur deus naturæ. Nonnumquam et bona ad naturam viri est bona, non de rigore inservit, et de summo iure loquitur, sed quasi de bona sequitur.

Bucca, Gena, Cilium, Superclium,
Mala, Maxilla, &c. Labia.

DCCCXII

Bucca est buccae apud autores pro eodem accipiuntur. Ea enim pars que vestio inflari solet, bucca vocatur. Genae vero membrana illa est quævis vestis cum superior quam inferior quæ oculus integratur et operatur. Ambitum extrema genæ superioris vocatur ciliacum unde et supercilium. Stala vero illud inter genas in seriora et bacca quæ rotundum in speciem malii, cuius intercedunt pars que ore hicatum efficit, ubi molares efficiuntur sunt, maxilla dicuntur. Et dens intimus ipsi genæ efficit, genuus. Genuinus nus dicitur. Latuli dicuntur illa que tam inferioris quam dentes superius sepius dentes. Mala aliquoties pro gena accipiuntur, et gena pro oculo, continens pro concreto: ut Quæsilionus de Cœn loquere: Ille perperu nocte clausa genæ non cuspidicunt.

Crenaculum, Coenatio.

Crenaculum uno modo est locus ad crenandum in loco superiore. Alio modo pro parte superiori dentes scriptor. Coenatio, locus ad coenandum, sed in uno.

Crepitus, Frenicus, Murmurus, Stridor.

Crepitus, sonus est violentus, à quo venit increpacio. Increpacio quod est cum eripiuntur, et impensi sanitu reprehendere. Cymbalum, impanaq; crepitans: unde fit crepitacionem. Tuba, cornua, sinuosa, serpentis sive crepitant. Crepitus significat turpem sonum specie di uocabilite. Strepitum proprius est sonus pedum ambulantium. Apud pellitrum erunt sonus et puncta divisa, strepitus, quasi a strepita commutata. Frenum est tam sonus sua

} Alius

Chum in alto mari, quoniam murmur in populo. Stridore
acrior est quam sibilans collusio.

Cervix, Iugulus, Collum.

Cervix, posterior colli pars est, unde origo est omni-
nibus nervis. Iugulus, anterior, unde vox hollitus
procedit. Collum, omnes partes in solidum complectitur.
Et quoniam in iugulo mortifera fistula plaga est, aucto-
ritate iugulari dicebatur petere iugulum, ferre iugulum, pro iugu-
lum. quod est petere mortem, inferre mortem.

Condicior, à Condicio.

Condicior, à condico nascitur: conditio, à condita. Ita
condiciorius est: conditio vero nulli habet tempus
male ut pleraque usurpat, accipientes pro mente qua-
litate, veluti illud: Hic est homo mansuetus ex bona con-
ditionis: quod antiqui dicebant, mansuetus ex boni impre-
nitionis: nos quoque mansueti animi, mansueti ex mentis. Unde
bonae conditiae latine dicitur homo bona conditionis, si ad fortunam re-
tinet homo, feratur non si ad mortem. Aliquando caput pro pax
et tunc iungitur cum his verbis, offero, sero, pono, am-
plo: ut apud Tarentinum: Accepit conditionem. Id est pa-
cioni, promissionique assensu.

Catuli, Pulli, Ferrus.

Catuli propriæ sunt filioi cattorum, et plerumq; fons
rum, sive immanium, sive micium, serpentum quo-
que, immaniumq; piscium qui non edunt ossa. Pullum
sunt pecudum. Fetus, animal et piscium: qui in quaestione
Pacifico, hoc generalius nomen est. Vnde sacrificare pri partem,
sacrifica. Et sacrifice pro partu, ad omnia animalia muta pertinet.

Conclusus

Conclusus, & Conterraneus, Comitio-
lens, & Condiscipulus.

Conclusus, qui eisdem ciuitatis est. Conterraneus, que
*c*eisdem terra. Similiter socios in militia, comitio-
*n*es appellamus in schola, condiscipulos: ex sic de exter-
is amibus.

Corporatum.

Corporatum est existens ex materia atque substantia
*c*orpora: ut demus, fons. Mescipia uero corpo-
*r*alia sunt, non corpora.

Capitale.

Capitale odiu, supplicium, morbus, qui caput alte-
*r*um petat. Capitis autem bono, uitium, peccatum:
*n*on quid petat alterius caput, sed propter quod caput
*p*remittens vel consistentis peti debet ad pacem.

Crudus.

Crudus vocatur, qui habet cibum in stomacho diffi-
*ci*lire digestiolum. Sed per translationem bonanem
*c*ersam appellamus, qui ejus truci aspectu: cuius oculis no-
*s*tri offenduntur: prout stomachi cruditate cili.

Corpulentus, Carnosus.

Corpulentum hominem, potius quam, ut dicas di-
ceant, carnosum dicimus.

Coniurare, & Conspirare.

Coniurare, ex conspirare, tam in malum quem in bo-
*n*um accipiuntur. Ex malo notum est eruditis. In ha-
*n*um autem, Matius Scenola ad Persenam regem inquit:
*T*recenti coniuramus principes iumentum. Romane ut
*i*n te hac via gravarentur. Et Cicero ad Ciceronem pra-

f. 2 Ligario,

Ligario, fratrum cunspirationem dixit, quasi unanimum
tem. Ideo coniuratio sepe in bonum accipitur.

Cordi est, &c in animo est.

Cordi est, ex in animo est, differat. Illud est debet est,
Ex placet ut Terentius. Si tibi haec nuptia sunt con-
di. Hoc uero idem est quod uolo atq; censitudo.

Comperatum, &c Exploratum.

Comperatum est nubi, ex exploratum est nubi, idem
est quod scio per investigationem.

Cerium est.

Cerium est, non solum accipitur pro manifestum ap-
sed etiam pro deliberatum ex constitutam. In sec-
undum significato plerumq; adiungitur datum cum impa-
tio. ut, cerium est miseri ire in Italiam.

Consul te, &c tibi.

Consul te, id est, consilium peto a te, vel patrem-
ga, ex inquirro. Consul tibi, id est, consilium do tie-
bis, ex prouidea. sed hoc frequentius in rebus ut, consili-
um, consul sicut. In plurali autem interdum erunt
pro consulto, quando non regit casum post senatum
ratores consilium, id est, consultant, seu deliberant. Ex
consuleo duo nascuntur, consulor, ex consilior. Consi-
litor accipitur tam pro eo qui alium consulit, quam pro eo
qui alicui consulit. Consilium, est homo prudens ex scientia,
dignus, a quo consilium petas.

Circunstis, &c Circumfisco.

Circunsto, ex circumfisco, utrumq; facit circuositatem
sed primum pro circundo, alterum pro innando, ex
inno, ex quasi terrificatione aggredior. Nonnunquam
circumfisco

Consulor.

Consultus.

circumcisio non terrificandi, sed terroris auferendi gra-
tia ponitur ut Cesar in commentariis. Si quis gravore
vulnere accepto acciderat, circumcisus erit id est, socij is-
centem exhortabentur, teli besuum arcentes. Nonun-
quam circumcisio pro circumcisio dicitur.

Conciliare, & Reconciliare.

Conciliamus amorem, benevolentiam, laudem, fa-
mam, honores, et similia, propter gratiam. Compa-
ramus, vel contrahimus gratiam. Rursum inimicus gratiam,
non autem inimicū sacerdotium id est, comparamus gratiam.
Reconciliatio tamē, & in gratiam redire, idem sunt. Reconciliatio
quoties amici qui aliquantulum fuerunt inimici, in prisi-
nam redirent benevolentiam. Sed redire in gratiam etiam Redire in
cum manifestatis: ut Cicero de senectute In gratiam cum gratiam.
voluntate redirentur. Rursum in eo ratione, sedis, pacem, in eo.
societatem, bellum, pugnam dicimus, quasi capitulo, aggressio-
nem, arg. inceptio. Et per participium eum absoluere possi-
tur, inerme pueris, adolescentibus, vere, astate, hy-
sus: ex hoc fore non dicimus, nisi in re momentosa aut
grandi graviā ue. Nam non ita recte loqueris in parva re,
in eo praeclara, inerme die: sed, inceptio praeclara, incipie-

Conscisko, Adscisko, &

Defisciko.

Consisko fieri ad mortem perire, ut mortem sibi
ipse conscient. Adscisko, idem est quod remedium ali-
quid quasi sciru uocatum capio. Defiscere est ab impre-
nio se ductuq; alterius subtrahere, ut nullitas à iure.

Conseruare, & Confirmari.

Consterno est cordoris. Cōsternor animi, quā mens
Turbari est, ex de stiru motu, quasi humiliata.
Confolare siue conterahere s̄es altera
num, ac dissolvere.

Conflui est alienum, ex contraxi ex alienum idem
est quod factus sum debitor alienae pecuniae. Diffluo
ex alienum, id est quod contraxeram ex alio, rest
tuo, ex pluribus soluo.

Cicare.

Clare, proprie ad testes pertinet, quamvis Manius
Marcellus capiit pro laudare si credere fas est.
Capio, sumo.

Capio, significat vel sponte vel non sponte accipio,
et habet reciprocum quendam usum: ut, Cepi uo
luptatem, et uolupreas cepit me. Sumo, ibi uite tantum acci
cipio, et multum ac penē nimium mīri tribuo: et in
hoc differunt.

Contendere, Intendere.

Contendo, id est, simul intendo. Intendo q̄sī figura
ficer, cognoscere poteris per hanc similitudinem.
Nam ut nervi in cithara, aut nervis in arcu, quo magis
intenditur, eo uelumentiorē vel sonum vel istum effi
cit: quo magis relaxatur, eo remissior est ita ex vox, qua
utique usum nervorum corporis exigui. Quod uidelicet in accusamine exclamantibus. ita ex mens per tristia
Contentio. nonem. A contento uruit contentio. Ab intendo inten
tio, quae idem est quod intentio. Quare falluntur illi qui
intentionem pro voluntate explicant.

Cörper.

Capo.

Carpo ilium est quod per viam cuello : licet Monius
Marcellum pro attenuare capiat , et pro celeriter
praeire.

Calumniator, & Cauillor,

Calumniator, & cauillor, nimi differunt . Calumniari
enim ex cauillari significavit falsa crimina intende-
re, seu per fraudem ex ratione subdolam, ex sua vinen-
di, vnde ad eis alios in libris vexare. A calumniator uenit
calumnia, id est, falsi uel dolii : ex calumniator. A eas
uillor uenit exuillatio, id est, subdola ratio. Calumnia au-
tem non inquam capitur pro facie.

Consultium.

Consultum nihil aliud est, quam maledictum contus-
matio.

Confido.

Conficio uno modo est perficio : abo modo confusa
cavida irruzione uade coniudiciorum finorum.

Commentarium.

Commentarium , liber est in quo nudè capitulo rerum
seu iurita magis necessarii ponuntur . Capitula illa
quanda pro expositione seu interpretatione auctorum,
quod Servius et Nigidius commentum appellant: quod
quoniam in masculino et neutro genere inserviantur
in commentatorem, et commentatoris: tamen eleganter po-
nuntur in plurimi in masculino, et in singulare in neutro.

Commeatus.

Commensatus in utroque numero accipitur pro cibis
quis ad alimoniam recipit, aut aliquam multitudinis.
Interdum etiam priuatione. In singulare non multo rarer

ſ 4 capitulo

capitur præliaentia ad tempus à militia diu se posse
rio recedendi, quam propositum præberet infirmari.

Celebs.

Celebs dicitur tani qui curvit semper uadore, quam
qui nunc caret. Inde celibatus.

Comædus, & Comicus.

Comædus est histrio, qui agit gesu in scena: comi-
cū, poeta ipse comædiorum conditor.

D

Decus, & dederus. Decor, & decorum.

Deius est honorificentia ex bene gestis rebus. De-
decus contrariorum, scilicet ignorantis. Quæ distin-
tiones aliquando transferuntur ad animum: quippe decus
pro honesta, dederus pro inhonesto accipitur. Decus est
quidam pulchritudo. Decorum autem appellamus mo-
ram ipsius honestum, quam id quod honestibus uideretur
pulchrum & approbatibile.

Dies.

Dies pro tempore, ejus sciamini generis: ut, Mala
dies dat magnam hominibus seru experientiam. Et
inde habemus dieculam pro parvo tempore. Pro tem-
pore certo est masculini generis: ut, bestiario die, criminis
die. Ad diem non uenit, id est, presutudo die.

Diuturnus, & Duximus.

Diuturnus, & duximus, idem significant, et uirum
a diu sine diutius uenit, & non s' die. De diuturnis
plurima exempla sunt de duximis pauca.

Disco, & Edisco.

Disco, & edisco, diffirunt. Discere, est ut intelligam.
Ediscere, est

*S*alvere vero, ut meioriter complectaris.

Dico, &c; quodam ab eo compotis.

Dicere, proprie csi orationem. Quintilianus libro de
civico: Nam mihi ne dicere quidem videatur, nisi qui
diffirent, prorrate, et proseq; dicitur. Et quo uenit dictio, id Dicitio.
est, oratio sicutum est oratoria. Ex hoc ipso verbo uenit
dictio, quod idem est quod dico: si id alter scribens ead Dicitio.
potest, ex manu syllab; notet. Dicendum ex dicta, de omni Dicendum.
sermone intelliguntur, sed specialiter capitul pro dici dicta.
sermone: unde dictum est vocitas, que est sermo cum Discitio.
nisi auidentibus nulde molesum.

Dico, &c; habeo fidem.

Dicitur fidei, id est, alijs si sancte promitto. Huiusco
nibi fidei, id est, verbi talis credo.

Deicenda.

Descendit in primum, in forum, in campum dicimus.
Est non de loco superiori in inferiorem, sed de loco
toto in locum differens. Ideoq; in forum deficere, est
ex sua pugna iuri defendende latus in forum uenire.

Dedato.

Dedato frequentius ad facta pertinet, quam ad di-
cere. Cicero, Declarauit id modo temeritas C. Cat-
onis inter omnia accipitur pro significo, ut item libro pri-
mo de finibus: Nullum verbum est quod idem declareret
Latine, quod Graeci dicerent, quam voluntas. Declareret, id
est significaret, vel ostendat, vel indicet.

Dico. Fero.

Dicta sententiam iudice. Nonnullum quoniam dicta pro fero
capitur. Item dicimus, dico leges, et fero leges. Et si

} autem

autem ferre leges, ad suos dicere, ferre ad uictos.

Deuenio, Peruenio.

Deuentio in montem, deuenio ad diuitias, deuenio in paupertatem, minus usitatum est quod in persenimus in montem, peruenimus ad diuitias. Similiter eductio, deuenimus in planum, deuenimus in ualem: probabilius dicitur quam peruenimus. Et est quatuor ab eductore loco ad humiliorum profecti sumae.

Deuoluio.

Deuoluio, id est, deorsum uoluio, seu precipito.

Despicio, Suspicio.

Despicio, id est, deorsum afficio. Et per translationem idem uerbo est quod contendo: sicut suspicio, id est, sursum afficio, & per translationem, veneror. Suspicio, idem est quod prouide, & circumspicio mente, & tanquam in oculis partem lumina mentis intenda, one. Difficilioria uiaq; discerno. A quo difficilioria dicta est, circumspicio & prouidentia, & consideratio diligenter agit discretio.

Deligo, Eligo, Coopto Item Ago & ha-
bui & facio delectum.

Deligo & eligo in hoc differunt, quod deligere est illud quod idoneum est cernere ad rem gerendam & constitutur cum solo accusatu: ut, Populus Romanius deligit Imperatorem ad bellum. Imperator quaque deligit milites, & inter eos egit delectum, quem cui rei sit maxime commodus. Elizere autem est ad nostrum emolumenium, uel ad illius qui eligitur, dignitatem. Et potest confirmit ultra accusantium principalem non alio

alium accusatio, ex praeſummo: ut, Populus elegit in principem ſibi Octavianum. Inter pares autem dicimus cooptare, et non diligere. Cicero in Brutis: Si quo in collegium augurum fuerant cooptasse. Unde narrandum quod ſemper dicimus agere delectum, et habere delectum. Nunqua dicimus puto delectum. Agere delectum, ſemper refertur ad multa. Habere delectum, non ſemper.

Debello, & Expugna.

Debello, eft bellis vino, vel bello homines capio. Expugno eft expugnando vino aliquas res, ut extra, naues, et ſimilia. Ex parte tamen expugno captiua pro pugno, et impugno.

Deduci, Reduci, & Comitor.

Deduco et redico præter generali significatio- nem (qua ignorata uenit) habent hanc ſpecialem, quod ſignificant praefare conuentum gratia officij: Et hoc inter pares proprie non multa dignitate et autoritate diſtantur ut deduci Cordonem, remij; ut in danu reducam, hic expetto. Comitari, potius minoram eft erga maiores.

Deturbare, & Exturbare.

Deturbare, eft decrum cum uicentia deficeret. Et diu in exturbare, diſturbare, diſperando diruendoq; deficeret.

Deprecor.

Deprcor nō ſupplum, idem nō quod præcor et imprecor, et ſignificat vel dicto vel facio recuſare ſupplicium. Unde apparet non ſignificare detegit, exercit, vel abtemperat, ut aliqui ualent.

Decidit

Docilis, docibilis, penetrabilis,
penetrabilis.

Docilis, qui facile docetur. Docibilis, qui facile dis-
citur. Penetrabilis, qui intimus est. Penetrabilis, qui
facile penetratur. Eximius vero inveniatur penetrabilis,
sed penetrata neutrum. Docilis patim docilimus, quia
docilissimus facit ut facilis, gracilis.

Depellus.

Depellus, id est honeste patitur; et aliquando capi-
tur pro turpiter patitur, et uenit de partibus
quodcum in bonum tam in malum partem acepimus. In
Cicero in paradoxis: si quotidianus fraudus, deripi, por-
son, paciferis, auferis, eripis, si socios ppolias, et orationes
expilas esse.

Defectio, & Deficitus.

Defectio ex defectu in hoc different. Est enim de-
fectio recessio aut militis aut urbis a domino, aut i
superiore. Deficiere autem est defigere, et a dicto attra-
runt recessere, et quasi rebellare: et deficitio quasi rebel-
lio. Si quid rei alicui deficit, dicitur deficitus. Deficitu
m dicurum multi percunt: plures tenet alios. Quidam
multi cipias medicorum, et uitis hominum, renunti-
uocant deficitus, quam dicere debeant uitis uel manta-
st menda libri.

Despicio, Despicio, & Resipisco.

Despicio, et despicio, significat uel quod a commu-
nione sapientiae minus habeo, uel quod a me for-
su deslitigior quod fore uitium aut ex aetate uenit, aut ex
bono, aut amore, aut timore, aut simili aliquo affectu, cuius

contrarium est refutatio.

Dicratio.

Dicor ipsum refata primo dicens, decerpuit puer
primum digiti, particulum unum lanam ue.

E

Epulū, Epulum.

Epulū sunt adiūta nostrum usum comporati. Epulū
sum, solenniores quedam epulae in conuicio exhibi-
tatione amicitie seu ostentationis, magnificentie, bona-
mentis ac deorum, id est cum publici discimus pauperes,
preferunt in mortibus propinquorum.

Electio, & Opus.

Electio ex aplo, in verbis de oſſero ſimiliter
iungunt ſolent ut, Oſſero elecționem utrum uelis eli-
genti, ex optione quod uela, neſtimuſi optandi.

Excubia, & Vigilie.

Excubia, diuina & nocturna: vigilia tantum nos
dormire.

Exangit, Reperiſ, Inuenio, Offen-
do, Nactus sum.

Exangit, eſt per cogitationem res tantum incora-
pare et inuenire, ut argumenta, rationes, &c finalia.
Est igitur exangit consilii, reperire uero fortis, de
rebus corporis tantum. Oxidum:

Ta non invenia, reperiſ ei.

Inuenire, eſt coſilio uel eaſe ſine interiore ſine corpo-
ris reperiſ. Offendo, idem eſt quod reperio. Nactus
sum, pro inuenio ſine reperio ſi quieter accipitur ut Tal
lum in paradoxis. Ego tu hanciem erroto, ſi quoniam
accidit.

nactus, istis mortis aut exiliis minis.

Explode, Complode, Supplode.

Explode non tantum significat ejusmodi manibus, et quidem cum sona pulsantibus. Tullius usque hinc si per hoc se mouet et extra numerum, ut si aeris proximitas est una syllaba brevior, aut logior, exhibatur, et exploatur. Quod apparet ex alijs compositionib; complode et supplode. Est enim coplodere, aduersari manus collidere invicem, quod fieri pluribus de causis solet, ad tristissimum more scelerum dolorum vel prae gaudie, vel per subitam admirationem. Supplode, est pedem terre osculare: quod interdum solet in oratore laudari.

E&**E**x cum diuersis nominibus
eisdem adpositis.

ERepublica est, id est pro Republica est. Nam sicut per tollitur x, quando dictiones sequentes incipiunt per r. Similiter est dignitate, ex utilitate, ex uino, pro quo est pro dignitate, uel ad dignitatem, utilitatem, usum. Ex tempore dicere, est ex impresso & impræmeditatum diceret in vocatu extemporalis oratione, id est non præmedicata. Ex vinculo causam dicere, est allegatum respondere criminibus.

Acsumo, Existimo, Cogito,
& Eccego.

Aestimo, id est considero. Existimo, id est iudico. Prus enim estimamus, secundo existimamus: et sic considerandum est in cogito et exigito. Aliquando tamen existimare caput pro taxaro, ab aliis atque apud Grecos, quod est premium latine.

Exx

Exclusare, & Causari quid differant.

Excluso, est quando excusamus crimen obuidium, uno modo. Altero modo quando affirmam in excusationem id quod in causa fuit ut preccaremus: veluti si latrones aut furiosi impedimento fuerint ne ad dicere adesse possem. Causari, est causam rei gestae offerre: ut Vergilius. Causando noscuris in longum ducis amores. Id est, impedimenti causas offerendo. Aliquando unum pro altero sentitur.

En sententia aliquid habere, & ad uocum.

Ex sententia aliquid habere, ex ad uocem, licet illud videatur ratione esse, hoc officia, idem sive significant: ut Quintiliani, Nubes ne extorem ex animi sui sententia? Alibi: Et ad omne uocum fluente furiosa latavit etiam.

Exhibeo ubi negotium, & facio,
uel faccio.

Exhibeo tibi negotium, ex facio vel faccio tibi negotium, idem est quod officio te molestia vel labore. Et frequenter capitur pro accuso: ut faccio tibi negotium, id est, accuso te, seu officio te molestia.

Exhorreo, &c. Abhorreo.

Exborreo hanc uocem, id est, expugno. Abhorreo ab horre, id est, per quam alienum sum ab horre. Hoc semper postulat oblationem, illud uero nunquam, sed semper accusationem.

Exemplum, & Exemplar.

Exemplum, est iusta re quam imitamur, aut deuina-
mus. Exemplar uero, ex quo similiem facimus. Exem-
plum

plum incorporeale est. Exemplar plerique corporeale. Et aliquoties unum pro diuino sumuntur. Item exemplar pro forma, ut Paulus iuris consultus testatur. Ideo portulae qui heraldes scilicet habere exemplarum vestimentis distinctam. Reperitur etiam exemplarum pro exemplis. Exemplar idem est quod color rhetorius.

Exaudire.

Exautorare, est ducem ab imperio suo dimittre, vel missum facere nullum, illumq; donare missum nullum.

Elogium.

Elogium, est testimonio de aliquo, sine suspitione, in sua honoris causa.

Exdo, ex Edo, edis.

Exdo, ex egi, pro comedere: ex edo rati, quia in significacione different, tamen in hoc etiam distinguunt, quod edo, ex, est simplex: ex edo edis, compositum, de extra ex do, ut est, publico.

Exprimo.

Exprimo, id est, represento.

Acces, Areditui, Accidiles.

Aedes in plurali, pro domo privata accipiuntur. In singulari pro templo: quod semper in utroque numero habet adictionem, ut in aede Ioseph, in aede Concordie. in plurali sacros aedes, decora, et symphora. Ideo pro templo dicimus duas vel tres aedes decorum pro domo, binas, ternas, quaternas. Areditui sunt ab aedibus quas turgentur, appressari sunt. Accidiles quoque ab aedibus vocantur.

F

Facies, & Vulnerus.

Facies, ex *vultu*, in hoc different. Non vultus ad animata referitur & volumen, ex deformitate vultus usque. Facies vero refertur ad corpus. Et inde dicimus faciem ex longiori faciem, si quo compositum est sua superficies peripherie, et id est quod exterius se ostendit: aliquoties tamen uno pro altero nuntiat.

Facio, & do potestatem.

Facio potestatem credi et redundi, cingantius dicitur, quam du tibi licentiam. Porro, dare potestatem, plus est quam facere potestatem. Est enim dare potestatem, non in alterius arbitrio committere.

Frondes, & Folia.

Frondes, arborum sunt ramum: folia autem, herbas num ex arborum floribus.

Festus, & Festum.

Festus, festa, festum, ad dies pertinet: ut festus dies, festiua, festina, festuum, ad aliam res: ut, oratio festiva, id est, incunda ex lepida. Aliquantes autem festum fraudem uocamus, quia festa adhibetur.

Frequens, Celebris.

Frequentem locum dicimus ubi homines multi aut habitant, aut diversantur: ut, urbs, oppidum, platea, et squalia. Quando autem de re animata loquimur: aut singulari loquimur, aut in plurali. Exemplum in singulari: si miles frequenter spectat praeiorum id est, creber et agitatus in plurimi autem, per norme collectum, sic populus frequens, id est, copiosus et multus. Cum latratis

uerò : ut frequentes ciues , frequentes Senatores, multi & numerosi . Hui simile est celebris , tam ad res quam ad personam relationem : ut locus ex homo celebris , quod cum honore ab hominibus & celebratur & cultur . Quare inpropietate , huc frequentissimi , dicitur locus celebris , aut desertus , quasi contrarium sit celebris esse , ad illud desertum esse . Quem enim locum basili est tenet . Celebritas , nes frequentant non est celebris . Et hinc uenit celebris , qua tam hominum coetum honoris eorum significat , non dignitatem ipsam atque honorem .

Ferus,& Ferox.

Ferus homo , qui animum fringere obtinet , ut locus Ferox , qui peranimosus est ad vim alteri faciendam .

Fenero,& Feneror. Mutuo,

& Muruor.

Fenero tibi , id est , do tibi pecuniam ad usuram . Feneror abs te , id est , accipio . Et sic intelligamus mutuo & mutuer .

Fingo,& Fingo.

Fingere proprii est figuræ , qui formæ duci ex latitudine transfigur ad cetera que ingenio manus hominis artificiose formariuntur . Effigere , ad alterius personam effigies fingere & representare . Unde dicitur effigies , quæ est figura facta ad uitam alterius similitudinem .

Flere,Gemere,Florare,Plangere,
& Lamentari.

Flere , est lubritus , & tantum hominum . Gemere , est in pectore , cum ure angustia in sonum pronoscitur . Florare , est vox fidelium dolorem suum aperire . Vnde

implorare, est plorando opem orare. Plangere, est per implorare.
cupione pecciorum vel aliarum membrorum, si in dolore
affigere. Eudore, est uoce sublata sive. Vociferari, est euulari,
uoce effrenata dulcire et indignatione offendere. I. smen. Vociferari,
tar, est uoce querens et tristis cruxione dudè sua testari.

Figo, Tego, Texo, Claudio, Velo,
Signo, & similia.

Figocinde resugo, quod fixum est, edico. Tego : inde
reiego, quod tenuum est, denudo. Texo : retexo, quod
textum erat, reddo non textum, et quasi inservium quod
erat factum. Claudio sue cludo : recaldo, quod clausum
erat, aperio. Velo : reuelo instrumentum talo. Signo : resi-
geo, quod erat signatum oblongatus, relaxo et pa-
refacio : et multa huiusmodi alii sunt, ut repeteo, reposco,
rendo, represento, remaneo, remaneo.

Ferri, Portari, & Agi.

Ferri propriè dictum (Caius inquit) que quis coro-
pare suo levat. Portari ex quo quis nimis secum
ducit. Agi ex quo animalia sunt. Aliquotus fero accepta-
tur pro porto, et e conuersa. Agere autem, non uno mo-
do dicitur, sed de uno tam non ritebo. Martiali libro
primo Epigrammum:

semper agis causa, et res agis attale semper.

Eft, non est quod agas, Attale semper agis.
Si res ex causa defuit, agis Attale nullos.

Attale (ne quod agas defuit) agas animos.
Caelius ad Ciceronem: Hieronimus quem has litteras scri-
psit, rationam agebat id est, exprimbat.

Ferrumino.

Ferrum. **F**errum ferrumque id est, glutina, seu liga. **Vestio.** **F**erruginatio, glutinatio, iunctura, seu ligatura. **Fortuna.** **f**orum, id est, glutinum, seu iunctura.

Femora. Femina.

Femora partem illam exterioram significant, humera, cuius singulare est femen, partes illas interiori molioresq; que se coniungunt. Vel femora potest exteriorum, humera posteriorum.

Femur.

Femur proprii dicunt omnis fractus quem solam terram producere possunt.

G

Gesta. & Acta.

Gesta, ex acta, in hoc differunt, quod illa sunt in annalibus etiam magistratus, et in rebus militibus et ad rem publicam sed ad plurimos spectantibus in rebus alexandri, gesta Pompeij, Asia vero, ex rerum passus, et minoris, ex familiariis.

Gremium. & Sinus.

Gremium est intra complexum femorum feminorum quo in complexu mulieres concipere solent, exire quoniam lactantur infantes, ad sinus aduenientur rurero iam fusi, a sedentibus in cibis ad gremium cipi solent.

Gradum facere.

Gradum facere, non est transirem facere, sed aliquam gradem gradum ex quosi scilicet ad alia facerent sin arterem fenestrari ut tellionem scandere uelint, ex fissis aut scanno aliqua ut alia ut gradum facio.

Gratular, & Grator.

Gratular, est a verbis testari se gaudere felicitate, aut
G fortuna alterum, aut tua. Et fere possunt ut datum
exprimant, vel subinceptionem ut, gratular tibi ab preciu-
ron adeptam. Grator mibi. In eadem significacione audi-
pior grator, sed puerum, bellericumq; est. Et in pueris
& bellericis accipitur aliquando gratular pro ea quod
est gratia age, sed contum ays immoratuim.

Gratificari, & Gratuum facio.

Gratificari, et gratum facere, in hoc differt, quod
gratus facere idem proprius est quod obsequi ex-
infraire, ut Cicero: Si hunc tuus, gratianum nubi fe-
ceris. Gratificari autem propriu idem est quod beneficia
conferre. Unde deum gratificari bonum dicitur, non
autem gratum facere.

Grave.

Grave, scapie natura ponderorum significat: ut,
gravis sexum, gravia arma, gravis sententia. Quod
non solum transfringit ad molestias corporis, ut fene-
scitatem, morbum, laborem, dolorem ut, gravis sententia:
uerum etiam ad molestias animi: ut, gravis conscientia,
imuria, sterter, tristitia, que animam genere quendam
ponderis preueniunt. Et hic modus capitur in medicis. Ali-
ter modus est, qui in laudem capitur: ut quemadmodum
gravia sexu, et grandes tristes non facile loco mouen-
tur ut humores pressante, et predicti sapientia et vir-
tute, merito graves non perniciantur: quis neque peccato, neq;
miseribus ab equo et nullo summae curar, ut q; faciunt
quos leues vocamus.

H

Hilare, & Hicere.

Hilare, est aliq[ue]id sua fronte, ex extrema de qua si diffundere, ut tellus vixit, ex ligna eruditate, aut in uno cauore hant. Hicere, est tantum oris, ex quidam hanc manu. Accipitur quoq[ue] pro eo quod est loqui, aut ut gerire ad iugendum, sed fore cum negotiis ut, seruum munus auderes hiscere.

Habeo orationem. Factio orationem.

Habui orationem dicimus, et non, feci orationem. Nec sermonem potius quam habui: nonnumquam tamen habui dicimus.

Habeo polliceri.

Habeo polliceri, seu ad pollicendum. Habeo cōuenienter, seu ad cōuenientium. Habeo audiēre, vel ad audiendū: ex sic de multis alijs: idem est quod pollicendum, cōuenientium, audiendum est aut. Et aliquoties illud habeo, capitur pro uolo.

Hilario, & Minus.

Hilario, qui personatus in scena tragedia agit ex comediam voce, ex corporis gestu. Minus est, qui intra vel extra scenā gesticulationes quasdam exercet naturā; presertim obsecrare more hominum ex natura.

Institutiona, Institutiones.

Institutiona ex institutiones in hoc differunt, quod instituta boni mores sunt consilio scratione sumptuando titulus est apud Valerium Maximum De institutionis antiquis quasi de moribus antiquis. Institutiones uero sunt preceptiorum

ceptiones quibus insinuantur & docentur homines, ut
libri à Quidam inscripti de institutione orationis.

Indulgentia, & Venia.

INdulgentia non pro uenia accipitur, ut multi acci-
punt, quia uenia est remissio culpe, sed pro cōcessione
ne quadam, & (ut sic dicam) pro tribuione delicate ut,
Indulgere ualeat noli, quae uenient amica est.

Bene ē canit uenit pro indulgentia accipitur, ut Teo-
ren. Du pater ueniam ex Cito pro Archia: Dicitur niki
hanc ueniam id eji, indulgentia.

Indoles.

INdolē est in puerū significatio futore uirtutis. Ali-
quoties tamē caput in malā partē, ex eis significatio
futuri iudicij. Ex iudiciorū ad inanimatorū. Sicut
in fragib[us] peccabim[us], nō tantū semina ad seruandā ins-
tolē ualēt, quamū tere proprieas, certūq[ue] sub quo alii
erūt. Aliquoties caput pro genitio[n]e quadam animi.

Incola, Inquilinus, Accola.

INcola, qui in alteru[m] regione, & in aliena ciuitate
Lat[ium] repub habuit. Inquilinus, qui in alieno privato,
proprii uiri iudicio. Accola, qui est iuxta aquam, & via-
de ad colendum locū. Et quā in montibus domos urbesq[ue]
posuit habitat, merita dicuntur. Qui iuxta mātes, accole.

Iucundus, & Gratus.

IUcundus ex graui, sic differunt, quod iucundus pro-
prie in profundi gressu in adversis ducatur. Iucundi-
dum nō locus est, sed qui letitia est alteri. Non
potest quis tristis esse, ex causa iucundus.

Indulus, & Inclusus.

g * Infusus

INfusio vehementer iratus. Infusio, vehementer impetuosa. Inflatio, atque in adversum uadens. Infr. infusio, propositus etremus molestion dare seu facere.

In rem presentem.

IN rem presentem, non tempus, sed locum significat de quo conuersio est: ut Valerius Maximus lib. v. i. Q. Fabius Labeo, arbitrus a senatu suorum consuaderunt later Nubicos & expeditos ducere, quos in rem presentem uenire, utique se prout maneret, interuerere, & interuertere.

INUERERE, si quis in citriu[m] uertere, ut interiuera uetus, aut pellus, aut diuinorum rerum exteriora facte, prepostere, uerbis primiuitate: si prouocare. Interuerere, ut rem cui cimodcum aut depositam aut creditam collide dolosigne de sunt restituatur, sicut erat Cicero in Verrori: Coniebatram quid rex Aegypti in capitulina dono uolat, s. Verre qui illud a rege concedato accepit, interuersum esse conseruit.

In manu est, &c. in manus.

IM manus est in manibus est, suruus, recipitur pro eo quod est, in potestate est. Unde maximus & manuus in unum sintur. Etiam dicimus in manibus in significacione, pro eo quod est, inter manus est: ut luceo: Et si in manibus laudatio, quam quam legitime, quam philosophum non concemimus?

In gredior.

INgredior, quando ad locum dicitur, nata significatione est. Quando in luce, lumen est, quod ambul & succedo.

Intervale

Iacercludo, & Iacerlepio.

Itercludo te, et tutoribus cludo te : iter tuus im-
pedia, & quod iter cludo . Eadem etiam ratione dix-
imus interlepio.

Icer facere, Viam facere, Viam mani-
re, & Icer tulerere.

Iter facere, est innocere, ut imperiti loquantur, & ut
peritii, ingredi iter vel viam. Viam facere, est ubi non
erat via ac transire, aperte. Viam manere est repurgare,
refiere, et sublinere interdum lapidem : et transfa-
sorur de corporeis ad incorporea, ut Quincilianus libro
tertio. Propterea quod plurius autores quamvis eadem
tenderent, tamen diversas vias miserunt . Iter habere,
est aliquem iter esse sublimum.

Incedere.

Incedere, est sublimiter ambulare, & cum quadam
fatu : ut Seneca, Tenero ac melia per suu suspendimus
gratum, nec ambulamus, sed incedimus . Et inde uenit
inclusus.

Inclusus.

Incisor significat proprie ad agitacionem vel ad
mensuram. Et signando reperiens proximè acceder-
re ad significationem similitudinem, admoniti sumus ut
nisi eni ueniendi licentiam devitemus.

Libertus, & liberius.

Libertus & liberius sibi elegante gratia habent
differenciam. Liberius enim relatum est virginis,
libertus vero patroni libertum idemque sit et liberus

g. s. & liber

Ex libertus. Nam libertini sunt qui iusti servitudo sua
numiki sunt. Ideoq; liberinus adiudicatum est, sicut ingen-
nus ad que reiatur libertas subiectum, sicut pomo-
nus. Et inde dicimus colliberi colliberteq; quemadmo-
dum conserui conserueq; ex libertatis non autem ba-
temus libertas.

Ludus, & locus.

Ludus ex iure in hoc differunt, quod iure in ux-
orio est, ludus in falso. Frequenter tamen unum pro al-
tero sumuntur. Ludus autem ita differt a lusu, sive lusione.
Nam ludus tum periculum, tum speciem sibi prepositam ha-
bet, lusus nihil preter meram uoluptatem. Unde Quin-
tilianus: Nec me offendere lusus in pueris. Hoc tamen lu-
perest, quod serio est contrarium ioco, si idem Quin-
tilianus multoq; est aduersum. Et cuiam habemus seriu-
seria, seruum, res facti uere cum gravitate.

Libertas, licentia.

Libertas in loquendo, accipitur in bonum, quam qui
non timide, quod seruire est, sed ingenui ex liberi,
hoc est ut librum hominem decet, loquuntur. Licentia as-
tem in malum, quando hac libertate abutimur usque ad
temeritatem ex propensitatem, ex hoc in loquendo. In-
gendo quoque licentia est impunita quedam facultat
gendi quicquid uel.

Leges, & iura.

Legez ex iura differunt. Leges enim sunt aut pri-
ori, aut liberi populi que a rege conduntur, sive illi
rur consersum requiri que ad populi seruum, que
sine eius iusu forent et non sunt. Que, qua regant, id est,

manu

interrogari de his populus solet, rogationes etiam dicuntur rogationes, tunc. Tura autem magis generalia sunt. Iuxta enim aliud gen-
tium, etiam civile. Iuxta civile dicimus tunc leges, quam pio-
difici, sensu confusa, decreta principum, responsa pre-
denta: quod ultimam velut interpretatio est superiorum:
quod qui prouidentia, iuris consuli nonniantur. juriscaulis.
Lucius.

Luces est dolor qui exterius proditur nulu ipso
atque appella. Sepe illic ipse habitus, multus, atque ac-
sus, lucidus est.

Luces & Pelli.

Luces ex pelli in hoc differunt. Nam lues est genus
corobi corrupti sine foliis horruies, sive sola peco-
ra, sive uerosq; interdomum erizam arbores et fata. Pestis ue-
ro aut vero occidit, aut circa abicit: quia eadem dicitur pesti-
lentia. Nonnumquam tunica pro lue ponitur, atque ad sui
mū uicem sepe transfertur.

Lucidece & Latibula.

Latibula hominum propriæ dicuntur, latibula uero
frarum.

Luce & Tenebris.

Luce ex tenebris, pro die ac nocte accipere solemus.
Diffens enim prima luce, à prima die. Nam ibi in-
tellegitur prima pars diei, ex quasi diluculum in autem
prima dies, ut prius tenebris, ex prima nocte. Ibi de
prima parte noctis lux primus, hic de ipsa nocte.

Laurus, Lazarus, Lapillus, Lellus, Defessus.

Laurus, quod forentum est tam anno quam corpo-
re. Lazarum uero magis ad manuaria, que sunt lemnis
mollis

mollis, & flexibilis, non duravit laxi rudentes, laxi pa-
ner, laxi chordae. Lapsus à labendo, quid uel corpore,
uel per translationem, arando & opinione labitur. Ipsi-
sus id est fuitatus, sed non in rotum. Despatu, in rotam
fuitatus dicitur.

Lubricus,

Lubricus locis, si est in quo nequeas fissere, nec in-
greditur herba perpula sanguine, mormora leuigata,
lepidetq; humore confusa, terra glaciata, & similia.
Inde per translationem adolescentiam vocamus lubri-
cam, in qua qui sunt, uelut in globo facile labuntur, pro-
pria quow; congrua, muraria, & similia, lubrica sunt.
Oscior etiam lubricos vocamus, quasi in lubrico pefici-
sint, ut uix queant confissere.

Lunula, &c. Bractea.

Lunulam cum ferream, arcam, plumbeam, stanscom,
quoniam auream, argenteam, electram, aurichalcem
dicimus. Bractea idem significat, nisi quod sua specie
plicatis tantum & tenuis est.

Licitor, &c. Liceor.

Licitor, à quo nesciunt licetors & licitatores, est fac-
tum medium de liceor, quod præcessito uariet. Signi-
ficant enim ambo præsum debere in uenditione quo præ-
dicti sit. Et different in hoc. Nam liceor est sine rebus
aliorum emere uidentium, sui contumam semel deferre pos-
sum. Licitor uero, cù multi, & sapienti auertere presenti-
us emere uolentes deterreri ab intendendo. A licitor compi-
policeor, nimiru policeor, non multum à prima significatione dis-
dens. Est enim policeor, ultra aliquid promisso.

Lego

Lego & perlego.

Lego est perlego differentia. I. exere quid sit, notum
est. Perlegere uero, ad finem usque legere. Similiter modo
differentia scribo & prescrivo. scribo est perficio: ut scri-
bo in Trigeminis. Littere est misericordia ferre, perficere au-
tem graue id est, ad spatiuum temporis in misericordiis esse, le-
uer est: usque ad finem uero uite, est graue. Item uigilo
& peratiglo, nactio est pernicio, agro est perago, ero
& perero. Nam perorare, est finem orationis orare. Vn Perorare,
de peroratio, orationis dicitur finis. Aliquoties perorare Peroratio,
pro ipsa commotione effectiva capitur. Suadeo & per-
suadeo, & quo persuasio, id est opinio vel sententia quam Persuasio.
nominis persuasione.

Labo & Labor.

Labo est labor ita differentia, quod labo est raro, id est
repente eundo. Labor, est sensim & deorsum rotut
liberatur flumines, cecidit, angues, libuntur ab rebere
penna, libuntur diu a cedo, non labant. Labi quoque di-
cuntur qui in laborio imprimentes uisus, id terram se-
runtur, non cum ruina, sed ientias, et cum aliqua merita:
tum si uenunquam lapsus pro ruina accipiatur: trans-
ferto autem de corporeis ad incorporeis: ut, nimis seu
mens libuntur. Libet, idem est quod periculum effugio,
ut Vergilius:

Eccu autem elephus & grylli de cedo Polites.

Labo primam breuem habet, labor uero longam.

Leuo, Alleuo, Subleuo.

Leuon, uno modo idem est quod sufflato. Alio modo
id est quod silicio, & molestia laborerentis extrema.
Subleuo

Sublevo, assilium defensionemq; presto. Alleuo, de sua
in aliis locis non nunquam alleuo patitur pro sublevo,
id est immunita, ex extenso: et nusquam in alio significativa
caeo reperiatur.

Gemma.

Lapis & lapides pretiosi omnes sub hec nomine
gemma continentur.

Liberi.

Liberi liberorum singulare non habet, quaniam pro
filio caput.

M

Murus, &c. Maceria.

Murus non solum urbis munatio est, sed etiam eis
miserum. Maceria pro muris accipi solent, et pro
aedificiis urbis.

Malleolus, &c. Sarmenatum.

Malleolus distet a sarmento, ut pars a coen. Est enim
malleolus in modum mallei rostra habens, apud
plantationi. Sarmenta autem quibus arcuata sunt, ignis
reservata, indifferenter vocantur.

Ministerium, &c. Mysterium.

Ministerium in numero singulari, propriè est mi-
nisti opera sed pro omni operatione quoq; occi-
piuntur. In numero plurali sicut accipi pro ministerio. My-
sterium vero, & cecum est, arcana quædam res, et pro-
prie diuina, rursus tantummodum cognitum.

Marinus, Marinatus.

Marinum pisces dicimus, et auem et nubem, lu-
sum, tururem, et turdem queq; marinum. Prae-

1363

teres aquam marinam, casum, periculi, sonum, fluctus maximum. Kursus etiam mortuam gentem, res bellum marinum, non mortuum. Item hominem, gentem, urbem, triumphum transmarinem.

Moratus, &c. Morigerus.

MOratus, qui optimis meritis est praeditus. Morigerus, obsequens & obediens, & facile marem prens. Et idem significat morigeratus participium ex mo. Morigeratus, quasi marem gero, id est, obsequor & abedio. tui.

Meritorius.

Meritorius, i. um, res que pro labore aut dignitate sua aliquid promeretur; & uenit à merito. Ex hinc meretrices dicitur, que pro suo labore aliquid merentur. Et ab illa legineus meritoriam tabernam, diversorum & que hospitium mercennarium, quod cuiusq; intrare licet danti mercudem.

Mollis.

Mollis quando referunt ad hominem, in uicuperium est significat enim inconstantem, & non fortem. Quos ita referunt ad dies, sepissime in laudem capitulorum molle opus, id est, non durum, & tractabile.

Monumenta, &c. Monumenta.

Monumenta sunt munitiones casorum, & ceterarum rerum que contra aduentum hostium munimur, sive uallo & fossa, sive alio quoque modo. Monumenta, sepulchra, statue, tituli, scripsi, & cetera que nos dicimus rei praeceps monemus.

Mandare, Præcipere, Lubere, Edicere, Indicere.

Mandare

Mandare, est cuius personae committere aliquid ad gerendum, id est, exequendum. Precipere, est precepit tradere, quod cum magistrorum, cum magistrorum & superiorum personarum est. subire idem est quod in personarum. Sed ubi eam duobus accusatibus constitueretur, si per vero cum dativo est accusativa. Hinc uenunt iusta & iuraria. Primum semper inquitur cum persona sua, persona iusta; secundum fore cum faciunt, facio impensis, ubi aliquis ponitur pro horum, si Terentius: Iacobus Chremesem salvare. Indicere est magistrorum unde uenit edictum. Indicere propriè est denuntiare: ut iudicari bellum.

Mercor, &c Maneo.

Mores et maner te, idem sunt quod expedit: sed magis politice, quam oratione ut Vergilius: Te queque me grata manent regnis pueris ducit in finem. Id est, expedit int, cui futura sunt. Sed secundum orationem, moritur te, pro destino te, et in hora terrea, simus.

Migra, si usq; composita: item

Decedo, & Excedo.

Migro, idem est quod domi illam mudo, relata prae re habitatione. Et emigrare autem, reuertitur in priuatum domicilium. Et transmigro, in longinquioris loci domum domicilium habitationem, emigrare. Immigro, in domum quam habuimus gratia in. Migrare etiam per translatum non capitur pro morte: nam qui moriuntur, domi suis corporis relinquentes, alio ad habitandum se uenient. Decedo, id est, a loco midsto castellis, & me & recordo, unde consules processus, perfides, pressores, dictari et ex pro-

vinis descendere, item praesidia de urbibus ex castellis. Et per translationem inducitur pro mori, et semper inserviatur vita, sed ut excedat semper ad alium, et non subdatur intelligatur, ille ex officio est vita.

Menor bene, & male. Emeror.

Demeror.

Meror de te, id est, aliquid cōfere in te. Tū mōres
ris de me, id est, aliquid in me cōfere. Et inde be-
ne meror, et male meror. Emeror idem p̄sonā signifi-
cat. Demeror quoq; id est, bene de aliquo meror: sed
cum accusatio: ut. Quantitatis: Simil et plenior ob-
sequio dixeretur animi sumos p̄sonā.

Meritor.

Meritor, idem est, quod mea autoritate, meaq; li-
centia, ac concessa mihi ab omnibus libertate: ut
Cicero in rhetorice: pro meo iure hoc dico, nos et mi Ad Herren
prudentia, quasi confidenter dico. nūni-

Mulier.

Mulier est feminina corruptio: Vipicus quoddam
in loco aut. Quod si ego me virginem enere pu-
xarem, quem esset mulier enp̄to no valerit. Sed aliquo
ties sub hoc nomine mulier, et virgo ex corrupta intel-
ligitur, quemquam vero, et impurum.

Mimus.

Mimus (Paulus ingau) tribus modis dicuntur. Uno,
dotrem. Altero, onus. Tertio, officiam. Unde mu-
nera militares, et quoadam malitia munificos vocari. A mu-
nere sciat milieps: et si est q̄ munera militia cepit, aut Mimus.

b. sepe

epi munieris est. abusus tamen dicitur mancipi, de
cibus, cibulis.

Maiores, Patres, Posteri, & Prosteriores

Maiores uocamus omnes qui ante nos fuerunt pre-
ter memoriam nostram. Patres autem de proximi
etare semper intelligimus. Cicero in Sallustii: Ego neu-
mis in ribus virtute mea praeluxi: ut si prius non nascen-
tum, tunc accipiat iniunum memorie sue. De filiis pre-
posteri sunt, qui post fuerunt ut Cicero. Nec uero debi-
tur agricultura, quia iuri sit finex, querenti cui sensu refra-
dere, dicit immortalibus, qui uix non accipere modo hoc.
maioribus uoluerū sed etiam posteris prodore. unde pa-
ci quād posteriores & posteri pro eodem accipiuntur.

N

Negō, & Inſicio.

Nego, & inſicio in hoc diſſerūt, quād inſicio in
verbo negare autem falso. Ab inſicio delectus in-
ſicias nomen, non habens nisi accusatiū pluralem quo
inſiciare. quidem cum eo, id, idem significat atq; inſicio, id est ne-
go ut inſicio, id est, negare eo inſicio, nego ut est
negat. ex sic de exerciſis temporibus. Ab inſicio etiam in
ſicio. nū inſicio, ex significat cum qui negat se vel debet
quod alio penit, vel committisse quod accusator adju-
licet Nonius dicit inſiciatores esse falsi criminis obiecto-
tores. Unde statu connectoris dicuntur inſiciati, in ge-
ſtus.

Natalia.

Natalia idem significant quād natalis, qui est de
natalibus. Natales uero magni cōditioni singulare
ad fore

ac familiis, ut generis iustitiae : quod cum accipitur pro nobilitate, quoniam ignorabiliitate.

Nutriri, &c. Ali.

Nutriri, est parvulus, ut crescent: unde nutrices dicuntur, nutritio, qui curam habent infans, ha-
buerint'ae, et adiutorum, ut iuveni. Ali potius est conjugatio
ne et memoria, et ame aliquando unu pro altero sumitur.

Nuncius, Nutrium.

Nuncius est, secundum Pompeiu teste, qui nunciat, et
res ipsa que nunciantur: quamvis hoc posteriorus acer-
nus nuncius dicatur, quod usquam reperitur est.

Numen.

Numen significat non quidem numen dei, sed per-
tua imperium aeq; potestatem.

Necrus, & Nectus.

Necrus, proprie fratre: necrus uero, alia si percus-
pus dicatur.

Nx, & Ne.

Nec maliciet capiunt pro ualde. Teretim in Aus-
tria: faciunt ne intelligenda, ut nihil intelligant.
Ne, componitur cum quae scio, et uolo. Frequentius ta-
mē sine compositione negantur: apposita reperiunt
quae, quam uic sequentia ad eum ut barbarum patet et in-
uero dicere, non scio, non uolo: sed, hanc scio, hanc uolo.

Noualis agere.

Noualis ager, qui nonne reliqui est fermenti. Sunt no-
men qui velint rendre esse aruum tunc prenum ad
fermentum professionem.

Noxa.

¶ 2

Noxa

Noxa, est paucum seruare quod dominum malum ad paucum tradere, quam praestare maleficium quod Noxalis illi amiserum. Et inde alicui noxalis appellatur, qui ad actio- geras nos insinuat pro maleficio seruare. Nos etiam significat dominum.

Nouicium seruum, & Veteriorum.

Nouicium seruum est noviter seruum est rudit. Veterior autem, qui dicitur sicut seruum. Et ianueta est in seruitute.

O

Observatio, & Observantia.

Observatio est amans oculorum, est amans alterius animi. Observantia est veteratio quadam, ex honore eti hinc. Et uenit ab obseruo verbo, quod duplum habet significationes, ut supradicte observantia, que est semper erga maiorem.

Officium.

Officium, est virtus actio pro loco, pro tempore, pro rerum dignitate, similitudine. Aliquando officia Magistrorum cum significat beneficium. Magistri enim qui officia dicuntur, quia bonorum causa fidem habent, sive opem populo ferende, sive cuius iuris sui redditendi. Omnes bona omnes suam actionem officium vocant, et officium grammatici, orationis, dialectici.

Officina, & Taberna.

Officina est ubi opera sunt. Taberna, ubi apparet ipsa veteraque merces venduntur. Et uocatur multipliciter, lanaaria, uinaria, olearia, et nunc triuimia. Et est uita

notandum quod haec numina aliquocies summa nomen spe
cule habent ut haec ipsa, sutra, furo, & fibrica pro-
prie signari appellantur, surfici auriuncis, cauponis
caupana, argenteum argentaria, quod numis quidam pro Argentaria
artificiis, & argenteriam pro artificiis (qui idem artifici-
us) accipiunt. Linus auctor, Cicero & Quintilianus,
pro his accipiunt qui vulgo campenses dicuntur.

Oratum.

O Tium, vacatio est a labore: cuius ceterum est negoti-
um. Aliquoties capiunt pro illis qui studijs operant
dantur Cicero, Quid autem otio literariori pro studio.
Orator, & Oratrix, & Declinatore.

Orator isti qui causam erat. Rhator est professer rheto-
rifica. Declinatur, qui sicut in cursum erat, si se
exercet, ut pueris in versis ex quis posse erat.

Oro, & Exoro.

O Ro, & exoro in hoc diffirunt: nam ero est in aliis:
exoro in officiis ex ore, id est, orando imperio,
Odeo.

O Deo legatione id est, exequor manus & effigiam
legationis, & sic in pluribus alij ut ab ea proximi-
ciam, ab eo mortem, id est, exequor & peritio multitudi-
nibus dum, id est, mortuus est. Protervulum autem non
manquam illum accusatum, ut Marcellus obire simulacrum
dicimus oppetere mortem, id est, mori non faci, sed illata
mortis, ex eum accusatio, & sine, ut apud Vergilium;

O terq; quaderij, boni,

Quidam ante ora patrum Troiae sub manibus alii
Centigit apparet.

b 3 Obrum

Obruere, & Injurgitare.

Obruere, est operire sive sive sive ferre. Sed potest
transfiri ad aliis res : at obruere se alio. Injurgia-
re dicitur de assumptione malis cibis. Sed aliquando
inimicis complectitur, scilicet et cibam et cibam, sicut
Crapulari. Et crapulari unde sit crapula. Cicero: Edomus in quen,
Crapula. Et crapulam exhibuit.

Occupare, & Occupatio.

Ocupare est tenere locum, aut ante eum nos ut capi-
remus in eadem sensu antecipari, et preoccupari. Et
inde occupatio, cum alii necessarie sit, et cui antea
necessaria operam dare debemus, cum diligentia uacuum.

Orus, & Orta.

Oratus orti in numero singulare, capitulare pro uno
clavis. producente opera. Est cum aliis omnius horba que
Ollitor. uescimur: sive older dictum est qui uulgo ortulanus no-
tatio. Ortus vero in plurimi uhoribus confici dicuntur, et
uoluptatis amonestacionis causa parati. Sed horum secun-
dum Aruleium aspiratur.

Opera, & Opus.

Opera est alio, sive ut Vipranus in officiis. Opus
est finis et fructus opere. Unde opera uictoria
Operae. cunctur, et opera publica. ipsa publica edificia. Operae
tium. pretium autem ab opera uenit: si est, fructus sum est, id
ut qui a deo, ut qui uita uile, ut qui gloriopat, ad
quia insundum. Ab hoc nomine iudiciorum est dictum
Est curus ne sim operae perritum. Si res gestas populi Romani
sive iniuria scripsimus.

Offendo,

Offendo

Offendo cūstricetus cū ecceſſum acut, Ne offendo ad lapidem pedē tuon: Et multoties non ponitur accuſatum, et quidem cīcā inter ut offendo ad portentum Orbūs.

Orbus, quicunq; aliquare chara priuatus est. Proximis autem amissi liberi parvus, quasi amissa luce vulturum. Orbites est ita qualitas patrum post amissos orbites liberas, et ueroe uidetis post amissum maritum. Contra hanc huius est quem dicitur orbus, quasi orpi zinus, ut apud Terentium. Orba qsi proximū fuit, uicorem dicitur: et hinc orbitas dicitur.

p

Pompa Spectaculū.

Pompa omnis spectacula est, sed non ē contrario. Pompa quidem in prospere est, et aduersis, qualis est in tristia, et funere, quasi quidem foliis appareat et efficiatur. spectaculū uero est nunc illud quod spectatur, nunc ipsa spectatio, nunc iuxta unde spectatur.

Porta, & Larva.

Porta, mā orum est, et manitionum aliae castrensis, Larva uero parvula et dimorū.

Præcepē, & Præceptio nōs.

Praeceps et præscriptions indifferenter pro disciplina et regula ponuntur.

Pupilus, & Orphanus.

Pupilus est, qui caret quicunq; uatre, sed tantisper diuinū est in ea etate cui adhibetur tutor. Orphanus uero qui caret patre, praeficioq; paterne.

Perit, & Commixtus.

b * p

Pecus et animal continet dicuntur quae eadē primitiva
rūstam perirent. Unde pecunia, iacobus ab aliis ipsi
recondatur. Quae uero ad nationem publicam pertinet,
scilicet annona, et quicquid annone uicem habere po-
test, commercium appellamus.

Pecus pecudis, & Pecus pecoris.

Pecus pecudis, et pecus pecorum proprii nōn diffi-
cili. Significatur enim hoc domitum animal quod
sub imperio hominum pabulo terre pascatur, ut agnus,
hinnulus, ovinus, mudus. Nam bunnulus dicitur quoniam patre equo in
tre agmina genitus est, quācādā buntūnam vocant. Co-
Cauda. mulus quoq; sed ipsi canili, et uia que numerant ar-
Armenium. menta, ab aranda dicta sunt, sublata secundū a. Ovi, ea
Grec. pr̄s, pecus, fūlū greges. Virg. prīme Aeneid. de rōme
Hus tota armenta sequuntur.

Venerantur pecus pecoris nonnunquam reperant pre-
multiudine pecudū sine pecoram nisi gregalium quā
armenium, id Verg.

Dic nōbi Banūt, cuius pecus: in Melibœi?
Nonnunquam pecus pecoris significat suum. Cervus
Pera. quadrupedes, fera sunt. Harum quæcumq; mansuetissime
Cicures. sunt, cicures uorantur: quod nomen declinatior hic eiou-
sunt cervus, onager et c. Et dicuntur cicures à cicore, id
est, mansuetissimo secundum Varronem.

Faltus, Faltus, Patulum, &c f. sex.

Patulus boronii competrū pūlio et pabulum pecudis
bitur, et alii quoq; brūm. Sed pabulum proprii et
cibus herbaceus, scierit et, frumentarius, et paluccarius.
Etsi datur aliis pescibus ut. Faltus à pasto dicitur.

Perrigr.

Peregrinus, hospes, diversorum, hospitium.

Peregrini et hospes hoc differunt, quod peregrinus vocatur qui in civitate sua non est. Huius vero, qui tam in privato dicunt hospitio quam in publico est. Et tunc qui recipit, quam qui recipitur, hospes dicitur unde Caudius:

Non hospes ab hospite tatus.

Sed qui proutrum iunctice iussi recipit, receptor pro receptori parte vocatur. Diversorum et hospitium proprius praeterea dicuntur.

Magistratum nominum quadam.

Praetor, qui praetoram: Consul, qui consularium: Censor, qui censuram: Tribunus, qui tribunatum: Aedilis, qui aedicularum: Censor, qui censuram: Triumvir, qui principatum gerit. Senator autem, qui senatus est vel filii. Senatorius dicitur qui senatorii ordinis est, aut de domo senatoria. Prima nomina substantiae sunt, secunda vero adiectiva.

Procurator, Propraetor, &c. similia.

Procurari, non quia pro alio consule, praestri praevidetur, sed qui cum potestate ex eius ordinum consulem gerit. Et sic intelligendum est de propraetore, quecumque ex aliis nominibus magistratum.

Propriodium.

Propriodium, idem est, quid pone.

Præfca, & Præfca.

Präfca, que superiorum servit, prefca, que superioribus annis, missis, factis, et que se infra missa fuerint. Nec recte dicas præfca, ubi post dicitur prefca.

b. 3 ad uero

At vero si de rebus que non sensunt laqueum, tunc pri
mum non primum derbit ut, Pediis post quinque annos,
et eo amplius annos solit recessu in primum cursu.

Predator, & Felix.

Prospex, qui dat felix, qui recipit prosperitate ergo
proprietates quae sunt felices, deos autem sunt
paradiso, actiones finis, successus prospexit divinitus.

Plura, Complura, Plericp, & Plerungp.

Plura ex complura sic differunt, quia plura possunt
esse duo, complura non possunt. Istud comparati-
vum est, hoc uero minimus id est, non regit casum. Pla-
riique, amares modo pro maxima parte, modo pro minima
nulli accipient. Salustius: In divisione orbis terrae pla-
riique in parte tertia Africanum posuerit. Ita rurisque adem-
est, quod semper.

Perfidus, & Infidus.

Perfidus, qui fidera violat. Infidus, cui non est fides
dom: hoc a fidu, illud a fide descendit.

Procerius, Procax, & Perfidans.

Procerium, procax, et petulans: tria in factis quan-
ti diebus, tum: iniuriam, non quendam lasciviam, fa-
didinemque significant. Sed tamen procacem formam
dicimus, quae uerbis mordacibus simul et turpibus non
Proterius, parcit. A prima uenit procerium, quae est levior que
Procacius. dum contumelias. A secundo procacitatem: A ter-
tia petulantia.

Præcox.

Präcox, quasi ante tempus excoctum appellamus.
Præcessus uue, præcoctus fieri, præcocta poma, que
ante

ante confusum tempus sive cura instare fecunt : precox
quodq; ingressum per translationem dicimus, quod natus
est maturitatem consecutum est.

Prematurus.

Prematuras frigetas, frumenta et poma prematur
et id est non iam mure dicimus. Et per translationem
nam, prematorus sum milite, prematio est, prematu
rus legitio positionis, id est monatura.

Præfens.

Praefens dicitur tan de re que fuit, quoniam que est.
Ex erit ut praefens fu , praefens fuit , praefens era
praefens alio modo id est subiectum Vergilius:
Præfatoq; urbe intentat omnia mortem.
Præfens idem est quod præfari, ut præfens annus, id
est ecclesiæ : unde præsentissima medicina, præsentissi
mum remedium uenientemq; quia platon aut final, aut ex
cede et idem significat præsentaneum.

Præhibeo & Intendo.

Prehibeo rem ceptam, ne quid facias, aut incipias
Ishihco autem, re ian incepit, et ne quid peragas.
Prohibere generale est.

Præsumo ab Læceto.

Presumo ab læceto in milia partem accipiuntur.
Ex in bonam. De mala notum est. De bona, Cicero
ad Brutum : Tuus literis amantissimam sum prosseruisti.
Ex pœna Tufcalenorum quinta: Tu me amantissimum li
teris laetificasti. Eji uitem preuocare ab læceto, tentare
al pugnam ex conseruationem.

Præsumo ab Iheroso.

Præsumo

Pre me, pre te, pre se juncta cum foro, dico, et ge
ro, significant, dictio factio'ue, et ipsa statim faciat
qualem opinionem de aliquo re, est humani habeat con-
fertur ut, pre me semper tibi fiduciam. Pre te firmidinem
feri. Pre se bonitatem fort. Pre me duco, pre me gero in-
tuitum, id est ante me duco.

Prosequor & Persequor,

Prosequor differit a persecutor, quod prosequor si-
gnificat actionem declarandam sive vim affectum in-
dum: Et semper ponitur cum ablativo ut, prosequitur
oculis, charitate, odio, honore, seribus, canto, conatus. Per-
sequor autem vel in malam partem, id est insequor vel
in bonam, cum persecutor ex qui quod agere coepit.

Partio, Imperio, & Partio.

Partio raro repenter sine in, et imperio: quod qui-
dem significat impendo, vel partem do: sumato, et
se paxium imperiar. Partio autem deponem, id est
quod facio partes, partem, distribuo: sicut sortior, for-
tes facio, sortemque recipio. Differunt partio et imperio.
Partio enim de partibus dicimus corporis: imperio
naturae, magis de re incorporeo.

Prædictus sum, & Affactus sum.

Praedictar sum bona, et prædictus sum mala dicunt,
id est habeo bonum, et habeo molum: sicut affectus
sum bono, et affectus sum mala. Nunquam enim cum
adiximus: Et propositione à vel ab, ut sit in affectus vel
ut, ego sum a rege magnis maneribus affectus, dicimus:
non sum, sum prædictus a deo magnis viribus. Simili
modo sit in illis numeribus, singulari, notabilis, mobile,
insignis.

*designio et rebus, que posunt capi non in malum quoniam
in bonum; ut singulari subtilia, nobilitas, crudelitas, infa-
signis iniuria, nobilis inimicitia.*

Perpetuus et Incessuus.

Perpetuus et incessuus, non solum quare significatio
est, sed etiam querendo invenio. Nec autem a se
siquo descendit, quod significat quero.

Prælio sum, &c. Adsum.

Praelege sum, idem est quod adsum. Nec diceri potest
verbis iungere, nisi substantivo proprii. Nam praes-
ses adsum, magis prædicem est. Tria igitur significant
adsum. Primum est, prædens sum: ex tunc modo con-
structus cum ablativo medante in, ut Cicero de oratore
et Paulus pugna non effuerat modo com datum: ut in
Philippicis: Omibus huius pugnis Dolabella affuit. Secun-
dum est hinc seu prædictio sum: et sancti spiritus nobis
addit gratia. Tertium est aduenio ut, Adhuc hinc, pro ue-
ni hinc. Vergilius:

Hinc aderit formidole puer.

Nam si dicer significaret, non diceret hinc, sed hic. His
eadem significaciones habet prædictio sum, et aduenio
ratio.

Pecto, Pœcta, Postula, & Flagita.

Pecto, est in bonum, et malum: ut seruus petit merendam
domini patet latenter sum, iniurias informis et per-
niciem iniurari. At quam non in eum, sed in personam re-
fertur, utiq; cum ablativo in malum partem accipitur: ut,
pecto te gladio, pecto te veneno, pecto te. Vergilius:
Malo me Galathæ petit, lasciva pœcta.

Id est

Id est perire nec solet. Ab hac significacione absunt
huc verba, Posco, quod est proprium rem bonis sum peto.
Inde reposco, quod est rem meam, et quod mihi debet
reddi, peto. Posculo, id est, requirendo peto. Cuitus poscu-
labat sicutem magis quam potebat. Exposito, quod est
cum querela apud iuricis requireo. Elagito uehementer pe-
to, ut Cicero: non quanquam huc causa posculat; et si possi-
lat, non nimis flagit: id est, uehementer posculat.

Perconor, Interrogo, Seclator.

Perconor, interrogo, et scilicitor, idem significant:
nisi quod perconor sepe adhibetur causa argumen-
ti, et scilicitor causa sciendi.

Preparo, & Apparo.

Preparare, est ante parere sibi que utilia sunt.
Apparare ad dignitatem quandam ex parere et
apparatus. Hoc: inde apparatus. Cicero: illa qua in appara-
tione appelluntur insignia. Interdum apparatus utrumq;
significat apparatus loci, quasi preparatio.

Praxim, & Præfideo.

Praxim, et præfideo, differunt. Nam præfido, est
præpositum esse rei cuiusvis gerendae atque componen-
tiae. Præfider, est ad opem præstatum præfido, quasi
proprie præficer honoris iniuriam quidem patienti-
bus, qui in discrimen adducti: sed impropre ad aliæ res
preferes. transferre. si præfidea ueni præfer, et est uel ut Vipu-
nus sit) qui mox in provincia imperium auxiliis post
principem habet. Hinc præsidium dictum est auxiliu
principale. Nam subiidium id quod in auxilium suco-
dit, ducitur. Et milites qui ad tutelam oppidi, castelli, sunt
litteras,

Iunia, collocaatur, presidum vocantur.

Prepono, & Ostendo, cum aliis uerbis.

Preponere premium, ostendo sum id est, hunc ad premium asequendum, seu ad summi perficiendum. Prepono metu ostendo metum id est, deterreo te.

Pacificatus, Pacatus, & Placatus.

Pacificatus sum, paci fui. Pacatus sum, in pace sum, vel ab armis recisi. Placatus sum, ab indignatione anima ad lenitatem redi, vel animo leni sum.

Parem esse, & Paria facere.

Parem esse, idem est, quod sufficere sicuti operi, sine resistendo, sine exequendo. Quare libans in genibus languentibus. Nunc infelix par non est dolori, id est, non sufficit ad resistendum doleri. In exequendo, idem Quare libans pars tecum facit Republicam, que propter me unius cive perdideris. Sacro pars, est quod alibi omnia sum est, vel quod aliounde accepimus, alio vel aliounde co-pensare. Seneca: Ut si in ibi libram quoniam debeo, et quantum ad hanc epistolam, pars facimus.

Perpendo, Expendo, Appendo, Inpendo, & Impendeo.

Perpendere, est exinde ponderare, atque examinare. Expendere, eiudem sit significatio. Tullius efficiorum primo: Quae contemplantes expendere oportebit. Appendere est iurius suspendere, ut expedit uacuum ad lanceam scutamque ponderare. Impendo habet per se ipsum praeferit id est ab impendeo. Quare ceterum est ne illa nos sitat ambiguitas. Nam suspendere est supra caput tamquam casuum pendere, ut nubes insident

pendent; ex gladiis ille equinus seu appulus supera Dino-
nisi consivit cedri communem impendebat; et mors im-
pendet et roubus horis.

Placito nubi.

Placo nubi, id est, superbie et gloriae dote digna-
tum ut quod nubi adsit; et nubi ex nomine confi-
do, pleniusque eam inferioram contemptu. Et in cedra
senza pene capiunt nubari se.

Precor, &c. Imprecor.

Preco, quando construunt cum solo accusativo, quid
significat, natura est: adiuncto autem datum placere
est quod imprecari, id est, optare suorum, deos preceps
bonum fortunam, aut malorum. Quid illius? Permissio
misi uel auctoritate, et ora fulminibus bene precessimus.

Præstare.

Praestare (quo verbo sepe ex iurisconsultis et tra-
tores intinxunt), si prohibere ne dicui fiat faciat,
seadictor debet praestare utrum fieri quam uenit, id est
prohibere atque efficere ne emptar damni quid pueri.
Alioqui fatus facere uoluerter dicitur, sive bona la cesa.

Aduerbia in iuri excusatio.

Eadem. **P**ropter, significat diffriter vel separari, quoniam et
seruum et Lillianus capient pro ubique, et ali-
quoties pro undique. Item pasum enati accipit solei per
Prustini, cum de rebus misis loquitur. Pruscius distinctio,
separatio, non priuatis et separatum non separante. Generatio vero
Generaliter, et generaliter, in hoc differt, quod generaliter omnia
Generalia, simus que sub genere sum, ampliando significat: euen-
tum uero per singula genera, seu magis per singulas
species.

cis sommatione, id est, per singulas summas et aliquando summationem, summa pro generi dicitur. In summa et ad summum dicit in summatur. Nam et summa semper refertur ad numerum ut ad summum. Quero pro dilatate: Ut enim ad summum duo inserviant
fiant. Aliquoties caput pro in humore. Semel, proprie sic Semel,
quicunque una uice: aliquoties accipi, sicut pro immutabili-
tate, et transmutabilitate: quis quod semel natura fit, id
non habet regresum, ut terram fieri ut Ouidius:
— Nulla reparabilis arte

Lesa predicta est deperit illa semel.

In eisdem sententiis Quintilianus accipit breuiter. Vnde Breuiter,
tum, per singula corpora uerum: membrorum, per singula: virtutum.
In membris corporum, hinc et illuc diversa: turba, turma,
uiratum, per singulas turmas, et singulos uicos: et in
de ceteris aduersis: terroribus in iustis.

Personae.

Persona est in nomine quendam qualitas, qua illius
ab aliis differens, tum in anima, tum in corpore,
tum in extra positis. In anima, ut iracundia, an moder-
natorans, an liberans: et sic de multis alijs. In cor-
pore, ut inuictus, an lenes, pulcher, an deformis, fortis, in
inuictus. In extra positu, diues, an pauper: chirus, an
obsturus. Quare notandum est illud Boethii dicentis, Per-
sona est immutabilis natura individualia substantia:
qualiter dicitur sibi.

Peculium.

Peculium est, ut Temporini dicit, non id cuius seruus
scorsam a domino rationem habuit, sed quod domi-
nus ipse separauit suam a servi ratione differente: et illi
dilectum

ādūm quisi pūllia pecunia, sive patrimonii pūlliū.
Pecunia tamen dicit pūlliū servū esse, à pecore dictū ex
servo. Grammaticus pūlliū patrimonii esse dicit. Pecu-
lia tamen proprie est quicquid labore nostro acquisiti
si seu quicquid proprio dicitur est. A pūlliō sū ad
peculiarit. illū peculiaris pro re ad pecuniam pertinet. sed in rū
pecularis. ian receptū est pro proprio sive specidi. Pecularis sive
rū rerum ad ipsam Rēpublicā vel ad pecuniam princi-
pis pūlliō sive sacralegum rerum sacrarum. inde
de peculari, quod quida ad sacralegū etiam transfrant.

Punctus, & Punctum.

Punctus, & punctum, differt. Nam punctus est fi-
gura quadam : punctum est que ad am tempus bre-
vissimum.

Probrum, & Opprobrium.

Probrum significat rem turpem non probant. Sed
nonnunquam capitur pro infamia, flagitio, abe-
dere, crimen, aut ignorantia. Inde cōpositum exprobra,
hoc est aliquam in culpa immunitate beneficij accepti, seu
qualemq; culpari impropero. Opprobrius, id est,
quod committit, quod multaties in falso sit.

Pellex.

Pellex vocamus que corpus suum vult et cum re-
quis uxorem habet. Quidam autem vocant pellem
eum que uxoris loco sine nuptis in domo fit, quamvis
concupinans et pessimi. Sunt autem malius uirant.

Prævaricator, & Terguier.

Praevaricator est uera criminis abscondere. Unde praex-
tor. **P**raevaricator est qui à prescripto officiū sui defecit.
autem

atq; aberravit confitto, aut etiam per imprudentiū. Tū
guarani, si agnoscere, ex quali subterrā se uenit.

Lignum & Hypotheca.

Pignus, et hypotheca, different iustum in seno no-
stris. Nam decimū i sumū, alterum Cracū est. Pi-
gnus est ēsi non tuū credibili datur, sed inter precios
secundū decimū exētū effertur, ex apud sequentium de-
ponitur. Et iū de sicimā pignro, ex oppienera, quid Pignra,
est ad aliquid arrabes si pigna quilon arren appellant. Oppignerō,
et expignerō, quid est recipio pignus, solito debito. Hic Repignerō.
In iūcū multo iūs appellati sunt pignora, et etiam per-
sonae sanguine coniunctiōne, sed per abusōnem, quia
pigni quoniam intrā reūtū fūnt, tūm vincula ne ali-
ter forte desertū feret, tam charitati causa rei argumen-
tar eī quid legimus sepe pignora filiorum.

Q.

Quotamē. Quotmensib; Quodchies.

Quotamē, id est, fūctus annū : quotmensib; et
quotdib; nihil differt, ait Pompanius. Que-
sūtū cūlūtūa est, et tamen spūd asinorū raro reperi-
tur. Nam tritū ex ultimā est dicere, singulus annūs,
mensib; diuinus vel quotidie, et nos quotdib; quo-
tientib; est, et sic de ceteris.

Quidius.

Quidius in plurib; quādo significat querelā, fuit da-
tū et ex ablative in obī, et uenit à querer, unde
fīce querer exāmīnū autem fuit in ibis, uenit à quæsī
quæstū, quod per syncopā fuit quæstū, et captiū aut
per querendū, lūro, aut per artificiū lucrandis pecunia.

Quo nimis, Quo secus.

Quoniam, id est, si non. Nam nunc sententiam
fini, an: un quo pro se accipitur pro non. Simili
modo Quo secus pro eadem sumitur.

R.

Rumor, & Fama.

Rumor est fama, idem sunt. Significatur autem ba-
sis nostris semina quida in populo sit, ex or-
io autore de re aliqua recenti sit bona sit mala. Pre-
quenter tamen fama ratione pro sermoni non re recente,
sed immixtata esparsa, & pro opinione quadam
laude, & celebritate beniam ut fama Cantabrigia fama So-
piorum pro aliis non recte dicitur rumor.

Rhegini, & Regiensis Campani,

& Comenses.

Rhegini ex oppido Calabriae, Regiensis ex oppido
Gallie Cisalpinae. Campani ex oppido Campani in
Campania, quam nunc prae vocant Terram liberae.
Comenses ex oppido Como in eadem Gallia, quae post
Lombardum vocant.

Rationem habeo, & Ratio conitatur.

Rationem habeo, id est, restrictum habeo ut, habens
ea est sedis ratio, bonorum, rei familiaris. Ratio
nem castare, est equum legitimamque rationem aut offen-
di, aut apparere ostendi posse.

Rapio, Erigio, Preripi.

Rapio, quoniam de aliis rebus dicitur, id est, effero.
Quoniam vero de personis, duo significant: una scita
ut dictum est. Altero pro eo quid est non effero fini uicio.
& propositum

et proprie dicunt de uirginibus. Hinc uenient triplex
et principio: querum primum dedit et accusamus un-
dum fore in malam partem accipiturus; ut, expulisti multi
omnes bene uiuendi frumentos. Quando uero cura abduc-
tua confringatur a sel ad prepositione secundante, plo-
rumq; in bonam partem, expulisti me a pericolo: inter-
dui uenit enim etiam in malam. Principio, id est propria la meos
proprios usus.

Refero ubi. & ad ix.

Restauit Pompeius ad senatum, nō est, cōfūnit. In eis
dem statim sententia dicunt, Pompeius ad populum
tulit: ex illa fit senatus consilium, ex hoc rogatio, que Senatus consilium
in huius legis est. Dicimus precors, rectro ubi acceptum, salutem.
id est, habeo pro acceptio aibi te quod nobis debitas, etiam Rogatio.
si nulla salutia intercesserit: unde fit acceptatio: quam Acceptatio
Iustianus per interrogacionem et responsione fieri uult. tio.
Restauit expensum, id est, ratimes de expensis exhibuit.

Relesto.

Rescificare proprio est rem postquam gesta est scire,
quam negetur cum geratur, presentim ad re-
tros ut pertinentem: ut Terentius in Adelphis: Hem ubi
refeuuit annam res. unde patet non significare rem oce-
nalem sed inopinatum insperatum, cognosceri, ut Asia
Ex Celsus uult.

S

Denes, Veteres, & Antiqui.

Sed nec una quantum ad primam ipsorum uitam,
quod usque ad senatum etrem uixerant. Veteres,
quantum ad publicam temporis, quae diu etre uixerat,

i 3 chan

etiam si ad senium non pervenerint. Unde quidam iuniores fuerant senioris auctoribus. Antiqui, sive dicuntur sed magis auctores quam senes.

Series, ac Ordo.

*S*eries differt ab ordine in significacione. Non enim ordo est digestio, et in sua linea cuiusque rei collocatio velocii in acto sit, ubi pedem, ubi fundibulum, et ceterum ex utilitate rei distribuuntur. Et in argumentatione, sive ponenda sunt firmamenta argumentorum. Series autem est secundum qualiter continuata progressus, ut in serie crescens, id est, in continuato contextu.

Semicircus, Melisca.

*S*emicircus est satio, id est, somnatio. Mefistofelus opifex mefistofelus est, cum seges cum matura.

Sever, ac Erages.

*S*eger est fruges eorum seminaria ex quibus conficiatur panis, nondum denissa. Non sicut quae kamenum ipsam ad accipienda semina subactum, segetem uocamus transilicere. Erages vero, quequid ex fructu terra in abundantiam vertitans.

Sinus.

*S*inus est istra pecuria brachiorumq; complexus: unde sinus nescium. Ultora quoque circuus, et quasi brachij: mare amplectentia, sinus uaccans.

Scenetta, lumen, lumenus, lumenum.

*S*cenetta, semina etat. lumen, lumenus, lumenum, lumen frequentia. Semina pro seminatis uerum, et eductivo.

Seruina.

Seruina.

Seruilia in numero plurimi pro seruis multoies acci-
pi solent: ut solitum in Cattilaria, latrone serui-
tus repulbat, quorum ipso modo ad eum magna copia
concurrent.

Scuera, &c. Pacifata.

Scora est qui rixam ad suadentidem capere non salua
dignitate personae. Parasitus, qui omnia ad uolup-
tentem laqueum in causa considerio ejus semper a fine
condo.

Sylva, Lucus, &c. Sartus.

Sylva, lucus, sartusq; sic differunt, quid syllua genere
stucuorem est præterea solit esse cedra, id est, quoniam
exdere perennaria est. Lucus, est locu religiosus manu
confitus, dico deo uel dicimus hominum cineribus conse-
cutus. Sartus vero syllaz nunc, nec transmutes permuta-
ti quo pax iuste soluare prederi solent.

Decima, &c. Factio.

Sedimia est, quem populo fecam dissortante res ad
manum uocantur: Et sic in exercitu, in clasce, Et in
scolis, Et si quid est tale. E alio est iustis ratione in di-
uersa studia, inter quos annulatio est qui excess etiam fra-
dicti sicuntur, attribuentes ad se per fas nefasq; multa
etiam clientium.

Suffragia.

Suffragia sunt uoxes in electionibus: que quia cui
preferimus, minorem eadem gradum faciemus, hinc for-
tius est, ut pro auxilio habeat ponatur, Et suffragor pro Suffragor:
auxiliu seru. Neppi ergo repugno, proprio quidam in dicto Suffragor:
bus, sed nonnquam in multis etiam reportant.

Salvator

Salutem, & bonum.

Salutem, huc (quod sicutum est) salubris, dictior ser,
et cibis poterit, lucis, medicis, huiusmodi. ut fore quod
salutifer, huc sanitatis. Sanus homo dicitur, et crux, et
medicis aliquando unius pro altero sumatur.

Hoc.

Spero, mis significat. Primo pro neipere dicitur. Seco
Secundo pro tempore quod est post lucem scia. Terti
tio pro carde.

Scultus, Errans, & Scoldus.

Scultus, qui imprudente et insprudente est, sed non
insipiens. Errans, qui plane insipiens est. Scoldus,
qui proxime accedit ad pecudum naturam.

Supplicare, & Adorare.

Supplico, ad bosunum cultum pertinet, et sic sive plu-
scium genum, ac corporis gesta. Adorare, enarrare
ad mutum de eis poss, phoenix, & alia quædam oracio-
nibus foliis adorant.

Spero, & Confido.

Spero & confido sapissime pro credo capiuntur, ut
Cicero. Spero tan probator esse annationem nostra.
Solicito.

Solicito te, uel quid spem ueram ne tibi ostendo: ut
solicitere plebem: uel inquieto, et tibi curam impetu.
Satio, & daurea.

Satiare, ad omnes sensus minores aliquando trans-
ficiunt ad animata. Sativare ad omnia vegetalia. Et non
figurare locutus est Cicero, tracundiam nec nisi facies
tua sanguine quasi, situm ne um fatura.

etiam

Salio, &c. Salio.

Salo, unde salio, id est fulvo fatio. Salio, id est, tri-
pudio, unde fulcio. Iurium salio pro falso capi-
tare, non ruerit falsas pro falso. Salatio enim semper salatio,
impediationem significat.

Suppedix.

Suppedix nomen est habens tantum sculpidum plu-
re, quod idem est arcu, excilium. ut in xii. conser-
mentorum Cœfus. Atque huius figuris ibus suppedix
ir. contradicit. Et patet huius verbi verba, ut siro sup-
pedix.

Sicca.

Sicca non pro negligencia, et proficiens nult, facio.
Sicca, sed pro sorte ex illante, qualis nascitur inter
opere domus que a deo non repugnat. Et si nascitur pro
propter laus que dant ex humore procreari, que in locis
plerumque su sole carentibus. Et si ex sortes que sibi fac-
ter in cultu, capite, et doto corpore uicularum in puer-
itatem ex pro qualitate loci, ut de suis syracusam, ma-
nifestum est scripti.

Scuprum, Adulterium, & Incitum.

Scuprum est contra legem actionis, qui cum virgine si-
lida ne communione, fructuam cum ancilla: quando
vera id cum uirga sit, adulterium vocatur: quando cum
sanguine coniuncta aut cum feminis mortibus, incitum.

Dolor, &c. Comividre.

Sdolor ex confusior item sunt, nisi quod illud re, hoc
verba, sicut quibus uenit soleratus ex consilio, que
quidem nomen item significavit.

>>>

Tribus

T

Tribus, Nunc, & Vacillo.

Tribus, est podium non levantis insidere, quod de
fons ebrii, infusa, aut vulnerata, aut doctoprefe-
tes. Quod quidem ad linguam dentes ne trahantur, ang-
ustiam. Naturae, est proprii animi male solidata mo-
burrantur nuntia. Et occur de animo dubitate, ex-
periente qui porosum se confert. Vacillo, est al-
terno motu inconstantem ejus ut nubes videntur; et ali-
quodies ad animum transducunt.

Horum nominum, Testamentum, &c.

Syncretus, etymologia.

Testamentum, et instrumentum in quo, est testacio man-
ta. Que etymologia non bona est. Nam cur a me-
te potius quam i mentis ratio non habeat, sicut sciens
scit instrumentum, instrumentum, instrumentum. nam ipsa nesci-
us cum ante exercit in non accipiant tam syllabam et
calcarum, et instrumentum, instrumentum, instrumentum, in di-
cione, ex medicina ratione. Et sic de aliis etymologiis, quas si be-
ne consideremus, inconveniens desiderandas esse.

Syncretus. natus. Dominus dicit syncretum, quod si sit vera, nul filius
plex purum, et integrum, et solium, et ex nulla sua
potest fructum, et sic de aliis etymologiis, quas si be-
ne consideremus, inconveniens desiderandas esse.

Toga, Pallium, &c. Stragula, sive Stragulum.

Toga, genus vestis, a qua Romanum togati. Pallium
item genus vestis, a qua Ciceri pallium vocatum.
Stragula etiam aliud genus vestis, et sed proprie pro oper-

toro lectorum caput est. Et frequenter dicitur in libro, quod est pertinuum: et frequenter invenimus hanc monitionem in libro primo, libro secundo, libro tertio, libro quarti, libro quinti, libro sexti, libro septimi, libro octavo, libro nonagesimo, libro nonagesimo secundo, libro nonagesimo tertio, libro nonagesimo quartio, libro nonagesimo quinto, libro nonagesimo sexto, libro nonagesimo septimo, libro nonagesimo octavo, libro nonagesimo nonagesimo, libro nonagesimo nonagesimo secundo, libro nonagesimo nonagesimo tertio.

Turba.

Turba uno modo accipi solet pro multitudine hominum altero, pro perturbatione tam multitudinis quam diuinorum. Designatio dictum est a tubo, pertubo, detubbo, disperbo, discuro; quae etiam nisi ad multitudinem quam ad diuinum esse uoluunt referuntur.

Triduum. Architribus. Cor.

Cave de Aula.

Trichilia est conclusa atrium, atrium vero nomen eius a multis appellatum, ubi enim comedebat puerus in coniunctione acceptit. Qui autem hunc atrium processus, antecedens uocabatur. Closus autem, quod generalius est, enim pars quaedam recessior in peristolis in qua uel viri colloqui, uel audiunt et confabuluntur. Aula Graeca, Latine atrium dicuntur.

Tragedie, Tragice.

Tragedia est histrio qui agit gestum in scena. Tragedia,悲剧 qui tragedias coadit.

V

Vicus, Castra, Oppidum, Vicinia, Vici-

nus, Suburbanum.

Victus, pars urbi est. Castra uero, locus est ubi milites exercitus habent oppidum, castris uero est prater exercitus.

Romane Vicinia asseri non tam bivanes qui cunctem insulam suam significant, quam qui prope domum suam habitant. Vicinias non bivanes sed propinquas et pro priis quidem viciniorum. Suburbium est quodcumque possessio, et tunc regum meus vel eae, ut in suburbano meo, in suburbano meis. Suburbans in plurimis sine proximitate, est vicus qui sub urbe sit.

Venale & Vendibile.

Venale et vendibile in hoc differunt, quod illud significat rem venditarii expeditam, hoc autem rem que facile potest vendere a vendere non, aliud iuris.

Vitor, Fruor, & Fungar.

Vitor et fruor operie differentia. Ut enim, si alioz nrae rei gratia, frui nullus. O si fruatur enim, quae sit, et cunctus est. Vitor studio, ut ex hinc pastore aliquid emolumenti consequatur. Tunc bonis meis, id est, declarationem poluposentis percepio. Quare id officium frui, selectori, et voluppatem capere. Dicimus tamen non unquam unius pro fruato. Habet autem fruor duo fruina, fructum, et frustum: quorum primum sive in usi secundum significat coniugium, si, fructus fortasse familiare quo est et tenet, auctor ejus consiceri. Fungar ita, id est quod officium munusq; ago, ut fungor magistratu, fungor uita, id est, munere magistratu et uita. Inde definitus est uita, id est, finitus officium uita.

Vindico & Vindicor.

Vindico, id est, approprio et pere possulst datum, et hunc frequentissime ex pronominibus primis sive ut ego hunc agnoscere possim. Vindico, Vindicor, jux

fus inimicorum illum parte inde induita. intentio idem est quod ab invictis suis in alio facienda defendere. Iuli
mum pro terra auidicare in libertatem aut in servitutem.
quasi affectare.

V superare.

V superare, est ut si sine iuris tam dicto, tam fiducia
Cicerone: Quid semper usurponus in omnibus his
est et fatus, nuntiari se maxime. Et hoc decreto dicimus,
illud non dixerit. Frequentius usurpo caput pro die.

V aco, V ari.

V aco sapientie, ab opera sapientie varo sapientia,
vero sapientia. Frequentius cum prepositione a: ut
succedit labore, in maleficio, in cōponendo, ab omni occupa-
tione. Sed quando sit impersonale, sic exponimus. V aco
tunc, id est, vacuum tempus est tibi. Virgilius:
Et vacui annales nescivimus audire laborum.

Viquam.

V iquam duo significat in loco, summa et ad locum.
Teret, in Eumenio: Occidi, neq; virgo est usquam.

V ale, Salve, et Ave.

V ale, salutaria est recitatione. Salve, et ave, uenientis
quamvis non unquam recipiens habeo in discessu,
et hoc in calce epistolarum. Salvare, est aluentum, et
secundum. Unde apparet Donum non bene exposuisse illud
Terentius: Valeant, id est, pereant. Sed sic, ualeant, scire-
cedant, aut nos uale dicentes recordamus. Valeo nomina
quam languorem significat unde ualde pro languore
frequentius accipitur, id est, totinum. Alio pro sa-
niente. Sed nunc ualetudo tribus annis aliquid frequentius
namus.

Valitudo.

*Cum appanum adicendum ut sustinuet infirmum,
et difformandum latron corporis, siquidem indifferetur
sor signatur ex bonum et malum.*

Vix & Obses.

Vix audis, proprie est qui sponsor alterius in ea
puni periculo est, sine ideo superius subiuris, sine
precium solitum. Et non capitum pro partuore, ut
valentem. Vix inquit unde soliderunt spacio ad certuam
stendit se in iudicio. Cabere oblidus, est qui traditur impo-
rio alterius ea carantane, ut si detor oblidus a fide recer-
dat, recipienti sit ius in corpus ex vita oblidus.

Verberare, Flagellare, Fustigare, & Pulsare.

Verberare, est mordere cedo, quod est instrumentum
longum ex cedo, quod est virga baculus, flagi-
num, flagellum, ferula, urucu, et si quid vel simile. Fla-
gellare, est flagello credere, fustigare, fuste pulsare multe
mollibus grossibus aut vehementibus percuteere, nec cum
instrumento longo ex cedo, quoniam brui ex rotundo, et
alio, at propriis ex cedibus molles, facies que minime re-
mentur, quare non tenetur illud Vipiani dicentes, Verberare,
est cum dolore pulsare.

Vericolore.

Vericolorem rem vocamus, cuius quia versat ex uni
ter coloris, et collum columbi, pavonis, et ceteri,
ut plerique volunt aut quis habet suersem colorrem, ut
apud Linnaeum secunda bello Panica, Interdicitu sive
matrona ne vericolorem resuere.

Vix & Veditum,

Vix

Victus à uicendo uenit, ex distinguuntur à uictis, semper enim unum additur alteri, si uictus ex uictis. Ex quo patet nō contumeliam sub hoc uicabolo uictus, omnia necessaria quibus vivere curandi ne corporis nostri uictis utitur, sed contumeliam de uicti. Significat enim maxime genus uite quam uictum ad mores.

Victimarius.

Victimarius, qui seruos uendit: quod idem mangano dicitur.

Vectigal.

Vectigal, fructus preciarum non publicarum, quam privatorum. Et aliquando capitale pro gabcio. Vel uictio il est tributum quod datur de rebus uictis, à uicto dictum.

P R M S.

I N D E X.

A bacores	78	Accesio, Accesus	10
Abigei	codem	Accolo 103. Accuso 73	
Abigere	rodem	Accrus 74. Accius 73	
Abdicare	72	Accipia	36. & 78
Abhorren	93	Acta	100
Ab item fit atio	70	Adiui et passui afer	63
Ablatus in sensu nominis	Aster		73
excusum in s.	47	Adimo 36. Adeo 67	
Accedo	79	Adiutius in bandas, in lice	
Accedit	24	In, filii, et cibis	46
Acceptatio	79. & 133	Ad me spectat	79
		Admo	

I N D E X.

Admoneo	77	Annas	73
Adorare 157. <i>Allum</i> 123		Antebac	73
Adsumus	129	Antiqui	112
Adverbis in līt	143	Apparatus	126
Adverbior	77	Appero 124. <i>Appido</i> 123	
Adversus	codem	Appeto 77. <i>Appet</i> 79	
Adelectum	127	Arber 71. <i>Arco</i> 78	
Adolor	74	Archiclinus	139
Admiratus	71	Argentaria	117
Aedes, <i>Aedui</i> , <i>Aediles</i> 96		Armentum	102
Aeffuso	94	Arreger	77
Afficio, <i>affilia</i>	73	Arte Iudicra	43
Affidus fum	124	Arum	74
Afficio	73	Asafes	67
Agedum 24. <i>Ager</i> 79		Aſſerbo 24. <i>Aſſentari</i> 76	
Agere gratiam	76	Aſſeuere	codem
Agi	93	Aſſerga 75. <i>Aſſig</i> 79	
Ago, <i>abbro</i> , <i>ficio</i> dile-		Aſſicio, <i>Aſſionari</i> 74	
bum	90	Aſſimila	74
Alere 115. <i>Aleſeo</i> 109		Aſſivo	63. 67. 74
Alier, <i>elir</i>	40	Ane	143
Aluanus	77	Auerfor 77. <i>Aueſ</i> 74	
Amardura, Cr. <i>Amard</i> qua-		Aula	134
modo differant	72	Aufculo	61
Amare	79	Aufper, <i>Aufſicuum</i>	73
Amare iuricem	60	Aufſicur	codem
Ambitio, <i>Ambitum</i>	72	Autem coniunctio	36
Amer 71. <i>Amero</i> 77		Autor	74
Au 26. <i>Animans</i> 34		Autoremensum	74
		Auxil	

INDEX

Axxilium do	34	Charitas	77
B		Circiter	74
B Accz	73	Crossifijo	84
B Bellum	80	Circuſio	evidens
Bene mecum agitur codem		Citare 86	Cura 99
Bene	70	Cura	78
Bini codicilli	42	Cloudo	99
Binus 42 Blanieri 76		Coelebs	88
Bonitas, Bonum	63	Conscientia	82
Bon e coditiamu homo 81		Capit cum penitente	13
Braibra son Breulier 119		Cogito 94 Collum	82
Burca, Et Burca	62	Connui	83
C		Consutor	72
C Alumnia	87	Commeatus	82-83
C Calamisior	87	Commentarius	82
Cancelus	320	Commando	24
Capito	86	Commilito	83
Capio coniecturam	39	Comitio cū negazione	39
Capio ffem de te	39	Commissione gerulij Et no	
Capitius	83	miss	38
Carnosia	reduint	Comedes	88
Carpo	87	Comparativa	3
Castra 139 Catuli 82		Comparatio à superlatia	
Cavillor	87	uo distinctia	3
Caufari	99	Comparatio pro positiō	
Celebris	97	uo	3
Centum 22 Certe 37		Comparo hanc rem illi	24
Cerrem et	84	Competitum	84
Cernix	82	Completo	94
		x	Completa

INDEX.

<i>Complura</i>	122	<i>Conuentio</i>	23
<i>Composita a per</i>	42	<i>Conunitum</i>	83
<i>Coposita i quis uel qui</i>	22	<i>Coopto</i> & <i>Cordicisti</i>	84
<i>Composita a somnis</i>	10	<i>Corporum</i>	83
<i>Composita mentis</i>	63	<i>Corpulenterus</i>	codex
<i>Concubare</i>	82	<i>Crasinus</i>	37
<i>Conciens</i>	83	<i>Crapula, Crapulari</i>	112
<i>Concluse</i>	130	<i>Crepitus</i> & <i>Crudus</i>	83
<i>Condicio</i>	62	<i>Cris</i>	33
<i>Condicio</i>	codem	<i>Cui Romulo cognomen ex-</i>	
<i>Conduplicius</i>	83	<i>rat</i>	20
<i>Conducit</i>	63	<i>Cumani</i> & <i>Cornenses</i>	132
<i>Confacio</i> & <i>Confido</i>	130	<i>Cum</i> & <i>Tum</i>	34. & 42
<i>Confiare as alienum</i>	84	<i>Cum prepositio</i>	37
<i>Consumo</i>	24	<i>Cupio</i>	23
<i>Conuero</i> & <i>Conseco</i>	83		D
<i>Consecio</i>	20	D <i>Ebello</i>	92
<i>Consoler</i>	137	<i>Decretatio</i>	132
<i>Consensu</i> & <i>Coffiro</i>	67	<i>Decerpso</i>	93
<i>Conseruari</i>	83	<i>Decret</i> & <i>Decus</i>	83
<i>Conseruo</i>	codem	<i>Declamatur</i>	217
<i>Consul</i>	111	<i>Decaro</i>	89
<i>Consilio te & tibi</i>	84	<i>Decor, decorum</i>	88
<i>Consultor, Consultus</i>	84	<i>Dedecit</i>	codem
<i>Contendo</i>	86	<i>Deduco</i>	95
<i>Conterraneus</i>	83	<i>Defelio</i> & <i>defectus</i>	43
<i>Contentio</i>	86	<i>Defensus</i> & <i>Deinceps</i>	71
<i>Centuris</i> & <i>Centuria</i>	19	<i>Deligo</i>	85
<i>Conuenit hoc mala</i>	37	<i>Demiror</i>	113
			Demum

I N D E X.

Demum, deniq; 39	D <small>icitus</small>	Do tibi potestdem	97
Deprecor »; Depredar »;		Do tibi fidem	89
Descedo in pratum 89		Do tibi lucrum	63
Desco	83	Dudem	33
Despicio	91	Dintixat	66
Despicio	codem	E	
Despicio	codem	E <small>cum et illam</small>	34
Desurpare	91	E <small>dicere</small>	132
Deseruo, Desueluo	90	E <small>disco</small>	38
Desacitas	89	E <small>do et Edi</small> e <small>dis</small>	96
Dicere sententiam	89	E <small>t et Ex »;</small> Effigies	98
Dicere	codem	Effingo	58
Dico »; Dicita 89		Electio 93	Eliga 90
Dico, Dicito, Dicuum,		Emereor	373
Dies	codem	En et Ecce	34
Diligere	76	Epistoli	38
Dimanutius in alter	4	Epulum, Epulae	93
Dimanutius in aliis	4	E <small>republica</small>	94
Disco	88	Erzo	63
Discordia relativa	81	Eripio	152
Dissidentia	90	Esca	120
Diverferium	123	Et, Atq; Nec	30
Diu	42	Etsi	32
Diuturnis ex diutinus 42		Euentus	23
Diuturnum et Diuturnum		Eventus	46
88		Eloquem	96
Docilis et Docibilis	92	Exaudio	36
Domus	20	Ex auctorare	96
Dogo tibi, et te	43	Excedo	113
		k. s. Exeo	

INDEX.

E xceptio	94	E xceptio	93	Femur, Femora	117
E xcojo	43	Fere	110	Terre	69
E xemplar	codem	Fero			89
E xemplum	codem	Ferit, Ferunt			89
E xheredare	72	Ferri, Ferrum in d			110
E xhibeo negotium	93	Fessus, Deschus			107
E xhorco	codem	Festinus, Festus			97
E xistimo	94	Figo	99	Fingi	98
E xpendo	127	Fœnro, Fœneror			98
E xpro	77	Fomus			103
E xplode	94	Fatifice, Factura			82
E xploratum	24	Fœnia		codem	
E xprimo	94	Folia	97	Fere	13
E xpugno	91	Flagello			142
E x sententia	93	Flagita	123	Fletri	98
E x tempore	94	Franzo			16
E xturbare	92	Fremitus			81
F					
F aciliter negoiiū	93	Frequens, Frondes			97
F acies	97	Fruge	134	Fraor	140
F acile pro non dubie	»	Frater, Fratricol			73
F acio conieclutam	37	Fundamentum			79
F acio orationem	102	Fundare		codem	
F acio potestate curam	97	Fundamenta iacere		codem	
F acio te certidorem	56	Fundum, Fundus		codem	
F acio 58	Fuscio	Fungit			140
F amus	152	Fusfigare			142
F amefus	3	G			
F atus	136	G emina			110
	Felix	Gono			98
		Gona			

INDEX

Genua	68	vandus	codem
Generatim, yāditer	128	Hinnulus	129
Genitivus aditū aut pafū ne capiō *	47	Histris	102
Genitivus dēs	55	Hypothesis	79 et 133
Gerundia à participijs dif- ferunt	48	Hoc magis, et eo magis	49
Gerundia tertia	13	Homo sapiens, ne dicam li- teratur	19
Gerundū cum quibū pre- posiſiōnibꝫ ligabitur	51	Hospes, Hospitalium	122
Geta	100	I	
Gradum facere	100	Imant, Iamian	48
Gratiſer	101	Imantum	44
Gratuum facio	codem	Iamidum	15
Gratular	101	Iamichim	33
Gratus 103	Gratus 103	Iamuper	codem
Gremium	100	Iampridem	33
Grec	110	Iamua	319
		Ideas	37
		Idem	32
		Idem efficiūt due negotiō	
		nes quod tres	19
H abeo	40	Igitur	67
Habeo fidem	59	Ille	16
Habere gratias	70	Immigro	313
Habeo polliceri	102	Imperiosus	3
Habere orationem	102	Imperio, Imperio	127
Hic ex nos	34	Imperio	124
Hinc, Hincere	102	Impaora	77
Hic ex is	17	Impono tibi hoc oneris	19
Hic nati glorificari	61	Impostores	codem
Hic non est cum illis cōpa-		Imprecat	313
		K	3
		In agen-	

I N D E X.

In agendo	codem	infra	77
In animo est	84	Ingregior	104
Incedere	103	Inurgicare	122
Incessum	24	Intibes	123
Incessum	137	In manu, et in manibus	
Incido	24	104	
Incidi in ea, et non in eae	24	In primis	36
Incola 103	Increpo 81	Inſido 10 Instar 103	
Incumba	62	Inſtituta, Inſtitutioes	103
Indicere	382	In ſumma	129
In diem, in dies	33	Iniquitatis	103
Indoles	103	In memorem uenit	39
Indulgentia	103	In rem preſentem	104
Intra gratiam	83	Inter actionem	38
Inſet in hoc loco	24	Inter agendam	33
Inſensus	104	Intercedit	codem
Inſetus	codem	Intercludo	103
Inſellare	codem	Interdicta	22
Inſidiatus fuisse	114	Interim	69
Inſidiare	codem	Inter per ex quam inter-	
Inſidiator	codem	ponitur aliqua ſicut 6	
Inſidior	codem	Interrogo	128
Inſidius	122	Interſepio	103
Inſinuatio conſtruicio	12	Intervertere	codem
Inſinuatio cului	58	Intendo	86
Inſinuatio paſſu	codem	Initatio 66	Intra 71
Inſinuatio interiectu vel poſtpositus	19	Inuenio	88
		Inuerto, Interuerto	104
		Inueni	123
		Inuertu	

Inuicta

I N D E X

<i>Inuicere</i>	71	<i>Leges</i>	103	<i>Leuo</i>	109
<i>Jocus</i>	106	<i>Liberi</i>			110
<i>Ille, is, illuc</i>	16	<i>Libertus, Libertinus</i>	103		
<i>Ille est nimis iuuenis</i>	33	<i>Libertas</i>	106		
<i>In eis iaque</i>	70	<i>Liomitia</i>		<i>codem</i>	
<i>Item</i>	69	<i>Licet</i>			32
<i>Infracte</i>	103	<i>Licker & Licker</i>	108		
<i>Infrubere</i>	<i>codem</i>	<i>Litter, Litene</i>			33
<i>Iterem</i>	71	<i>Leco patris</i>			37
<i>Italem</i>	70	<i>Longe, alien, frust, aliis,</i>			
<i>inbere</i>	113	<i>prastare</i>			9
<i>Iucundas & Gratus</i>	103	<i>Lubricus locus</i>			108
<i>Iniquus</i>	82	<i>Luce</i>			107
<i>Isra</i>	100	<i>Luctus</i>		<i>codem</i>	
<i>Inuicem confundi</i>	<i>codem</i>	<i>Lucus</i>			133
<i>Iustus</i> 48. <i>Iunat</i> 63. <i>Iuuentus</i>	63	<i>Lucus</i>			106
<i>Iuuentus, Iuuentus</i>	134	<i>Lucus</i>		<i>codem</i>	

L

<i>Abis</i>	80
<i>Labo, Labor</i>	100
<i>Laecchio</i>	123
<i>Lamentari</i>	98
<i>Lanana</i>	103
<i>Lapillus</i>	<i>codem</i>
<i>Lassis</i>	<i>codem</i>
<i>Latebra</i>	107
<i>Laribale</i>	<i>codem</i>
<i>Larus</i>	107
<i>Lego</i>	109

N

<i>M</i>	<i>Agriciratum nonni</i>
<i>Ma</i>	128
<i>Magistratus</i>	116
<i>Magni autoritatis vir</i>	23
<i>Magni & Parvi</i>	63
<i>Majores</i>	224
<i>Mala</i>	46
<i>Male</i>	70
<i>Malleolus</i>	119
<i>Mando</i>	122
<i>Mandare</i>	<i>codem</i>
<i>Ma</i>	118

INDEX.

<i>Marinus piscis</i>	110	<i>Mianimena</i>	318
<i>Maritimum bellum eudem</i>		<i>Marus</i>	313
<i>Maxilla</i>	60	<i>Marmor</i>	81
<i>Maximi, fissi</i>	49	<i>Marus</i>	110
<i>Memoria tento</i>	31	<i>Mutua</i>	75
<i>Mentoriter pronuntio codice</i>		<i>Mutuor</i>	98
<i>Me'ne incepio</i>	34	<i>Mysterium</i>	310
<i>Me' occupatio</i>	39	N	
<i>Me' ierc</i>	213	 <i>Actus sum</i>	93
<i>Me' nomine</i>	63	 <i>Nae</i>	50
<i>Mereor de te</i>	213	<i>Nam ex hangs</i>	37
<i>Merririx</i>	111	<i>Nam pro autem</i>	33
<i>Meritorius</i>	codem	<i>Natalia</i>	214
<i>Mefitis 134</i>	<i>Nigro</i> 112	Ne	26.07.60
<i>Mihic tibi</i>	63	<i>Nec ex partim geminae</i>	
<i>Milde bonorum</i>	212	ta	43
<i>Menim</i>	102	<i>Necatus</i>	80
<i>Ministerium</i>	110	<i>Nectus</i>	codem
<i>Minimus</i>	48	<i>Ne dicam</i>	19
<i>Minimia</i>	210	<i>Nelum</i>	23
<i>Mollis</i>	111	<i>Negationes duas</i>	19
<i>Monumenta</i>	codem	<i>Nego 114</i>	<i>Nempe</i> 37
<i>Mordax</i>	111	<i>Nequaquam</i>	70
<i>Morigerus</i>	codem	<i>Neuer neutri</i>	64
<i>Morigerius</i>	codem	<i>Nex</i>	32
<i>Morer</i>	112	<i>Nobil ad Cacorum</i>	58
<i>Morofus</i>	3	<i>Nitolomimus</i>	40
<i>Mulier 213</i>	<i>Mulio</i> 9	<i>Nimurum</i>	37
<i>Municeps</i>	213	<i>Nunc inuenis ad dandam</i>	
		<i>sibi</i>	

INDEX.

<i>Sibi</i> &c.	24	<i>Nunquam, Nusquam</i>	79
<i>Nisi</i>	23. C. 52	<i>Nuper</i> 33. <i>Nature</i> 133	
<i>Nomina adiectiva regula-</i>		<i>Nutri</i>	113
<i>rentia infinitum</i>	12		
<i>Nomina in affer</i>	*	O	
<i>Nomina in er</i>	9	 <i>Acc</i>	23. 2
<i>Nomina in ejus</i>	3	<i>Objes</i>	142
<i>Nomina ius et in rati</i>	46	<i>Observantia</i>	116
<i>Nomina in aliis</i>	3	<i>Observatio</i>	codem
<i>Nomina in ut ex in io</i>	10	<i>Obnuere</i>	118
<i>Nomina numeralia</i>	22	<i>O cum varijs casibus</i>	20
<i>Non me filii</i>	39	<i>Ocupare</i>	118
<i>Non modo</i>	23	<i>Ocupatio</i>	codem
<i>Non solum</i>	18	<i>Offensa</i>	93. C. 119
<i>Non tantum</i>	codem	<i>Official</i>	116
<i>Non videtur tibi quod be-</i>		<i>Officialium</i>	codem
<i>ne fieri</i>	62	<i>Omn</i>	32
<i>Nestris</i>	38	<i>Omn, Omnis</i>	118
<i>Nenulis ager</i>	80	<i>Omnis cum positivo, ex ali-</i>	
<i>Noctis seruus</i>	116	<i>quando cum superlativo *</i>	
<i>Noxa</i>	endem	<i>Omnis genitivus est alicuius</i>	
<i>Noxalis alio</i>	codem	<i>est passivo, est posses-</i>	
<i>Noxes</i>	73	<i>se capitur</i>	4
<i>Industrielles</i>	36	<i>Opera</i>	118
<i>Nudus querens</i>	endem	<i>Operareptuum</i>	118
<i>Nomi so. Numeralis</i> 43		<i>Operari legere</i>	62
<i>Numeralis in animis</i>	46	<i>Oppidum</i>	140
<i>Numeralis in sumis</i>	43	<i>Opprobrium</i>	130
<i>Zentius</i>	80	<i>Opus</i> 93. <i>Opus</i>	118
		<i>k. 2</i> <i>Orat</i>	

I N D E X.

Creator	modem	Præsum	119	Preciosus	120
Orbas, Orbiles	119	Pellex	130	Penes	79
Ordo	134	Penetrabilis, Penetratum	98		
Ordo numerorum	26	neutra	94		
Ora	157	Penus	119		
Orphanus	119	Penurias	99		
Orundus	13	Per cum gradibus	7		
Ostentus	119	Peregrinus	122		
Ospendo	127	Perfidus	122		
Ostium	117	Perfonter	126		
	P	Periodo	70		
P abulum	320	Perlego	109		
Pacatus	127	Permeare	48		
Pacificus	modem	Perseverare, Percessio	109		
Palluna	138	Perpendere	127		
Parasitus	125	Perquam	8		
Parem esse	127	Persequor	124		
Participia que in loco passi- ua actione significantur	14	Persuna	129		
Participium praesens pro praterito	14	Persuasio	109		
Participia quam substan- tianantur	33	Persuader	123		
Partio 124 Passim	128	Peto	123		
Passio, Peccatum	220	Petere, segregum	83		
Patres	115	Petulans, Petulantia	122		
Fatidius	72	Pignero, Pignus	133		
Peculator	130	Placatio mibi	123		
Pecularius	130	Plangere	98		
		Pleatus			

I N D E X.

plenus	20	Præfex, Præfideo	328	
plenus, plenius;	222	Præsidium, Præsum	206	
placare	98	Præstare	128	
plana	222	Præstio sum	225	
ploris ex minoris	64	Praterquam	67	
pollicor	108	Prator	227	
Roma	73	Preparator	30	
Pampa	119	Prevaricator	edem	
parro 33	Verta	119	Præcur	328
partiri	99	Prædiatus	37	
poste, postulo	223	Præsum 33	Prædie	37
postifico	78	Præsa, præsua	328	
posturi, posteriores	214	Præsumma	228	
posthac	71	Præsumma	320	
postidic	38	Procar, Procastas	222	
patis	22	Proconsul	222	
patus, patio	82	Proculdubio	62	
pre et per different	4:	Præficio	37	
prescripsi	119	Præhibeo	223	
præceptiones	201m	Prænatur	70	
præcipere	111	Præpediem	36	
præcox	222	Præpemodum	222	
prædictus sum	224	Præpono præmium	227	
prædura	78	Præprior	225	
præmium	80	Præsper	222	
præmaturus	223	Præsequor	224	
præmet, te, se, fero	223	Præsumus	39	
præparare	220	Præteritas	224	
præcipio 223	Præfens 223	Prævoco	228	
		Pulli		

I N D E X.

Pulli ex Pulsare	142	Q. quotidianus	cadent
Pundus, Pundum	333	Quales	*a. C. 69
Pupilus	219	Quatamensibus	333
		Quotus cum quisq;	6
Q			
Vadragesima	47		
Quæstor	521	R Apio	572
Quæstus	131	Ratione costare	133
Quæta	61	Rationem habere	133
Quam cum gradibus	7	Reconciliare	63
Quamobrem	67	Receptor	122
Quam infraiam ordinatur	5	Redire in gratiam	53
		Reduco	92
Quando	40	Refero ubi	65. C. 133
Quandoquidem, quando,		Referre gratias	74
C. quatenus	67	Referre	20
Quidquid 32 Quati 64		Refigo	99
Quic 29 Quæstus 131		Refrigeror	133
Qui, Quicquid	21	Relatiū q. que, quodū	21
Quidem	33	Religiosas	3
Quidem res distinguēt 33		Reperio	93
Quin, Quincunx	68	Repetundarum	133
Quippe 37 Quis cui 64		Repignans	133
Quisq; cum superlativo 3		Resifico	133
Quo	23	Resipisco	93
Quo magis	64	Restituiſſes	23
Quoscunq;	21	Reculit ad sensum	18
Quod C. quid	66	Rhegini	132
Quo minus	132	Rhegienser	cuadēm
Quotannis	132	Rhetor	117
		Regationes	

I N D E X.

Regiones	107	Signa	99
Ressor	132	Singularis	6
S		Sinus	100
S Alia	137	Siquidem	36
Salatio	eodem	Situs	137
Salio	eadem	Solicito	136
Salus 135	Saluber 136	Solor	137
Salve	143	Soluendo esse	38
Salvo in primis omnium pa- tis patrie appellatus 64		Spectac	59
		Speculum	119
Sane	87	Spero	136
Sanes	136	Sperandi herba	39
Sardina	74	Staun 39	Sterno 139
Sarmentum	150	Strages	74
Satiare, saturare	136	Strigula	138
Sciscitur	126	Stridor	68
Scirpus puce	24	Stolidus	139
Scirra	133	Strues	74
Secundum	68	Stultus	136
Secutio	135	Stuprum	137
Seges 143	Senet 120	Subinde	70
Senectis, Senatuscōfūlūm, Senellū	134	Subleuo	109
		Subſidium	130
Senes, Senium	131	Suburbanus	140
Separatum	128	Suffragia	133
Series 143	Sera 130	Suffragor	eodem
Servilia	133	Summe	86
Sicut 66	Sido 16	Summatim	129
Sin pro ſi	23	Superciliūm	80
		Superj	

I N D E X.

<i>Superficies</i>	47	<i>Tenuis</i>	18
<i>Superioribus diebus ueni-</i>		<i>Tergiversari</i>	230
<i>in Camarum</i>	60	<i>Tenuis</i>	48
<i>Superstitiosus cum quam si-</i>		<i>Testamentum</i>	238
<i>ne casu</i>	8	<i>Texo</i>	22
<i>Supini</i>	62	<i>Times</i>	22
<i>Eupinum primum & ge-</i>		<i>Titubare</i>	232
<i>rundum different</i>	32	<i>Toga</i>	236
<i>Suppete</i>	237	<i>Tragicus, Tragedus</i>	239
<i>Supplicare</i>	238	<i>Tragico</i>	62
<i>Supplodo</i>	24	<i>Transmigro</i>	63
<i>Sufficio</i>	20	<i>Tribunus</i>	222
<i>Sylva</i>	27	<i>Triclinium</i>	239
<i>Synercus</i>	248	<i>Thiba</i>	239
<i>Synecdoche</i>	21		v.
T			
<i>Aberus</i>	240	V eritate	238
<i>Tabem</i>	22	<i>Vaco</i>	243
<i>Tacitus homo</i>	24	<i>Vado in villam</i>	28
<i>Tam ex quas</i>	2	<i>Vademonium</i>	242
<i>Tandem</i>	29	<i>Valde</i>	9
<i>Tanti</i>	24	<i>Vale, Valetudo</i>	243
<i>Tantisper</i>	29	<i>Vas</i>	222
<i>Tanto</i>	7	<i>Ve</i>	28
<i>Tanto quanto</i> <i>eodem</i>		<i>Vestigia</i>	243
<i>Tantum quantum eodem</i>		<i>Vetor</i>	22
<i>Tantum absit</i>	33	<i>Velo</i> 29 <i>Velut</i> 66	
<i>Tego</i> 29 <i>Temere</i> 29		<i>Vensle</i>	220
<i>Tenebris</i>	227	<i>Vendiciorum</i>	243
		<i>Venabili</i>	240
		<i>Vendico</i>	

I N D E X.

Vendice, Vindice	143	Virtus	143
Venia	103	Virus	140
Veni ad me	26	Videtur, videre licet	37
Venio in opinionem	27	Vider	63
Venio petitorum	25	Vigilie	93
Verba ad finitimen per-		Virilium	129
ipendia	28	Visi et audita, quando no-	
Verba in rīo	22	mina sunt, et quando fu-	
Verba in sc̄o	21	pīsa	53
Verba in sō	codem	vībro	75
Verber, verberare	142	Vulgarisque	6
Verborum regīmen et si-		Vulgaris	93
gnificatio	24	Vulgaris	74
Verbum cuius nō nō sepi-		Vulgarisfūc	3
ne conformat	28	Vulgaris	143
Verbum non sūgāt, nō re-		Vulgaris	33
mūsicā in orationē dōct̄	31	Vulgarisde	67
Vīro	23	Vulgarisō	codem
Verhader	142	Vulgaris	142
Verfū	38	Vī	66
Vēlūs	243	Vter vīrus excusat	63
Vēlūs	37	Vī	66
Veterator	326	Vulque	37
Veteres	233	Vīor	140
Vīam rūmire	103	Vipote	37
Vīam facere	codem	Vulcus	97
Vīcīa, Vicinitat	140		
Vīcīum	27		S I X T E E N

*... et d'un autre qui fait faire
par le Louvre une partie*

